

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 200

**Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda
Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu
ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporları
(1/556)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/556 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gereğesi	4
- Madde Gereğeleri	5
• Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu	7
• Muhalefet Şerhleri	23
• Alt Komisyon Raporu	35
• Muhalefet Şerhleri	42
• Alt Komisyon Metni	50
• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu	59
• Muhalefet Şerhleri	71
• Tasarı Metni	81
• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	89

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

20/1/2012

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-418/359

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 24/10/2011 tarihinde kararlaştırılan "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/556)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Anayasanın 53 üncü maddesini değiştiren 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 12/9/2010 tarihinde yapılan referandumla kabul edilmiş ve memurlar ve diğer kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanınmıştır. Anayasanın bahse konu 53 üncü maddesinde "Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapılma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunla Anayasanın 128 inci maddesinde yapılan değişiklikle de kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin hususların toplu sözleşme ile düzenlenebileceği öngörülmüştür.

Anayasada yapılan bu değişiklikleri müteakip, memurlar ve diğer kamu görevlilerine tanınan toplu sözleşme hakkının kullanımının düzenlenmesi, toplu sözleşmenin yapılma usulünün, taraflarının, kapsamının, toplu sözleşmeden yararlanacak olanların, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılmasının, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili ile çalışma usul ve esaslarının belirlenmesi yanında geride kalan on yıllık uygulama süreci içerisinde 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun aksayan yönlerinin giderilmesi amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun adı, içeriğine uyum sağlamak amacıyla Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu şeklinde değiştirilmektedir.

Madde 2- Madde ile, 4688 sayılı Kanunun "Amaç" başlıklı 1 inci maddesi toplu sözleşme sistemine uygun olarak yeniden düzenlenmektedir.

Madde 3- Madde ile, kamu görevlisi tanımında yapılan değişiklikle kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek için aranan adaylık ve deneme süresini tamamlamış olma şartı kaldırılmakta ve böylece kamu görevlileri sendikalarına üye olabileceklerin kapsamı genişletilmektedir.

Ayrıca, toplu sözleşme sistemine uygun olarak bazı tanımlarda değişiklik yapılmakta ve sendika temsilciliğine ilişkin olarak uygulamada ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 4- Madde ile, sendika kurucusu olabilmek için iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışma şartı kaldırılmakta, sendikaların kuruluşlarına ilişkin işlemler basitleştirilmekte, evrakların gönderilmesi için öngörülen süre beş çalışma gününden onbeş işgününe çıkarılmakta, kuruluş evraklarının kırtasiyeciliğin azaltılması amacıyla merkezde sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi öngörülmektedir.

Madde 5- Madde ile, sendikaların tüzüklerinde sendikaların işleyişini kolaylaştıracak hükümler koymalarına imkân sağlanmaktadır.

Madde 6- Madde ile, sendika ve konfederasyonların 4688 sayılı Kanunda belirtilenlerin dışında organlar kurabilmesine ve tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki zorunlu organların kurulacak bu organlara yetki ve görevlerini devredebilmesine imkân sağlanmaktadır. Ayrıca, zorunlu organlara ilişkin evrakların kırtasiyeciliğin azaltılması amacıyla merkezde sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilmesi öngörülmektedir.

Madde 7- Madde ile, sendika şubesi genel kurulları ile üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurullarının delegelerle yapılmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 8- Madde ile, olağan genel kurul toplantılarının yapılabilmesi için öngörülen azami süre üç yıldan dört yıla çıkarılmaktadır. Ayrıca, genel kurul toplantıları için ihtiyaç duyulan belgelerin elektronik ortamda da gönderilebilmesine imkân sağlanmakta ve kayyım tayin edilmesi halinde genel kurulun toplanması için altmış günü aşmayacak bir azami süre öngörülmektedir.

Madde 9- Madde ile, genel kurulların şube açma veya kapatma hususundaki yetkilerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 10- Madde ile, denetleme kurullarının azami kaç denetçiden oluşacağı belirtilmektedir.

Madde 11- Madde ile, farklı bir hizmet kolu kapsamına giren bir kuruma atanan personelin konfederasyon organlarındaki görevinin sona ermesini önlemek amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 12- Madde ile, sendika ve konfederasyonlara uluslararası kuruluş kurabilme yetkisi verilmekte ve madde metnindeki ifade bozukluğu giderilmektedir.

Madde 13- Madde ile, sendikaların şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurabilmesi, sendika yöneticilerine tanınan bazı güvencelerden sendika temsilcilerinin de yararlanması, sendika yönetim kurullarına seçilenlerin aylıksız izin hakkından yararlanabilmeleri için öngörülen otuz gün içinde başvurma şartının kaldırılması ve yöneticilere tanınan bazı haklardan yararlanmada kötüye kullanımın önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- Madde ile, kısım başlığı içeriğine uygun olarak değiştirilmekte, konfederasyonların yetki ve faaliyetleri toplu sözleşme sistemine uyumunun sağlanması amacıyla düzenlenmekte ve yapabilecekleri tesisler ve yardımlara ilişkin eklemeler yapılmaktadır.

Madde 15- Madde ile, toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konularda bir yönetime katılma platformu olmak üzere Kamu Personeli Danışma Kurulunun teşkili öngörülmektedir.

Madde 16- Madde ile, en çok üyeye sahip sendikaların belirleyeceği işyeri sendika temsilcileri ile bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikanın dışında faaliyette bulunan sendikaların belirleyeceği sendika işyeri temsilcilerine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Madde 17- Madde ile, kurumlarca her ay yapılan sendika üyelik aidat kesintilerinin, şeffaflığın sağlanması amacıyla uygun vasıtalarla duyurulması öngörülmektedir.

Madde 18- Madde ile, toplu sözleşmenin kapsamına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 19- Madde ile, toplu sözleşme görüşmelerine katılacak heyetlerin teşkili, Heyet Başkanlığı ve toplu sözleşmeyi imza yetkisi düzenlenmektedir.

Madde 20- Madde ile, bölüm ve madde başlığı içerikle uyumlu hale getirilmekte ve daha önce 4688 sayılı Kanununun 31 inci maddesinde düzenlenen sendika üye sayılarına itiraz hususu bu maddede düzenlenmektedir.

Madde 21- Madde ile, toplu sözleşme görüşmelerine ilişkin süreç ile yapılma usulü düzenlenmektedir.

Madde 22- Madde ile, uyuşmazlık hali ve toplantı tutanağı düzenlenmesine ilişkin hususlar ile Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuru yetkisi düzenlenmektedir.

Madde 23- Madde ile, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun yapısı ve çalışma usulü düzenlenmektedir.

Madde 24- Madde ile, toplu sözleşme sistemine göre düzenlenmesi gereken ikincil mevzuat belirtilmektedir.

Madde 25- Madde ile, Kamu Personeli Danışma Kurulunun kurulmasına paralel olarak değişiklik yapılmaktadır.

Madde 26- Madde ile, 4688 sayılı Kanuna; 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerinin gerçekleştirilmesine ve ikincil mevzuatın yürürlüğe konulmasına ilişkin geçici maddeler eklenmektedir.

Madde 27- Madde ile, yürürlükten kaldırılan hükümler belirtilmektedir.

Madde 28- Madde ile, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ödenmekte olan toplu sözleşme priminin adı toplu sözleşme ikramiyesi olarak değiştirilmekte ve sendika üyesi tüm kamu görevlilerinin bu ödemededen yararlanması öngörülmektedir.

Madde 29- Yürürlük maddesidir.

Madde 30- Yürütme maddesidir.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

7/2/2012

Esas No: 1/556

Karar No: 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu tarafından 23/1/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/556 esas numaralı "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 2/2/2012 tarihli 6 ncı toplantısında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sayıştay ve MEMUR-SEN, KAMU-SEN, KESK, BASK, temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu, tali komisyon olarak belirlendiğinden, İçtüzüğü 23 üncü maddesi uyarınca kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme yapılması, maddelerin ayrıca görüşülmemesi ve Komisyonumuzca belirlenen önerilerin Plan ve Bütçe Komisyonuna bildirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bilindiği üzere, 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2 ncı maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu ifade edilmiştir. Demokratik ve sosyal bir hukuk devleti olmanın en önemli göstergelerinden birisini de temel insan haklarından biri sayılan örgütlenme özgürlüğü oluşturmaktadır. Ülkemizde de örgütlenme özgürlüğü çerçevesinde, Anayasanın 53 üncü maddesinde 23.7.1995 tarihli ve 4121 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, Anayasanın 128 inci maddesinin kapsamına giren kamu görevlilerine de örgütlenme ve toplu görüşme hakkı tanınmış, bu hakkın nasıl kullanılacağına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği öngörülmüştür. Bu çerçevede 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ile kamu kurum ve kuruluşlarının işçi statüsü dışındaki bir kadroda veya sözleşmeli personel pozisyonunda çalışan kamu görevlilerinin kuracakları sendikaların hukuki alt yapısı düzenlenerek sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumlulukları belirlenmiş, ayrıca her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esaslar ile kamu görevlilerinin çalışma koşullarının toplu görüşmelerle belirlenmesi, görüşmeler sonucu imzalanan mutabakat metninin uygulanması konuları düzenlenmiştir. Bununla birlikte 3/10/2001 tarihli ve 4709 sayılı Kanunun 20 ncı maddesiyle Anayasasının 51 inci maddesi yeniden düzenlenerek işçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin sendika kurma hakkı ve bu hakkın kapsam, istisna ve sınırlarının, görülen hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla belirlenmesi hükme bağlanmıştır.

2010 yılına kadar toplu görüşme usulü ile kamu görevlilerine verilecek hakların belirlenmesi yöntemi, Anayasanın 53 üncü ve 128 inci maddelerini değiştiren 7/5/2010 tarihli ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 12/9/2010 tarihinde yapılan referandumla kabul edilmesiyle yerini toplu sözleşme usulüne bırakmış ve böylece toplu sözleşme hakkı teminat altına alınmıştır. Buna göre kamu işvereni ile memur ve diğer kamu görevlilerinin temsilcileri anlaşılırsa toplu sözleşme imzalanarak sözleşme hükümleri uygulanacaktır. Eğer anlaşma gerçekleşemezse, konu Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna götürülecektir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun vereceği karar kesin ve toplu sözleşme hükmünde olacaktır. Diğer yandan anılan Anayasa değişikliği ile toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapıma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususların kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu bağlamda Anayasada belirtilen sınırlar çerçevesinde kamu görevlilerinin sendikal hakları ile toplu sözleşme usulünün belirlenmesine yönelik düzenleme yapma zorunluluğu hâsıl olmuştur.

Kanun Tasarısı ve genel gerekçesi ile madde gerekçeleri incelendiğinde:

• 4688 sayılı Kanunun adının "Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu" şeklinde değiştirilmesi,

• Anayasanın 53 üncü maddesinde öngörülen ve kanunla düzenlenecek hususların toplu sözleşme sistemine uygun olacak şekilde Kanunun "amaç" başlıklı 1 inci maddesindeki ilgili ibarenin değiştirileceği,

• "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddenin bazı fıkralarında değişiklikler yapılarak kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek için kamu görevinde adaylık ve deneme süresini tamamlamış olma şartının kaldırıldığı ve böylece kamu görevlileri sendikalarına üye olabileceklerin kapsamının genişletildiği, ayrıca toplu sözleşme, toplantı tutanağı, işyeri sendika temsilcisi ve sendika işyeri temsilcisi kavramları tanımlanarak kanunun kendi mantığı içinde toplu sözleşme sistemine uyumun sağlanmaya ve uygulamada ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesine çalışıldığı,

• Sendika kurucusu olabilmek için "iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışma" şartının kaldırıldığı,

• Sendikaların kuruluşlarına ilişkin işlemlerin kolaylaştırıldığı, bu kapsamda; evrakların gönderilmesi için öngörülen sürenin beş çalışma gününden onbeş işgününe çıkarıldığı ve sendika ve konfederasyonların kuruluş evraklarının Devlet Personel Başkanlığına gönderilme usulünün kaldırılarak sadece Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderileceği,

• Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtmeleri gerekli hususlardan bazıları yeniden düzenlenerek üyelik ödentisinin oranı, genel kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilmesi ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usullerinin tüzüklerinde belirtilmesi gerektiği,

• Sendika ve konfederasyonların, kurulması zorunlu organlar dışında da organlar kurabileceği ve tüzüklerinde belirtmeleri kaydıyla genel kurul dışındaki zorunlu organların kurulacak bu organlara yetki ve görevlerini devredebilmesine imkân sağlandığı, ayrıca kırtasiyeciliğin azaltılması amacıyla zorunlu organlara ilişkin evrakların, Devlet Personel Başkanlığına gönderilmesi usulünün kaldırıldığı,

- Belirli sayıda üye şartı öngörülmezsizin sendika şubelerinin genel kurullarını delegelerle yapabileceği,
- Sendika veya konfederasyonların olağan genel kurul toplantılarının yapılabilmesi için öngörülen azami sürenin üç yıldan dört yıla çıkarıldığı, olağan genel kurul toplantılarının dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılabilmesi,
- Genel kurul toplantıları için ihtiyaç duyulan belgelerin elektronik ortamda gönderileceği veya sendika ve konfederasyonların internet sitelerinde ilan edileceği,
- İş mahkemesi kararı ile yönetimden el çektirilen sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kurullarının yerine oluşturulacak yeni yönetim kurulları için genel kurulun "altmış günü geçmemek üzere" en kısa zamanda toplanması gerektiği,
- Genel kurul kararıyla yönetim kuruluna, sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma yetkisi verildiği,
- En az üç üyeden oluşan denetleme kurulunun azami beş denetçiden oluşabileceği,
- Memur ve diğer kamu görevlilerinin farklı bir hizmet kolu kapsamına giren kamu kurumuna atanması durumunda konfederasyon organlarındaki görevinin sona ermeyeceği,
- Sendika ve konfederasyonlara uluslararası kuruluş kurabilme yetkisinin verildiği,
- Sendikaların, şubesinin bulunmadığı il ve ilçelerde, il ve ilçe temsilciliği kurabilecekleri,
- İşyeri sendika temsilcisinin, sendika işleri temsilcisinin, sendika il ve ilçe temsilcisi ile sendika ve sendika şube yöneticilerinin görev yaptıkları işyerlerini, kamu işvereni tarafından sebebi açık ve kesin olarak belirtmedikçe değiştiremeyeceği,
- Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyelerinin aylıksız izne ayrılabilmeleri, seçilme tarihinden itibaren otuz gün içinde başvurma şartına bağlı kılınmış iken, Tasarıyla otuz günlük süre kaldırılarak, söz konusu üyeliklere seçilenlerin, seçilme tarihlerinden sonraki herhangi bir tarihte de aylıksız izne ayrılacakları,
- 4688 sayılı Kanun çerçevesinde toplu sözleşme taraflarından birisinin konfederasyonlar olduğu ve sendikaların toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olma yetkilerinin bulunmadığı,
- Sendika ve konfederasyonların, faaliyetleri çerçevesinde yuva ve kreş gibi "misafirhane" tesisi de kurabilecekleri,
- Sendika ve konfederasyon organlarında görevi bulunanlardan mahalli ve genel seçimlerde aday olanların üyelik görevlerinin adaylık süresince askıda kalacağına ve seçilmeleri halinde söz konusu görevlerinin son bulacağına ilişkin 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan hükmün yürürlükten kaldırıldığı,
- Sendika ve konfederasyonların toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler gönderebilecekleri,
- Sendika ve konfederasyonlar ile Kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan konularla bir yönetime katılma platformu olmak üzere Kamu Personeli Danışma Kurulunun teşkil edildiği,

• Kamu kurumlarınca ve kamu kurulları ile sendikaların müşterek imzalarını içerir listeler üzerinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılacak tespite göre; kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendikanın işyeri sendika temsilcisini seçmeye yetkili olduğu, ayrıca, işyeri sendika temsilcisi ile sendika işyeri temsilcisinin çalışma usul ve esasları ile sayılarının düzenlendiği,

• Şeffaflığın sağlanması amacıyla, kamu işverenince her ay yapılan sendika üyelik aidat kesintisi ile kamu görevlisinin adını gösterir listenin işyerinde herkesin görebileceği bir yerde ve kurumsal düzeyde duyurulabilecek diğer araçlarla da ilan edileceği,

• Toplu görüşme yönteminin yerine ikame edilen toplu sözleşme sisteminin kapsamı belirlenerek, kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını etkileyen unsurların düzenlendiği, aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşmenin kapsamının dışında tutulacağı,

• Toplu sözleşme hükümlerinin, sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren iki mali yıl için geçerli olduğu,

• Toplu sözleşme görüşmelerine, kamu idaresi adına katılacak olan Kamu İşveren Heyeti ve kamu görevlileri adına katılacak olan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin oluşumu ile toplu sözleşmeyi bağitleme (imza etmeye) yetkisinin bu heyet başkanlarında olduğu,

• Kamu kurumlarınca ve kamu kurulları ile sendikaların müşterek imzalarını içerir listeler üzerinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca sendika ve konfederasyonların üye sayılarının belirlenmesinde, sendikalara ve konfederasyonlara Ankara İş Mahkemesine itiraz hakkı tanındığı,

• Toplu sözleşme görüşmelerinin yapılmasına ilişkin süreç düzenlenerek görüşmelerin son rakamı tek olan yıllarda yapılacağı,

• Toplu sözleşmenin imzalanması sürecinde, yaşanabilecek uyuşmazlık durumunda, toplantı tutanağı düzenlenmesine ilişkin hususlar düzenlenerek heyet başkanları tarafından Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuru yapabilecekleri,

• Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun yapısı ile çalışma usul ve esasları düzenlenerek, Kurulun her toplu sözleşme dönemi için seçilecek on bir üyeden oluştuğu; Kurulun toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alacağı; oyların eşit olması halinde Başkanın bulunduğu tarafın çoğunluğu sağlayacağı; karara katılmayan Kurul üyelerinin ayrı ayrı veya birlikte karşı oy şerhi verme hakkı da bulunduğu; Kurul kararlarının nihai olması nedeniyle toplu sözleşme hükmünde olacağı ve Kurul kararlarının Resmi Gazetede yayımlanacağı,

• Diğer yandan Tasarıda uyuşmazlık hali yeniden düzenlendiğinden 4688 sayılı Kanunun uyuşmazlığın tespiti ve çözümüne ilişkin 35 inci maddesinin yürürlükten kaldırıldığı,

• Tasarıyla toplu sözleşme görüşmeleri son rakamı tek olan yıllarda yapılması öngörüldüğünden 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içerisinde başlanacağı; bu görüşmelere katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde "7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ" hükümlerinin esas alınacağı,

• 375 sayılı KHK'nin ek 4 üncü maddesine göre ödenmekte olan "toplular sözleşme primi" ibaresi "toplular sözleşme ikramiyesi" olarak değiştirilmiş ve sendika üyesi tüm kamu görevlilerinin bu ödemededen faydalanmasının öngörüldüğü,

müşahede edilmiştir.

Geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK tarafından yapılan açıklamada;

- Sendikal oluşumlar ve hareketlerin demokrasinin vazgeçilmez aktörleri olduğu,

- Kamu çalışanlarına sendika kurma ve üye olma hakkı 1961 Anayasasıyla verildiği, konuya ilişkin olarak 1965 yılında 624 sayılı "Devlet Personel Sendikaları Kanunu"nun yürürlüğe girdiği, ancak Anayasada "çalışanlar" ibaresinin 1971 muhtırasıyla "işçiler" olarak değiştirilerek 624 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırıldığı, bu nedenle kamu görevlilerinin bu haklarının ellerinden alındığı, 1995 yılındaki Anayasa değişikliği ve 2001 yılında çıkarılan 4688 sayılı Kanunla Kamu görevlilerine sendika kurma hakkı verilmesinin yolunun açıldığı, bu çerçevede o zamandan bu güne kadar 8'i Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetleri tarafından olmak üzere 9 toplu görüşme yapıldığı ve bu görüşmelerde kamu personel sistemiyle ilgili birçok düzenlemenin hayata geçirildiği,

- Geçmişte yapılan toplu görüşmeler çerçevesinde izlenen ücret politikalarıyla kamu görevlilerinin enflasyona ezdirilmediği,

- 12 Eylül 2011 referandumuyla kamu görevlileri sendikacılığında yeni bir döneme girilerek toplu görüşme yerine toplu sözleşme hakkı getirildiği ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun kararlarının toplu sözleşme hükmünde olacağı,

- Tasarıda yer alan bu düzenlemelerin demokrasinin ve sendikal hakların gelişmesi adına son derece pozitif bir süreç olduğu,

- Söz konusu tasarının hazırlanması öncesinde ilgili tarafların katılımıyla toplantılar yapıldığı ve şeffaf bir anlayış içinde büyük ölçüde uzlaşının sağlandığı, ancak tam bir uzlaşmanın mümkün olmadığı,

- Kamu çalışanlarının ücretlerine zammın biran önce yansıtılması amacıyla konfederasyonlarla mutabık kalınan ve uzlaşılabilen konuların Bakanlar Kuruluna sunulduğu, uzlaşılabilen konuların Bakanlar Kurulu, komisyon ve genel Kurul görüşmeleri safhalarında netlik kazandırılması gerektiği,

- Gelecekte de sosyal taraflarla birlikte sendikal hakların daha da geliştirileceği, ifade edilmiştir.

Müteakiben, komisyon toplantısına katılan konfederasyon temsilcilerine bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip olma niteliğine göre sırasıyla söz verilerek konuya ilişkin talepleri dinlenilmiştir. Buna göre Memur Sendikaları Konfederasyonu temsilcisiince;

- İşçi sendikacılığında iş kolunun kamu sendikacılığında hizmet kolunun sendikacılığın temeli olduğu belirtilerek, hizmet kolu toplu sözleşme kavramının tasarıda yer almamasının büyük eksiklik olduğu, bu nedenle tasarının ikinci maddesine "hizmet kolu toplu sözleşmeleri ile toplu sözleşme uyumsuzluklarını" şeklinde bir ibarenin eklenmesi gerektiği,

- Tasarının üçüncü maddesindeki "kamu görevlileri" tanımına "işçi statüsü dışında çalışan bütün çalışanları" ibaresinin ve aynı maddenin birinci fıkrasının 2 nci bendinin "h) Genel Toplu Sözleşme: Bu kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde Kamu İşveren Heyeti ile bağlı sendikalarının üye sayısı toplamı itibarıyla en çok üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek temsilcilerden oluşan Kamu Görevlileri Heyeti arasında kamu görevlilerinin bütünü ilgilendiren mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda imzalanan sözleşmeyi," şeklinde değiştirilmesinin daha yerinde olacağı,

- Sekizinci maddenin birinci fıkrasındaki "Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılır." ifadesi "Olağan genel kurul toplantıları dört yılda bir yapılır. Tüzükte belirtilmek kaydıyla daha kısa sürede de toplanabilir." şeklinde değiştirilmesinin daha yerinde olacağı,
- Sendikacıların izin haklarını düzenleyen on üçüncü maddesine "üye sayısı 100'ü bulan illerde ve 50'yi bulan ilçelerde sendikacıların temsilcilerine bir gün izin hakkı verilmesi"nin öngörüldüğü, aynı maddenin devamının "Mahalli ve genel seçimlerde adaylık başvurusunda bulunan veya aday olan konfederasyon, sendika ve şube yönetim, denetleme ve disiplin kurulu üyeleri hakkında 2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanununun 18 inci maddesi hükmü uygulanmaz, tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri sonra erer." ibaresinin eklenmesinin uygun olacağı,
- Tasarının 14 üncü maddesine sendikalara doğal afet vb. durumlarda yardım yapabilmelerine imkan sağlayan ve televizyon ve radyo istasyonları kurabileceklerine dair bir hüküm konması gerektiği,
- Sendika ve konfederasyonların üyeleri adına dava açabilme haklarının söz konusu tasarıyla kısıtlandığı, bu hakların yeniden tasarıya eklenmesi gerektiği,
- Kamu Personeli Danışma Kurulunda yetkili sendikaların genel başkanlarının da katılımının sağlanması amacıyla "en çok üyeye sahip konfederasyonun genel başkanı ve" ibaresinin "bağlı sendikaların üye sayısı toplamı itibarıyla en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ve hizmet kollarında yetkili sendikaların genel başkanları ile" şeklinde değiştirilmesinin yerinde olacağı,
- İşyeri sendika temsilciliğinde görevli sayısının belirlenmesinde; işlerindeki kamu görevlisi sayısı 100'e kadar bir, 101-500 arasında ise en çok iki, 501-1000 arasında ise en çok üç, 1001-2000 arasında ise en çok beş, 2000'den fazla ise en çok yedi işyeri sendika temsilcisi seçilebilmesi gerektiği,
- Yirmi sekizinci maddenin 2 nci fıkrasında ifade edilen "aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören talepler toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır" ibaresinin tasarıda olduğu şekliyle yasalaşması durumunda kamu görevlilerinin bazı haklarının önünün daha masaya oturmadan kesileceği,
- İşçi sendikacılık sisteminde olduğu gibi kamu görevlileri sendikacılığında da taraf sendikaya diğer sendika üyelerince veya hiçbir sendikaya üye olmayanlarca "dayanışma aidatı" ödenmesi şartı getirilmesi gerektiği, bunun ise sendikal örgütlenme açısından yerinde olacağı,
- Emeklilerin durumuyla ilgili daha açık hususların olması gerektiği,
- Bir konfederasyonun toplu sözleşme masasından kalkması durumunda diğer konfederasyonlarla toplu sözleşme görüşmelerine devam edileceği ile ilgili 19 uncu maddenin değiştirilmesi gerektiği,
- Üye sayılarının tespiti ve yetki konusunda tarihlerin 15 Mayıs'ın 15 Haziran, 1 Ağustos'un da 1 Eylül olarak değiştirilmesi gerektiği,
- Tasarının 21 inci maddesiyle değişik 4688 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde değişiklik yapılması gerektiği, buna göre; toplu sözleşme görüşmelerinin bir önceki toplu sözleşmede belirtilen süre saklı kalmak kaydıyla her yıl eylül ayının ilk ve son işgünleri arasında gerçekleştirilmesinin ve toplu sözleşmenin süresinin bir yıldan az ve iki yıldan çok olmamak üzere toplu sözleşmeyle belirlenebilmesinin yerinde olacağı,
- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanlığına Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı ya da Sayıştay, Danıştay Başkanlarından birinin getirilmesi gerektiği, bundan daha da önemlisinin Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanının her hangi bir kurulun veya kişinin tercihi veya seçimine bırakılmaksızın kanunla düzenlenmesinin yerinde olacağı,

• Sivil memurlarla ilgili olarak da Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Genel Kurmay Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğündeki sivil memurlara örgütlenme hakkının verilmesi gerektiği,

• Yerel yönetimlerde çalışan işçi ve kamu görevlileri arasında memurlar aleyhine gelişen durumun düzeltilmesi amacıyla yerel yönetimlerle üç konfederasyona bağlı sendikaların bağitladığı "sosyal denge sözleşmesi imzalama yetkisi"nin de bu Tasarıyla ortadan kaldırıldığı, ancak fiili durumun devam etmesi gerektiği, hiç olmazsa yaklaşık 900 belediyeyle yapılan sosyal denge sözleşmelerinin hükümlerinin devam etmesi gerektiği,

ifade edilmiştir.

Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu temsilcisince;

• 2001 yılından bu yana 4688 sayılı Kanundaki bazı eksiklikler ve yanlışlıkların tartışıldığı, 12 Eylül 2011 tarihindeki referandumla toplu görüşme yerine toplu sözleşme getirilmesinin kamu görevlilerini umutlandırdığı, ancak grevsiz ve bir çok ILO standartından yoksun toplu sözleşmenin pratikte pek de bir anlamının olmadığı,

• Söz konusu tasarıyla öngörülen toplu sözleşmenin, kamu çalışanlarının durumunu toplu görüşmeden daha geriye götürdüğünü,

• Tasarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile yapılan görüşmelerdeki uzlaşma noktalarını yansıtmaktan uzak olduğu,

• Tasarının 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde "kamu görevlilerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "genel ve hizmet kollarına özgü" ibaresinin eklenmesi gerektiği,

• Tasarının 18 inci maddesiyle sendikaların il ve ilçe temsilcilerinin ilk defa kanuna girdiğini, ancak il ve ilçe temsilcilerine sendikal faaliyet yapacak zamanın tanınmadığı, il ve ilçe temsilciliklerinin örgütlenme haklarını kullanabilmeleri için en az haftada bir gün izin verilmesi gerektiği,

• Sendikalara "öğrenci yurdu" açma ile "televizyon ve radyo kurma" hakkının tanınması gerektiği,

• Toplu sözleşmede hangi konuların gündeme getirileceğini yani toplu sözleşmenin kapsamını belirleyen tasarının 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının muğlak olduğu, bu nedenle söz konusu fıkranın madde metninden çıkarılmasının yerinde olacağı,

• Tasarının 29 uncu maddesinde sadece en fazla üyeye sahip konfederasyonun toplu sözleşmede imza yetkisinin olduğu, uzlaşma olmaması durumunda yine en fazla üyeye sahip konfederasyonun Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna itiraz hakkı bulunduğu, diğer sendikaların ise ne imza ne de itiraz haklarının olduğu, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda da konfederasyonların adil bir şekilde temsil edilmediği, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda konfederasyonları temsil edecek yedi üyeden 4'ünün MEMUR-SEN'e, 2'sinin KAMU-SEN'e, 1'inin ise KESK'e düştüğünü, bu durumun ise adaletsizlik içerdiği, en fazla üyeye sahip konfederasyon dışındaki konfederasyonlara da imza ve Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna itiraz etme haklarının tanınması gerektiği,

• Tasarıyla toplu sözleşmenin 1 Ağustos'ta başladığı, bu tarihin kamu görevlilerinin tatillerini kullandıkları döneme denk gelmesinden dolayı 1 Eylül'e çekilmesinin daha doğru olacağı,

• Mutabakat metninde yer alan dava açma yetkisinin tasarıda yer almamasının örgütlenme hakkını kısıtladığı,

• Hizmet kolu toplu sözleşmesinin son derece önemli olduğu, tasarıda yer almamasının düşünülmeceği,

• Bu güne kadar belediyelerle sosyal denge sözleşmesinin yapıldığı, toplu görüşme sisteminin var olduğu dönemde var olan bir hakkın (sosyal denge sözleşmesi), hakların genişletilmesi adına Tasarıda ortadan kaldırılmasının uygun olmadığı,

• Kamu Görevlileri Hakem Kurulu başkanının Bakanlar Kurulu tarafından seçilmemesi gerektiği, Yargıtay 9. Daire Başkanının Kurul Başkanı olmasının yerinde olacağı, ifade edilmiştir.

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu temsilcisince;

• Yapılacak bir kanunun ILO'nun 87, 98 ve 151 inci maddeleri, Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ve Sözleşmesi göz önünde bulundurularak yapılması gerektiği, ancak söz konusu tasarının uluslararası mevzuata uygun olmadığı ve tasarının 2001 yılında çıkarılan 4688 sayılı kanunun gerisinde olduğu,

• ILO'nun 87, 98 ve 151 inci maddeleri, Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları ile Sözleşmesinin toplu sözleşmenin kapsamını ortaya koyduğu, buna göre çalışanların ekonomik (mali kavramını içermediğini), sosyal, demokratik, özlük hakları olmak üzere bütün haklarını kapsadığı, söz konusu tasarıda kamu çalışanlarının sadece mali ve sosyal haklarının ele alındığı, bu hakların da 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre ele alındığı, oysa çalışma ilişkileri ve çalışma yaşamı kapsamında ele alınması gerektiği ve kapsamın geliştirilmesi gerektiği, neticede kamu görevlilerinin ekonomik, sosyal, özlük ve siyasi haklarının toplu sözleşmenin kapsamına alınması gerektiği,

• Mevcut tasarıyla genel toplu sözleşmenin öngörüldüğü, ancak iş kolu toplu sözleşmeleri ve bazı kurumlarda da (özel bütçeli bazı kurumlar için) kurumsal toplu sözleşmelerinin de tasarıya eklenmesi gerektiği,

• Tasarıda yerel yönetimlerle ilgili düzenlemelerin yetersiz olduğu, belediyelere özgü kurumsal toplu sözleşme olması gerektiği,

• ILO mevzuatına göre taraf ilişkisinin % 50+1 olarak belirlendiği, Türkiye'de bu koşulları sağlayan bir konfederasyon bulunmadığından bütün sendika ya da konfederasyonların kendi üyeleri adına toplu sözleşme yapması gerektiği, bundan dolayı da kendilerinin üyeleri adına toplu sözleşme yapmaları gerektiği,

• İmza ve itiraz hakkı en fazla üyesi olan konfederasyona verildiğinde diğer konfederasyonların toplu sözleşme masasında bulunmasının hiçbir ehemmiyetinin kalmadığı,

• Tasarıda öngörüldüğü gibi toplu sözleşme görüşmelerine konfederasyonlar katılacaksa temsilcilerin konfederasyonların üye sayısının dikkate alınarak nisbi temsil sistemiyle seçilmesinin gerektiği ve katılan tarafların imza ve itiraz haklarının kesinlikle olması gerektiği, aksi takdirde üye sayısı en fazla konfederasyon dışındaki konfederasyonların toplu sözleşme görüşmelerine katılmalarının bir anlamının olmadığı,

• Hükümetle konfederasyonlar arasında toplu sözleşme görüşmeleri sırasında uzlaşmazlık olması durumunda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna gitmeden önce referanduma gidilerek toplu sözleşmenin kabul edilip edilmeyeceğinin tüm çalışanlara sorulması gerektiği,

• Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun üye dağılımının sorunlu olduğu, hükümetin 7 üyeyi elinde bulundurarak taleplerini Kurula dayatacağı,

• Grevsiz toplu sözleşmenin olamayacağı, Hakem Kuruluna kararlarının bağlayıcı olmasının kamu görevlilerinin iş mahkemelerine gitmesini önleyerek grev hakkını zımnen engellediği, bunun da uluslararası iş mevzuatına aykırılık teşkil ettiği, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde grev hakkının kullanıldığı, kullanılmaya da devam edileceği, bu dönemde grev hakkının da yasal mevzuata girmesi gerektiği,

• Sendikal örgütlenmenin önünde halen ciddi engellerin bulunduğu, 4688 sayılı Kanunla ve bu Tasarıyla yüz bin kamu görevlisinin örgütlenmenin dışında tutulduğu, günümüzde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Genelkurmay Başkanlığında çalışan sivil memurların örgütlenmediği, kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının uluslararası sözleşmelerle teminat altına alındığı, her kamu görevlisinin sendikalı olma hakkının bulunduğu, bu çerçevede 4688 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde ifade edilen kamu görevlilerinin hepsine sendikalı olma hakkının tanınması gerektiği, tasarıyla gelen düzenlemenin uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu,

• Tasarıyla emeklilerin de toplu sözleşme kapsamına alındığı ancak sendika kurma haklarının olmadığı, emeklilere de sendika kurma hakkının verilmesi gerektiği,

• Sendikacılığın bir meslek olmadığı, aksine görev olduğu, sendika genel kurulları seçimlerinin yıl olarak arttırılmasının dezavantaj olduğu, önerilerinin 2 yıl olduğu, sendikaların tüzüklerinde belirtmeleri şartıyla en fazla 3 yıl olabileceği,

• Sendika ve konfederasyonlara, afet durumlarında aynı ve nakdi olmak üzere doğrudan yardım yapabilme hakkının verilmesi gerektiği,

• Toplu sözleşme görüşmelerinin Ağustos ayında değil Eylül ayında başlaması ve bitmesi gerektiği,

• Sendika ve konfederasyonların üyeleri adına bireysel ve kurumsal dava açabilmesi gerektiği, konuya ilişkin kısıtlayıcı mevzuat hükümlerinin yürürlükten kaldırılması gerektiği,

• Yerel yönetimler kapsamındaki kurumsal sosyal denge sözleşmesinin toplu sözleşme olarak nitelendirilmesi gerektiği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde sonuçlanan ve Avrupa ülkeleri içinde örnek teşkil eden bir karara göre, bu anlamda kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkının var olduğu,

• Mevcut Tasarının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını ortadan kaldırdığı, böylece belediyelerle yapılan toplu sözleşmelerin yok sayıldığı ve geriye dönük zimmet çıkarılması tehlikesinin de bulunduğu,

• Bu çerçevede çalışma yaşamını ve ilişkilerini uluslararası sözleşmelere göre düzenleyen yeni bir tasarının hazırlanmasının yerinde olacağı,

ifade edilmiştir.

Bağımsız Kamu Görevlileri Sendikaları Konfederasyonu temsilcisince;

• Diğer konfederasyonların da komisyon toplantısına katılmaları gerektiği, buna göre görüşmelerin daha verimli olacağı, bu durumun nicelik değil nitelik anlamında daha doğru olduğu,

• Tasarının genellik, eşitlik ve adalet ilkelerine uygun olmayacak şekilde hazırlandığı,

• Tasarı en çok üyeye sahip 3 konfederasyonun ihtiyaçları gözeticilerle hazırlandığı, diğer sendikaların ise göz ardı edildiği, zaman içinde yapıların değişebileceği, yasaların genel ilkeler gözeticilerle hazırlanması gerektiği,

• Toplu sözleşmenin en fazla üyesi bulunan konfederasyonlar düzeyinde değil en fazla üyesi olan hizmet kolu çerçevesinde yapılması gerektiği, böylece özelde hizmet kollarının kendi ihtiyaçlarının toplu sözleşmelerde konu edilebileceği,

• Tasarıyla, 4688 sayılı Kanununun 15 inci maddesindeki sadece özel güvenlik görevlileriyle 100'den fazla personelin çalıştığı kurumların yöneticilerinin sendikal yasakların kapsamından çıkarılmasının eksik bir düzenleme olduğu, TBMM'de çalışan garson, bahçıvan, hizmetli gibi çalışanlara ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile Genel Kurmay Başkanlığında çalışan sivil memurlara ve ceza infaz memurlarına da sendika kurma hakkının verilmesi gerektiği,

• Tasarının 13 üncü maddesinde getirilen hakların yerinde olduğu, ancak aynı maddede sendikaların bazı güvencelerden yararlanabilmesi için getirilen 400 üye koşulunun uygun görülmediği, bu sayının mevcut çalışanların yüzde iki buçuğuna tekabül ettiği,

• Toplu sözleşme görüşmeleri sırasında konfederasyonları temsil edecek kişilerin belirlenmesinde RTÜK üyelerine uygulanan seçim yönteminin uygulanmasının yerinde olacağı,

• Toplu sözleşme görüşmelerinin Ağustos ayında başlamasının uygun görülmediği, görüşmelerin bir ayla sınırlandırılmaması gerektiği, görüşmelerin Nisan ayına kadar uzatılması gerektiği, toplu sözleşmenin zamana yayılarak yapılmasının daha verimli olacağı,

• Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanlığına Yargıtay 9. Hukuk Daire Başkanının getirilmesinin uygun olacağı,

• 3 konfederasyonla toplu sözleşme yapma yetkisi tanıyan sistemin değiştirilerek bütün konfederasyonların üyeleri oranında sisteme dahil edilmeleri gerektiği,

• Danışma Kuruluna sadece 3 konfederasyon temsilcilerinin katılımıyla sınırlı tutulmaması gerektiği,

ifade edilmiştir.

Sendika ve konfederasyon temsilcilerinin tasarıyla ilgili görüşlerini açıklamalarından sonra Maliye Bakanlığı temsilcisi tarafından, toplu sözleşme görüşmelerinin Ağustos ayında başlatılmasıyla ilgili eleştirilere cevap verilerek toplu sözleşme görüşmelerinin bu ayda başlatılmasının nedeninin Anayasa ve diğer ilgili mevzuatta öngörülen bütçe süreci olduğu belirtilmiştir.

Komisyon toplantısına komisyon üyesi olmayan milletvekilleri de katılmış ve görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu çerçevede Kanun Tasarısının geneli üzerindeki görüşmeler sırasında bazı milletvekilleri ve komisyon üyeleri tarafından;

• Hiçbir kanunun veya kanun hazırlığının özgür toplu sözleşme düzenine engel olamayacağı,

• Toplu sözleşme, grev ve örgütlenme haklarının bir bütün olduğu, grev hakkı taşımayan bir tasarının uluslararası normlara uygun olmasının mümkün olmadığı,

• Kanun Tasarısının içeriği itibarıyla birebir tüm maddelerinin Komisyonumuzu ilgilendirdiği, bu nedenle Tasarının Plan ve Bütçe Komisyonuna esas komisyon olarak havale edilmesinin yanlış olduğu, bunun ihtisas komisyonlarını devre dışı bırakmak anlamına geldiği, Kanun Tasarısının aceleye getirilemeyecek kadar önemli olduğu ve genelini görüştüğten sonra her maddesinin ayrı ayrı görüşülmesi gerektiği,

• Dünyanın her yerindeki sendikaların emeğin sömürüsüne engel olmak üzere birlik, dirlik ve beraberlik içinde hareket etmeleri gerektiği,

• Tasarının dünya ölçeğindeki sendikalaşma sistemi ölçü almaksızın mevcut Türkiye'deki duruma uygun olarak hazırlandığı,

• Dünyanın hiçbir yerinde konfederasyonların toplu sözleşme yapmadığı, toplu sözleşmelerin sendikalar tarafından yapılması gerektiği, söz konusu tasarıyla hiçbir konfederasyona bağlı olmayan sendikaların söz haklarının ellerinden alındığı,

• Tasarının, ILO'nun 87, 98 ve 151 inci maddeleriyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve AIHM kararlarına aykırı olduğu,

• Grev hakkı tanımayan bir yasanın ölü doğacağı, bu durumun ILO tarafından kabul edilmeyeceği,

• 2004 yılında yapılan Anayasanın 90 inci maddesindeki değişiklikle birlikte "usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarda kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır" hükmü gereği, uluslararası sözleşmelerin üstün tutularak toplu sözleşmede grev hakkının var olduğu,

• Bazı hakların toplu sözleşme görüşmeleri dışında tutulmasının doğru olmadığı,

• Tasarının 18 inci maddesiyle düzenlenmesi ön görülen 4688 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının madde metninden çıkarılması gerektiği,

• Mevcut Tasarıda, toplu sözleşme hakkı kapsamının sadece maddi içerikli olmadığı, toplu sözleşme hakkının çalışma koşullarını, çalışma sürelerini, işverenle olan ilişkileri, uluslararası kuruluşlar ile olan ilişkileri de kapsamaması gerektiği,

• Kamu İşveren Heyeti Başkanı ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanının imzalayacağı toplu sözleşme metninin asla toplu sözleşme olamayacağı, bu çerçevede toplu sözleşme görüşmelerinin mutabakat metnine en fazla üyeye sahip konfederasyonun imza atmasının yerinde bir uygulama olmadığı,

• Yargıtay 9. Daire Başkanının Kamu Görevlileri Hakem Kurul Başkanı olmasının yerinde bir düzenleme olmayacağı, zaman içinde Danıştay'ın kendi daireleri arasında işbölümünü değiştirebileceği, bu çerçevede "iş ve sosyal güvenlik işlerine bakan daire başkanı" ibaresinin kullanılmasının daha doğru olacağı,

• Anayasa ile yasaklanmayan her türlü oluşumun ve durumun hukuki hayatta yer edinebileceği ve bu çerçevede ülkemizde, sendika yasaları yürürlüğe girmeden kamuda sendikalaşmanın başladığı,

• İsviçre’de, kral hariç herkesin sendikalaşma hakkı olduğu; subayların özlük haklarını koruyan, temel hak ve özgürlükleri ile sorunlarını savunan sendikaların ilk defa 1883 yılında kurulmaya başlandığı, polis sendikasının ise 1886 yılında kurulduğu, Almanya’da da polis sendikalarının bulunduğu, bu çerçevede askerlerin, polislerin ve sendikalaşmanın yasak olduğu bazı kurumlarda çalışan sivil memurların sendikalaşma adına önlerindeki engellerin kaldırılması gerektiği,

• Anayasa’nın 90 ıncı maddesi çerçevesinde ILO ve uluslararası sözleşmelere dayanılarak kurulan emekliler sendikası, çiftçi sendikası ve gençlik sendikasına karşı İçişleri Bakanlığı tarafından açılan davalarla kapatıldığı, ancak bu yasaklamaların Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden döneceği,

• Konfederasyonlara bağlı sendikalar ile belediyelerin imza altına alarak yapmış oldukları toplu sözleşme yöntemine mevcut Tasarıyla yasak getirildiği,

• Tasarının bir bütün olarak 67, 98, 135 ve 151 sayılı ILO sözleşmelerine, Avrupa Sosyal Şartına ve Avrupa müktesebatına aykırılık teşkil ettiği,

• ILO’da yer alan ve sendikal hak ihlallerini takip eden aplikasyon komitesinin yayınladığı ilk yirmi ülkenin içinde ülkemizin de bulunduğu; ILO standartları ile Avrupa Sözleşmesine uygun, aynı zamanda Avrupa müktesebatının özellikle 18 inci başlığını aşmaya yönelik daha demokratik, özgürlükçü ve uluslararası sendikacılığa uygun düzenlemelerin yapılması gerektiği,

• Toplu sözleşmelerin üst çatı olan konfederasyonlar aracılığıyla yapılmasının kabul edilemeyeceği, konfederasyonların bu yönde kapsayıcı yetkilerinin bulunmadığı ve dünyada da bir örneğinin bulunmadığı; konfederasyonların ancak çerçeve yani genele müteallik sözleşmeler yapabileceği, bunun haricinde işyerinin ve iş kolunun niteliğine göre ayrıntılı ve sui generis (kendisine has) özellikler taşıyan konular üzerinde belirleyici toplu sözleşme yapamayacağı,

• Parlamentonun iç işleyişinde ihtisas komisyonlarının görev alanlarının net olarak belirlenememesi nedeniyle görüşülmekte olan tasarının içerik itibarıyla mali konuları önceleyen bir metin mi olduğu yoksa temel hak ve özgürlüklere ilişkin bir metin mi olduğu noktasında Meclis Başkanlığına bir netleşmeye gidilmesinin gerektiği,

• Çalışma hayatına ilişkin her konunun müzakere edilmesinin sendikal hayatın öncüllerinden ve vazgeçilmezlerinden olduğu, oysaki çalışma yaşamının önemli bir bölümünü ilgilendiren konuların toplu sözleşme masasına getirilmesini yasaklayan Tasarının 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının kabul edilemeyeceği,

• Örgütlenme hakkının korunması, sendikal özgürlüğün kısıtlanmaması ve her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumanın sağlanması gibi çalışma hayatının büyük bir kısmını ilgilendiren konuların sendikalar üzerinden yürüdüğü, konfederasyonların ise bir çatı kuruluş olduğu;

• Ancak toplu sözleşmenin zaman kaybetmeden kısa bir süre içinde yapılabilmesi amacıyla konfederasyonlara genel toplu sözleşme yapma hakkı tanınması gerektiği ve aynı zamanda hizmet kollarına ilişkin toplu sözleşme yapmaya da sendikaların yetkili kılınması gerektiği,

• Hali hazırda yerel yönetimlerin bir yıl, önceden gerçekleşen bütçelerinin % 30’unu geçmemek üzere ilgili sendikalar ile sosyal denge sözleşmesi yapabildikleri, Tasarıyla bu yetkinin konfederasyonlar düzeyine taşındığı, yanlış olan bu düzenlemeden vazgeçilerek önkoşulu belirli olan sosyal denge sözleşmesi yapma yetkisinin mevzuatla sendikalara tanınmasının yerinde olacağı,

• Birçok sivil toplum kuruluşuna üyeleri adına dava açma yetisi tanınırken, konfederasyonların ve sendikaların dava açma yetkisinin kısıtlanmasının anlaşılmadığı, aslında konfederasyon ve sendikaların kuruluş amacının üyelerinin menfaatlerini korumak olduğu, bu çerçevede kesinlikle üyeleri adına davaya taraf olma yetkilerinin bulunması gerektiği,

• Sendikaların aynı veya nakdi yardım yapıp yapamayacakları konusunun da masaya yatırılarak irdelenmesi gereken bir husus olduğu,

• Kamu emeklilerinin mali haklarına ilişkin bir hükmün Tasarıda yer almasının emekliler adına geleceğe yönelik durumlarını belirleyebilmeleri ve örgütlü sendikal toplum için ileri bir adım olarak görülmesi gerektiği,

• Global dünya şartlarında çağın gereklerine uyum sağlamak zorunda olan ülkemizin yöneticilerinin Tasarıyla Anayasanın 90 ıncı maddesinin üzerini örtülmeye çalışılmadığı,

• Özünde toplu sözleşme sistemiyle birlikte çalışma hayatının bünyesinde bulunan birçok konuyu düzenleyen Kanun Tasarısının özelde 3 milyon çalışanı, aileleriyle ve emeklilerle birlikte 20 milyon kişiyi ilgilendirdiği,

• Konfederasyonların çatı örgütleri olduğu, sendikacılık hareketleri ve sendika mevzuatı incelendiğinde görüleceği üzere, sendikacılık sisteminde kullanılan kavram ve terimlerin hizmet kollarında örgütlenmeyi ifade eden sendika teşkilatını çağrıştırdığı, aynı zamanda çalışma hayatında (sahada) üyeleri adına çalışma yapan ve gayret sarf eden teşkilatların da sendikalar olduğu,

• Tasarı incelendiğinde, yetkili sendika kavramının anlamını yitirdiği toplu sözleşme sisteminin önümüzde bulunduğu, bu durumun, 12 Eylül referandumuyla toplu görüşme sistemi yerine kabul edilen toplu sözleşme sisteminin özünü çelişeceği,

• Bazı kesimler tarafından sosyal denge sözleşmesi, bazı kesimler tarafından da toplu sözleşme olarak nitelendirilen ve mer'i mevzuatımızda yeri olmayan ancak fiili uygulamayla hayat bulan (yetkili sendikalarla yerel yönetimler arasında bağit olan) görüşmelerin, hali hazırda Tasarıda yer bulmadığı, fakat bu fiili uygulamanın Tasarıda değişiklik yapılarak resmiyet kazandırılmaya ihtiyaç duyulduğu,

• Kamu görevlilerinin çalışma koşullarıyla ilgili (atama, nakil, görevde yükselme, hizmet içi eğitim gibi çalışanların verimliliğini artırıcı) hususların mutlaka toplu sözleşme masasının konusu olması gerektiği,

• İşyeri sendika temsilcilerinin haftada 2 saat olan ücretli izinlerinin süre olarak yarım güne çıkarılmasının sendikal çalışmalar adına doğru bir düzenleme olacağı,

• Konfederasyonlara ve sendikalara, düzenleyici hükümlere karşı dava açabilme yetkisinin yasayla tanınmasının yerinde olacağı,

• Tasarının 13 üncü maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4688 sayılı kanununun 18 inci maddesinin beşinci fıkrasına "sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurulabilir" ibaresinin eklenmesinin fiili durumu mevzuat içine alma bakımından doğru bir düzenleme olduğu, ancak il ve ilçe temsilcilerine de haftalık ücretli izin hakkının tanınması gerektiği,

ifade edilmiştir.

Milletvekillerce yukarıda dile getirilen görüş ve eleştiriler üzerine yapılan değerlendirmede, Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik tarafından,

■ Tasarının esas komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmesi gerektiği düşüncesine katıldığını ve Meclis Başkanıyla konuyla ilgili görüşme yaptığını,

■ Sendikal hayatın yeniden yapılandırılmasına ilişkin ve taraf konfederasyon ve sendikalarla büyük ölçüde mutabakata varılan konuların mümkün olduğu ölçüde Tasarıya taşınmasına çalışıldığını, ancak birebir her talebin Tasarıya taşınması gerektiğine yönelik anlayışın gerçeği yansıtmadığını, meselenin sadece bir bakanlığı ilgilendirmediğini, personel rejimini kökten ilgilendiren ve kritik bir konunun aynı zamanda Bakanlar Kurulu tarafından da değerlendirilerek sorumluluğun hükümet tarafından taşınması gerektiğini,

■ Tasarıyla ilgili tartışmaların iki ana konu üzerinde derinlemesine devam ettiğini; taraflarla üzerinde mutabakat sağlanan konulardan birisinin, toplu sözleşme düzeyi konusunda genel toplu sözleşme ve hizmet kolu toplu sözleşme olarak iki düzeyde toplu sözleşme yapılması konusunda uzlaşma sağlandığını, bu bağlamda kamu görevlilerinin bütününe ilgilendiren mali ve sosyal haklarla ilgili olarak genel toplu sözleşmeyi; çatı sözleşmeyi bozmayacak ve zedelemeyecek şekilde hizmet koluna mahsus mali ve sosyal haklarla ilgili olarak da her hizmet kolunda ayrı ayrı gerçekleştirilecek hizmet kolu toplu sözleşmeyi kapsadığını,

■ Taraflarla üzerinde mutabakat sağlanan diğer bir hususunda da; yerel yönetimler hizmet kolunda toplu sözleşme niteliğinde olmayan ancak fiili durum itibarıyla yerel yönetimler ile bu hizmet kolunda kurulu sendikaların arasında imzalanan sosyal denge sözleşmelerinin hukuki zemine sahip olması bakımından imkan sağlandığını,

■ Ancak Hükümetin bir taraftan çalışanlar arasında ücret dengesizliğini ortadan kaldırmaya yönelik çalışmalar yürütürken hizmet kolu bazında mali ve sosyal konularda sözleşmeler yapılarak ortaya çıkan sözleşme hükümleriyle bu amaçtan kısa zamanda uzaklaşılacağını ve bu bağlamda çok daha farklı sorunların ortaya çıkacağını,

■ Hizmet kollarıyla adeta bir toplu görüşme yapılarak mahiyeti belirlenen taleplerin çatı örgütlenme olan konfederasyonlarla ele alınmasını ve sözleşmeyle bağitlanmasını sağlayacak bir metnin ortaya çıktığını,

■ Hizmet kollarına ait sendikaların gündeminde olan konuların, çatı örgüt olan konfederasyonların dillendirmesi gerektiğinden ikili düzeyde toplu sözleşme sürecinin kabul edilmesine Bakanlar Kurulu tarafından gerek duyulmadığını,

■ Sendikalarla yerel yönetimler arasında gönüllülük esasına dayanılarak akdedilen sosyal denge sözleşmeleriyle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararının yanında Sayıştay'ın da bu sözleşmelerin usulsüz olduğuna yönelik birçok kararının bulunduğunu, ancak durumun fiili nitelik taşıdığını, mutabakat metninde ise konunun hukuki zemine oturtularak sözleşme akdetmenin belli kriterler çerçevesinde belediyelerin takdirine bırakıldığını, ancak konunun Bakanlar Kurulunda tartışıldığını, bu minvalde kamu personel rejiminin tek tip bir nitelik taşıması nedeniyle toplu sözleşmenin çeşitlendirilmesinin doğru olmayacağı kanısına varıldığını,

■ İl ve ilçe sendika temsilcileri kavramının Tasarıda yer almasının yerinde bir düzenleme olduğunu, ancak bu temsilcilere haftada 4 saat veya yarım gün izin verilmesinin istismara neden olabileceğini, ancak konunun her halükarda komisyonlarda değerlendirilebileceğini,

■ Tasarıyla sendikal alanın genişletilmesi bakımından; sendika üyesi olabilmek için adaylık ve deneme süresinin kaldırıldığını, bununla birlikte kamu çalışanlarının sendika kurabilmeleri için öngörülen iki yıllık hizmet şartının da kaldırıldığını, 4688 sayılı Kanunun 15 inci maddesinde sayılan kamu kurumlarında çalışanlara yönelik sendikal açılımın süreç içinde tekrar ele alınabileceğini,

■ Afet ve benzeri durumlarda sendikaların aynı veya nakdi yardım yapabilme yetkisinin genel ve ucu açık bir düzenleme olacağını, sınırsız ve kıstassız böyle bir düzenlemenin istismara yol açarak sorun çıkarabileceğini, ancak çerçevesi ve sınırları çizilmiş bir yardım sisteminin belirlenmesinin toplumsal bakımdan faydalı olacağını, bu bakımdan konunun komisyonların takdirinde bulunduğunu,

■ Taraflarla yapılan toplantılarda, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf sıfatıyla en çok üyeye sahip konfederasyonun sözleşmeyi bağtlayacağına ilişkin Bakanlık görüşünün her seferinde ifade edildiğini, her bir konfederasyonun muhatap alınması halinde nihai hedefin elde edilemeyeceğini, mutlaka sözleşmenin bir konfederasyonla yapılması gerektiğini,

■ Konfederasyonların ve sendikaların üyeleri adına dava ehliyetine sahip olmaları bakımından konunun komisyonların takdirinde bulunduğunu,

ifade etmiştir.

Görüşmelerin devamında Komisyon Başkanı Prof. Dr. Cevdet Erdöl tarafından, Tasarının esas komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmesi gerekirken tali komisyon olarak belirlenmesinin doğru bulunmadığı ve konuya ilişkin gerekli girişimlerde bulunulduğu, komisyon toplantısı süresince üzerinde durulan ve benimsendiği düşünülen aşağıdaki öneriler;

- Tasarıda yer alan kamu görevlilerinin toplu sözleşme hakkının, genel toplu sözleşme ve hizmet kolu toplu sözleşme olmak üzere iki düzeyde yapılarak kullanılması gerektiğini,

- Toplu sözleşme kapsamının genişletilmesi amacıyla Tasarının 16 ncı maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 4688 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasının yeniden düzenlenmesi veya madde metninden çıkarılması gerektiğini,

- İşyeri sendika temsilcileri ile il ve ilçe temsilcilerinin 2 saat olan ücretli izin sürelerinin 2 saatten 4 saate veya yarım iş gününe çıkarılmasının yerinde olacağını,

- Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet teşkilatı gibi bazı kurumlarda görev yapan sivil memurlar ile ceza infaz kurumlarında görev yapan kamu görevlilerinin sendika kurabilmelerine ve üye olabilmelerine olanak sağlanması gerektiğini,

- Afet ve benzeri durumlarda sendikaların zarara uğrayan bölgelere yardım yapabilmelerini sağlayan hukuki düzenlemenin yapılması gerektiğini,

- Konfederasyonların ve sendikaların üyelerinin menfaatlerini korumaları açısından üyeleri adına dava açabilmeleri gerektiğini,

- Yerel yönetimlerle akdedilen sosyal denge sözleşmelerinin çerçevesinin net bir şekilde çizilerek (belediyelerin her yıl için bir önceki yıl bütçe harcamalarının % 30' unu geçmemek üzere; belediyelerin sosyal güvenlik prim borcunun bulunmaması veya kamu personeli için bütçeden ayrılan miktarın belli bir oranını geçmemek üzere vb.) belediyelerin ihtiyarında olmak kaydıyla SDS yapılabileceğinin Tasarıya eklenebileceği,

ifade edilerek esas komisyon olan Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere rapora derç edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Erdöl</i>	<i>Türkan Dağođlu</i>	<i>İsmail Tamer</i>
Ankara	İstanbul	Kayseri
Kâtip	Üye	Üye
<i>Sevim Savaşer</i>	<i>Muhammed Murtaza Yetiş</i>	<i>Mehmet Müezzinođlu</i>
İstanbul	Adıyaman	Edirne
Üye	Üye	Üye
<i>Ülker Can</i>	<i>Ruhsar Demirel</i>	<i>Kemalettin Aydın</i>
Eskişehir	Eskişehir	Gümüşhane
	(Muhalefet şerhim vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Çelebi</i>	<i>Mehmet Domaç</i>	<i>Ahmet Haldun Ertürk</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Kadir Gökmen Öđüt</i>	<i>Nesrin Ulema</i>	<i>Fuat Karakuş</i>
İstanbul	İzmir	Kilis
(Muhalefet şerhi vardır)		
Üye	Üye	Üye
<i>Vural Kavuncu</i>	<i>Özgür Özel</i>	<i>Muzaffer Yurttaş</i>
Kütahya	Manisa	Manisa
	(Muhalefet şerhimiz vardır)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Öz</i>	<i>Cemalettin Şimşek</i>	<i>Mahmut Kaçar</i>
Mersin	Samsun	Şanlıurfa
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Hazırlanan Kanun Tasarısı Taslağı ülkemizin altında imzası olan uluslararası sözleşmelere ve evrensel sendikal normlara tezat düzenlemeler içermektedir. Yerel yönetimlerde kazanılmış ekonomik ve sosyal haklar yok sayılmaktadır. Kamuda çalışan pek çok kamu emekçisine sendika kurma veya mevcut sendikalara üye olma hakkı engellenmektedir. Örgütlenme özgürlüğünün önündeki engeller aynen korunmakta, grev hakkı ile ilgili yasal bir düzenleme yapmak yerine Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun kararlarına kesinlik kazandırılarak greve zimnen yasak getirilmektedir.

Toplu Sözleşmenin kapsamı mali haklar ve parasal sosyal haklar ile sınırlandırılarak, çalışma koşulları, çalışma süreleri, sendikal ve demokratik haklar kapsam dışı tutulmakta, tek düzey toplu sözleşme ile sendikaların var oluş gerekçesi ortadan kaldırılmaktadır. Sendikaların tüzüklerine yasakçı bir anlayışla müdahale edilmesine olanak sağlayan içerik ise halen korunmaktadır. Tasarıya, toplu sözleşme görüşmelerinde tek bir konfederasyonun hâkim kılındığı, demokrasi ve uzlaşma ilkeleriyle bağdaşmayan maddeler eklenmiştir.

Öyle ki; hazırlanan tasarıya göre toplu sözleşme görüşmelerine katılacak konfederasyon temsilcileri belirlenirken, en çok üyeye sahip konfederasyon; hem kendi üyeleri, hem başka konfederasyonlara bağlı sendikaların üyeleri, hem bağımsız sendikalar, hem de sendika üyesi olmayanlar ve emekliler adına yegâne söz sahibi olacak, bütün kararları tek başına verebilecektir. Üstelik alınan kararlar için diğer konfederasyonlara itiraz hakkı da verilmemektedir. Böyle bir toplu sözleşme sistemi dünyanın hiçbir ülkesinde yoktur.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun bileşiminin çoğunluğunun hükümet tarafından atanması durumu ortaya çıkmaktadır. Böyle bir düzenleme ise oluşturulan hakem kurulunu etkisiz hale getirmektedir. Bu düzenleme ile toplu görüşme sistemi toplu sözleşme adı altında, aynen devam eder hale gelmektedir.

Sunulan tasarı ve yürürlükte olan mevcut 4688 Sayılı yasa ise, uluslararası sözleşme ve anlaşmalara aykırı düzenlemelerini olduğu gibi korumaktadır. 7 Mayıs 2004 gün ve 5170 sayılı yasayla Anayasamızın 90. Maddesinin son fıkrasına "usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin antlaşmalarla kanunların aynı konularda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşmalar esas alınır" cümlesi ilave edilmiştir. Yapılan bu değişiklik gereği 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Yasa'sının uluslararası sözleşmelere aykırı hükümleri yerine, Türkiye'nin onayladığı uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınan, toplu sözleşme ve grev hakkına ilişkin hükümlerin uygulanması artık anayasal bir zorunluluktur. Tasarının hazırlanması sırasında bu husus göz ardı edilmiştir.

Tasarının bütününe ilişkin, sosyal tarafların köklü eleştiriler yöneltmesi ve bu eleştirilerinin dikkate alınmaması, tasarımı bir tür dayatma haline getirmiştir.

Çalışma bakanı basına yaptığı açıklamalar da, yapacağı düzenlemelere ilişkin görüşlerini açıklarken, "sosyal taraflarla mutabakat içinde olduğunu" birçok kez ifade etmiştir. Bu açıklamalara rağmen Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonun da yasa konusunda görüşlerini ifade eden konfederasyon başkanları Bakanlar Kurulundan meclise sevk edilen yasaya mutabık olmadıklarını ifade etmişlerdir. Konfederasyon başkanlarının açıklamaları da ortaya koymuştur ki sosyal tarafların iradesi bu tasarı ile boşa çıkarılmış, bu konuya yeterli hassasiyet gösterilmemiştir.

Sendikaların toplu sözleşme hakkının, tasarısı ile konfederasyonlara havale edilmesi, baştan sakat doğan bir yasayı yaratmaktadır. Özgür Sendikal düzende TİS hakkı, konfederasyonlara değil, sendikalara tanınan bir hakktır.

Ülkemizin de altında imzası bulunan, özellikle 87 ve 98 Sayılı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı sendikal hakları bir bütün olarak kabul etmekte, bu hakların bölünmezliği ilkesini temel almaktadır. Toplu pazarlık ve grev hakkının sendikal özgürlüğün ayrılmaz parçaları olarak değerlendirilmesi bu anlaşma ve sözleşmelerin ortak noktasıdır.

Sendikalara üye olacakların yalnızca kamu görevlileri ile sınırlandırılması (Yasanın 2. Ve 3. maddeleri) 87 Sayılı ILO sözleşmesinin "Emeğe bağlı hakları kullananlar arasında hiçbir ayırım yapılamayacağı" temel ilkesinin yanı sıra sendika hakkını ayırım gözetmeksizin tüm çalışanlara tanıyan 2. Maddesine doğrudan aykırıdır.

Toplu sözleşmenin kapsamının sadece mali ve parasal sosyal haklarla sınırlandırılması ve düzeyinin de sadece en çok üyeye sahip üç konfederasyonun katılacağı genel bir toplu sözleşme olarak belirlenmiş olması, (Yasanın 3.maddesinin h bendi 28. 29.30. ve 31. Maddeleri)

Toplu sözleşmede uyuşmazlık yaşanması durumunda devreye girerek taraflar arasında hakemlik yapacak olan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'nun bileşiminin çoğunluğunun hükümet tarafından atanması, (bakanlar kurulu belirliyor) (Yasanın 32.33. ve 34. Maddeleri)

Tek düzey olarak belirlenen toplu sözleşmenin taraflarından sendikaları temsil edecek olan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin oluşumunun tamamen anti demokratik bir yöntemle belirlenerek sendikaların var oluş gerekçesinin ortadan kaldırılmak istenmesi, (31 MADDE)

Yıllardır yerel yönetimlerle (belediyelerle) yapılan toplu sözleşmelerin yok sayılması,

ILO'nun 98 sayılı sözleşmenin güvenceye aldığı gönüllü ve özgür toplu pazarlık ilkesine ve toplu pazarlığın taraflarını belirleme özgürlüğünü güvenceye alan 4. Maddesinde ifadesini bulan tarafların özerkliğine doğrudan aykırıdır.

Tüzüklerde bulunması zorunlu hususların ayrıntılı olarak sayılması, (Yasanın 7.maddesi) 87 Sayılı ILO sözleşmesinin sendikal örgütlere "tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenleme" hakkı tanıyan 3. maddesine aykırıdır.

Üyelik yasaklarının çok geniş tutulmaya devam edilmesi (m. 15) 87 Sayılı ILO sözleşmesinin yine "Emeğe bağlı hakları kullananlar arasında hiçbir ayırım yapılamayacağı" temel ilkesinin yanı sıra 2. ve 9/1 maddelerine, 151 sayılı ILO sözleşmesinin 1. ve 3. maddelerine aykırıdır.

İşyeri sendika temsilcisi seçme yetkisinin, en çok üye kaydetmiş olan sendikaya tanınması ve seçilecek temsilci sayısının belirlenmesi, (Madde 23) 87 Sayılı ILO sözleşmesinin sendikal örgütlere "temsilcilerini serbestçe seçme hakkı" tanıyan 3. maddesinin 1. fıkrasına aykırıdır.

Oysa Grevli Toplu Sözleşme Hakkı ile ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (AİHM) açılmış olan tüm davalar kamu emekçilerinin lehine sonuçlanmıştır. Bu davaların tamamında AİHM, başta toplu sözleşme hakkını düzenleyen 98 sayılı Sözleşme olmak üzere ILO sözleşmelerine, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin özellikle 11. Maddesine, Avrupa Sosyal Şartına ve BM Sözleşmelerine de atıfta bulunarak, kamu emekçilerinin grev ve toplu sözleşme haklarının olduğunu ortaya koymuştur.

Konfederasyonlara, emekliler adına toplu sözleşme yapma hakkı verilmesine karşın, emeklilerin sendikalarının kapatılması ve örgütlenmeleri önünde engel oluşturulması büyük bir tutarsızlıktır.

Çalışma yaşamını doğrudan etkileyen bu tasarı Meclis başkanımız tarafından Bütçe ve Plan komisyonuna gönderilerek, bütçe komisyonunu ana komisyon olarak belirlemiştir. Oysa 4688, yalnızca mali yönüyle tartışılacak bir tasarı değildir. Tasarının, sosyal, siyasal ve özlük haklarıyla ilgili uzunca tartışılması gereken yönleri bulunmaktadır. Bu tasarının görüşülmesi gereken asıl komisyon, bir ihtisas komisyonu olan Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu olmalıdır. Komisyonumuz, tali komisyon haline getirilerek adeta etkisizleştirilmiş ve yok sayılmıştır.

Gerek Komisyon Başkanı Prof. Dr. Cevdet Erdöl gerekse, Çalışma Bakanı Faruk Çelik komisyondaki beyanlarında açıkça esas komisyonun Aile, Sağlık ve Çalışma Komisyonu olması gerektiğini belirtmişlerdir. Tali komisyon olsak bile uzmanlık alanı olan komisyonda görüşmeyi by-pass etmek doğru bir yaklaşım değildir. Ayrıca taslağın maddelerinin ayrı ayrı görüşülmesi isteğine muhalefetin önerisine rağmen komisyon üyelerince reddedilmiştir.

Türkiye' de kamu emekçilerinin gerçek ihtiyacı uluslararası sözleşmelere uygun. Evrensel sendikal hak ve özgürlükler ışığında, yeni bir yasa düzenlemektir.

Süleyman Çelebi
İstanbul

Özgür Özel
Manisa

Kadir Gökmen Ögüt
İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

1/556 Esas Numaralı "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu"nda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısına ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Kanun tasarısının esas komisyon olarak komisyonumuza havale edilmesi gerektiği komisyon başkanı tarafından da belirtilmiştir. **Ancak tali komisyon olarak da komisyonumuzun uzmanlık alanı itibariyle söz konusu tasarımı ayrıntılı olarak ele alması beklenirdi. Bu yapılmayıp tümü üzerinde görüşmelerle yetinilmiş, tasarının maddelerine geçilmemiştir. Çalışma hayatına ilişkin bu çok önemli düzenlemenin alt komisyon kurularak titizlikle tartışılması, oluşturulacak önerilerin esas komisyonun değerlendirilmesine sunulması gerekirdi.**

Bununla birlikte somut olarak tasarının eksiklikleri düzenlemelerin doğuracağı muhtemel sorunlar ve yapılması gereken değişikliklere ilişkin önerilerimiz aşağıda sıralanmıştır.

Tasarının 3. maddesinin a fıkrasının "Kamu Görevlisi bu kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlarda işçi statüsü dışında kalan bütün çalışanları" şeklinde değiştirilmesi ve 3. Maddenin h fıkrasında yer alan "kamu görevlilerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "genel ve hizmet kollarına özgü" ibaresinin eklenmesi gerekir.

Çünkü; Kamu görevlilerinin sendikalaşma sürecinde çeşitli kurumlarda değişik kadro ve pozisyonlarda çalışan personelin, sendika üyeliği konusunda ihtilaflar ortaya çıkmış, bu ihtilaflar yargı konusu olmuş ve yargı kararları sendikaya üye olabileme hakkına dair istikrar kazanmıştır. Kanun değişikliği ile kamu görevlilerinin geniş bir kesiminin örgütlenme hakkında hiçbir ihtilafa yer vermeksizin net bir biçimde yararlanması istenmiştir.

h fıkrasında yapılan değişiklik ile, her bir sendikanın ayrı tüzel kişiliğe sahip olması ve yine her bir sendikanın üyeleri adına yetki alması nedeniyle, üyelerinin hak ve menfaatlerini geliştirmek üzere hizmet kolu toplu sözleşmesi yapılabilmesi sağlanmıştır.

Tasarının çerçeve 14. maddesi ile değiştirilen 4688 sayılı kanunun 19. maddesine (e) bendinden sonra gelmek üzere "Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukuki yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek üyeleri hakkında tesis edilen bireysel işlemler ve bunların dayanağı olan düzenleyici işlemlere karşı dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak, konfederasyonların söz konusu düzenleyici işlemlere karşı dava açmaları da bu bent kapsamındadır." bendinin eklenmesini, (h) bendinin de "Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla, afete uğrayan bölgelerde il, ilçe temsilcilikleri veya şubeleri vasıtasıyla doğrudan aynı veya nakdi yardım ile konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapmak, bu amaçla, gerektiğinde kamu yararına çalışan dernekler ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynı veya nakdi yardımlarda bulunmak" şeklinde değiştirilmesi, "misafirhane" ibaresinden sonra gelmek üzere "öğrenci yurdu, televizyon ve radyo" ibaresinin eklenmesi gerekmektedir.

Çünkü; Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun, 25 Kasım 1992 tarih ve 3847 sayılı Kanunla uygun bulunan Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin 87 sayılı Sözleşmesinin 3'üncü maddesinde: Çalışanların ve işverenlerin örgütlerinin, tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenlemek,

temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları belirtilmiş, kamu makamlarının ise, bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikteki her türlü müdahaleden sakınmaları gerektiği kurala bağlanmıştır.

25 Kasım 1992 günlü ve 3848 sayılı Kanunla uygun bulunan 151 sayılı Sözleşmenin uygulama alanı ve tanımlar başlıklı l'inci maddesinde, diğer uluslararası çalışma sözleşmelerinde, bu kesime uygulanabilecek daha elverişli hükümlerin bulunmadığı durumlarda, bu Sözleşmenin kamu makamlarınca çalıştırılan herkese uygulanacağı öngörülmüş, 3'üncü maddesinde ise, kamu görevlileri örgütünün amacının, üyelerinin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olduğu kuralına yer verilmiştir.

Yine 22 Mayıs 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5170 sayılı Kanun ile Anayasanın "milletlerarası antlaşmaları uygun bulma" başlıklı 90'ıncı maddesine eklenen, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda, milletlerarası antlaşma hükümlerinin esas alınacağı yolundaki kural ile kanun koyucu, temel hak ve özgürlüklere ilişkin antlaşmalara yasalar önünde önem ve öncelik vermiş, bu konudaki iradesini açık ve net bir düzenleme altına alınmıştır.

DİBK nun 2006/1 E-2006/1K 4688 sayılı kararında; "Kanunun yasama çalışmaları sırasında, 19'uncu maddenin (f) fıkrasının kapsamı konusunda duraksama yaşanmamış, komisyonlardan değişikliğe uğramadan geçen maddenin gerekçesinde, Uluslararası Çalışma Örgütünün yukarıda anılan 151 sayılı Sözleşmesinin 7'nci ve 8'inci maddeleri esas alınarak konfederasyonların yetkilerinin ve faaliyetlerinin belirtildiği ifade edilmiş ve 87 sayılı Sözleşmenin 3'üncü maddesi ile güvence altına alınan, "Sendikaların faaliyetlerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahip oldukları" hükmü dikkate alınmak suretiyle haklarını en geniş biçimde kullanmalarını özendirici bir düzenleme yapıldığı hususuna gerekçede yer verilmiştir."

Konuya ilişkin yasal düzenlemelerin tarihsel gelişimi de dikkate alındığında, kanun koyucunun iradesinde bir değişiklik olmadığı, sendikaların haklarını en geniş biçimde kullanmalarını özendirici bir yaklaşım içerisinde bulunulduğu görülmektedir.

2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun 2./a maddesinde; İptal davası; "İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları," olarak tanımlanmıştır.

Dolayısıyla iptal davasının gerek anılan maddede, gerekse içtihat ve doktrinde belirlenen hukuki nitelikleri göz önüne alındığında, idare hukuku alanında tek taraflı irade açıklamasıyla kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte tesis edilen idari işlemlerin ancak bu idari işlemlerle meşru, kişisel ve güncel bir menfaat ilgisi kurabilenler tarafından iptal davasına konu edilebileceğinin kabulü zorunlu bulunmaktadır.

Sendika ve konfederasyonların düzenleyici işlemlere karşı dava açmaları noktasında, Yüksek mahkemeler içtihat değişikliğine giderek, menfaat yokluğu, taraf ehliyetinin olmaması şeklinde gerekçeler ileri sürerek açılan davaları usulden reddetmektedir. Yüz binlerce kamu görevlisini ilgilendiren genel düzenleyici işlemlerde özellikle konfederasyonların iptal davaları açmalarının engellenmemesi hukuken gereklilik arz etmektedir.

Madde bendi değişikliği ile, sendika ve konfederasyonların üyelerinin hak ve menfaatlerinin hiçbir tereddüt ve ihtilafa yer vermeyecek şekilde aramaları sağlanmıştır.

(h) bendi ile ilgili olarak; Deprem, ani gelişen tabii bir afet olarak nitelendirilmektedir. Bu olgu karşısında, afete uğrayan bölgeye yardımın ivedilikle yapılması esastır. Madde metni ile; hiyerarşik olarak disiplinli bir yapıya sahip olan konfederasyon ve sendikaların örgütsel yapısı ile, deprem mağdurlarına hızlı ve etkin bir şekilde ulaşması, ihtiyaçların tespiti ile bu ihtiyaçların sivil toplum örgütü olan sendikalar tarafından doğrudan karşılanması amaçlanmıştır.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının çerçeve 16. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı kanunun 23. maddesinin ikinci paragrafında yer alan cümlenin madde metninden çıkartılarak, üçüncü paragrafından sonra "İşyeri sendika temsilcileri ve sendika işyeri temsilcileri, sendikal faaliyetlerini işyerinde haftada bir gün olmak üzere yerine getirirler ve bu sürede ücretli izinli sayılırlar." ifadesinin eklenmesi gerekmektedir.

Çünkü; 151 sayılı İLO Sözleşmesinin 6. Maddesi Kamu Görevlileri Örgütlerine Sağlanacak Kolaylıklar başlığını taşımaktadır. 1. maddede: " Kamu görevlilerinin tanınan örgütlerinin temsilcilerine, çalışma saatleri içerisinde veya dışında görevlerini çabuk ve etkin bir biçimde yerine getirebilmelerine olanak verecek şekilde kolaylıklar sağlanacaktır."

2.maddede: "Bu tür kolaylıklar sağlanması idarenin veya hizmetin etkin işleyişini engellemeyecektir,"

3.madde de ise: Bu kolaylıkların niteliği ve kapsamı, bu sözleşmenin 7. maddesinde belirtilen "kamu görevlileri ve kamu makamları arasında çalışma koşullarının görüşülmesine olanak veren yöntemlerin ve kamu görevlileri temsilcilerinin anılan koşulların belirlenmesine katılmalarını sağlayan başka her türlü yöntemin en geniş biçimde geliştirilmesi ve kullanılmasını teşviki için gerektiğinde ulusal koşullara uygun önlemler alınacaktır, şeklindeki düzenlemeye uygun yöntemlerle belirlenecektir." hükmüne yer verilmiştir.

Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Hakkında 87 Sayılı Uluslararası Çalışma Sözleşmesidir. Bu sözleşmenin 3. maddesinin 2. fıkrası; "Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak (sendikal örgütlenme hakkı) veya bu hakkın yasaya uygun bir şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden kaçınmalıdır." Madde 8/1 ve 8/2 de ise "Çalışanlar ve işverenler bunlara ait örgütler, bu sözleşme ile kendilerine tanınan bu haklarını kullanmada, diğer kişiler ve topluluklar gibi yasalara uymak zorundadırlar."

"Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verici nitelikte olamaz veya zarar verici şekilde uygulanamaz."

Yine anılan sözleşmenin Örgütlenme Hakkının Korunması başlıklı 11. Maddesinde "Hakkında bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütünün her üyesi, çalışanların ve işverenlerin örgütlenme hakkını serbestçe kullanmasını sağlamak amacıyla gerekli ve uygun bütün önlemleri almakla yükümlüdür." hükümlerini taşımaktadır. Bütün bu uluslararası kurallar T.B.M.M tarafından çıkarılan kanunlarla uygun bulunmuş ve Resmi Gazetede yayımlanmıştır.(RG. 11.12.1992, 21432 Mükerrer)

Anayasamızın 90. maddesinin son fıkrasına göre "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz" hükmü ile 151 ve 87 Sayılı Sözleşme hükümlerinin, iç hukuk hükmü niteliğinde yasaya eşit düzenlemeler olduğunu vurgulamaktadır.

Değişiklik talebiyle, işyeri sendika temsilcileri ile sendika işyeri temsilcilerinin kurumdaki sendikal faaliyetlerini daha etkin ve verimli şekilde yerine getirmeleri amaçlanmıştır.

Tasarının 28. maddesinin 2.fıkrasının madde metninden çıkarılmasını gerektirmektedir.

Çünkü; Anayasanın 128. Maddesinin ikinci fıkrası "Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır." Hükümünü amirdir. Hal böyle iken 4688 sayılı Kanununun 28 inci maddesini düzenleyen Taslağın 18. nci madde metninde toplu sözleşme hakkının kapsamını, Anayasa'nın kabul ettiği sınırlandırmayı dahi hukuka aykırı bir şekilde daha fazla sınırlandırarak, mali ve sosyal haklara ilişkin toplu pazarlık hakkının kapsamını daraltmakta, "kamu görevlilerinin aylık ve ücretlerinde yapılacak oransal artış veya kamu görevlilerinin faydalanacağı genel ödeme unsurları hariç olmak üzere maaş ve ücret sisteminde değişiklik öngören talepler toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır" ifadesi ile yapılacak toplu sözleşme görüşmelerini bir kalıba sıkıştırmaktadır. Çünkü tasarının kanunlaşması durumunda, maaş ve ücret sistemini etkileyeceği ileri sürülerek her türlü mali veya sosyal bir hakkın talep edilmesi engellenebilecek, toplu pazarlık hakkı sadece zam oranı etrafında biçimlenecek bir hak niteliğine bürünecektir. Bu yönüyle düzenleme Anayasa'ya aykırı olup, toplu sözleşme görüşmelerinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını sınırlayan bir yapı öngörmektedir.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının çerçeve 19. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı kanununun 29. maddesinin Toplu sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu bakanın başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

"Genel toplu sözleşme, Kamu İşveren Heyet Başkanı ile görüşmelere katılan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyelerinin çoğunluğu arasında imzalanır. Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyeleri arasında toplu sözleşme veya toplantı tutanağı imzalanması konusunda sayıların eşitliği halinde, Kamu Görevlileri Sendikaları heyet başkanının oyuna itibar edilir. Toplu sözleşmenin oy çokluğu ile imzalanması halinde, diğer konfederasyonlar hiçbir temsilcisinin imza atmaması kaydıyla birlikte Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na başvurabilir. Toplu sözleşmenin imzalanmaması halinde, tüm konfederasyonlar ayrı ayrı Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Toplu sözleşmenin çoğunluk sağlanacak şekilde, iki konfederasyonca imzalanması halinde diğer konfederasyon Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuramaz. Kamu İşveren Heyeti ile anlaşmaya varan üyelerin bu fıkrafta belirtilen esaslar çerçevesinde azınlıkta kalması halinde anlaşılan konular, toplu sözleşme olarak kabul edilemez.

Hizmet kolu toplu sözleşmesi görüşmelerinde Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, o hizmet kolunda en çok üyeye sahip sendikanın Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile üye sayıları esas alınmak kaydıyla en çok üyeye sahip üç sendikanın belirleyeceği altı temsilci olmak üzere yedi üyeden oluşur. Bu altı temsilci, genel toplu sözleşme görüşmelerine katılacak temsilcilerle aynı usulde belirlenir. Bu fıkra hükmüne göre her bir sendikanın belirleyeceği temsilci sayıları Devlet Personel Başkanlığınca ilgili sendikalara bildirilir. Temsilciler, hizmet kolu toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından bir hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Hizmet kolu toplu sözleşmesinin imzalanması ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na başvuru konularında genel toplu sözleşme görüşmelerindeki esaslar uygulanır." şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

Çünkü; 4688 sayılı Kanun sendikali sendikasız bütün kamu görevlilerini etkileyen bir hukuki metindir. Bu nedenle kamu görevlilerinin çoğunluğunu temsil etmemekle birlikte, üye sayısı itibarıyla diğer konfederasyonlardan daha fazla üyeye sahip olan bir konfederasyona, toplamı kamu görevlilerinin çoğunluğunu oluşturan diğer konfederasyonlara rağmen, bütün kamu görevlileri adına tek başına bağlayıcı karar alma yetkisinin verilmesi, toplu pazarlık görüşmelerinin mantığına ve demokratik ilkelere aykırıdır. Burada üzerinde önemle durulması gereken husus, hangi düzeyde olursa olsun yapılacak toplu sözleşmenin tüm kamu çalışanlarını bağlayacak olmasıdır.

Çoğunluğun temsil etme yetkisi yanında, azınlığında hak sahibi olması, çoğunluğun karar ve işlemlerine, frenleme ve denetleme anlamında itiraz hakkının bulunması demokratik rejimlerin vazgeçilmez ilkesidir. Demokrasilerin vazgeçilmez ilkesi olarak ifade edilen bu husus, demokratik katılımın bir gereği olarak çağdaş demokrasilerde kabul görmüştür. Bu genel kabule uygun olarak Anayasanın 150. Maddesinde; Anayasa Mahkemesinde doğrudan iptal davası açma hakkı, Cumhurbaşkanına, iktidar ve ana muhalefet partisi Meclis grupları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere aittir. Anayasa hükmünden de anlaşılacağı üzere, çoğunluğun iradesinin mutlak olmadığı, azınlıkta bulunanların katılım ve itiraz hakkının bulunduğu çok açıktır. Bu yönüyle, binlerce üyeye sahip konfederasyonların üyeleri adına hak talep etme hakkının, en çok üyeye sahip konfederasyonun tek başına iradesine bırakılması hiçbir demokratik anlayışla bağdaşmamaktadır.

Anayasamızın 90. maddesinin son fıkrasına; 22.05.2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5170 sayılı Yasa ile şu hüküm eklenmiştir. "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereğince; ülkemizin de taraf olduğu sözleşmeler bakımından uluslararası sözleşmeler bağlayıcı nitelik taşımaktadır. Bu bağlamda ülkemizin de imza altına aldığı 151 nolu sözleşmenin;

5. maddesi; 1. "Kamu görevlileri örgütleri, kamu makamlarından tamamen bağımsız olacaklardır.

2. Kamu görevlileri örgütleri kuruluş, işleyiş veya yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü müdahalesine karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır."

8. maddesi ise; "Çalışma koşullarının belirlenmesiyle ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü ulusal koşullara uygun olarak taraflar arasında görüşme yoluyla veya ilgili tarafların güvenini sağlayacak şekilde kurulan arabuluculuk, uzlaştırma veya tahkim gibi bağımsız ve tarafsız mekanizmalardan yararlanılarak araştırılacaktır." hükümlerine yer vermektedir.

Madde ile kamu görevlilerinin toplu sözleşme yapma ve Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuru hakkı uluslararası esaslar çerçevesinde düzenlenmekte, sendikaların ve konfederasyonların toplu sözleşme görüşmelerinde etkin bir rol oynamaları sağlanmaktadır.

Kanun Tasarısının çerçeve 21. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı kanunun 31. maddesinin üçüncü paragrafında yer alan toplu sözleşmelerin başlama tarihinin "ağustos" ayı yerine "eylül" ayında gerçekleştirilmesi uygun olacaktır, dördüncü paragrafının ise "Hizmet kolu toplu sözleşmelerinde de genel toplu sözleşme görüşmelerine ilişkin usul ve esaslar uygulanır. Hizmet kolu toplu sözleşmeleri genel toplu sözleşmelerin tamamlanmasından sonraki ilk iş günü başlar." şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

Çünkü; Hizmet kolları itibariyle, kurulacak toplu pazarlık hakkının keyfiliğe değil, genel toplu sözleşmede olduğu gibi zorunlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu sayede tasarı 98 sayılı ILO sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına uygun olacaktır. Aksi takdirde konunun ILO genel kuruluna ya da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınması gibi bir durum meydana gelecektir.

Bilindiği üzere; sendikalar, üyelerden oluşan bağımsız, tüzel kişiliğe haiz kuruluşlardır, bu nitelikleri nedeniyle uluslararası sözleşmeler ve iç hukukta yer alan kanun hükümleri gereğince üyelerinin hak ve menfaatleri savunmaları, kamu görevlilerinin, yasanın uygulanmasından, idarenin işleyişinden doğan sorunlarına çözümlü en yüksek makamlar nezdinde dile getirmeleri anayasal bir haktır. Belirtilen nedenle; Genel toplu sözleşme ile hizmet kolu toplu sözleşmeleri kamu görevlilerinin haklarının korunması geliştirilmesi bakımından birbiri ile örtüşen tamamlayan anayasal tanıma uygun düzenlemelerdir.

Toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıcına ilişkin olarak; temmuz ayında yetkili sendika ve konfederasyonlar ilan edilmektedir. Toplu sözleşmelerin Ağustos ayında başlaması halinde;

Konfederasyonların toplu sözleşme teklifinin toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından en az bir hafta önce Devlet Personel Başkanlığına sunulması, tatil ayı olması nedeniyle,

Konfederasyon ve sendikaların toplu sözleşme görüşmelerine ilişkin hazırlık süresinin çok kısa bir süre olduğu açıktır. Daha önce, toplu sözleşmelerin eylül ayında gerçekleştirilmesine dair düzenleme TBMM'de ele alınmış ancak seçimler nedeniyle, hukuksal süreç tamamlanmadığı için söz konusu düzenleme yürürlüğe girmemiştir. Yine 2004 yılı toplu görüşmeleri, bir kereliğine çıkarılan mevzuat düzenlemesi ile, 15-30 eylül tarihlerinde gerçekleştirilmiş, böylelikle eylül ayında toplu sözleşme görüşmelerinin yapılabilirliği de teyit edilmiştir. Tasarının 21. maddesi ile; toplu sözleşme toplantılarına başlama tarihinin eylül ayı olarak madde metninde yer alması amaçlanmıştır. Toplu sözleşmelerin Genel ve hizmet kolu toplu sözleşmesi şeklinde yapılması için uygun değişiklik gerçekleştirilmiştir.

Kanun Tasarısının çerçeve 22. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı kanunun 33. maddenin 1. Paragrafı "Toplu sözleşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Heyeti tarafından imzalanır." şeklinde, 3. paragrafının da "Toplu sözleşme görüşmelerinde oy çokluğu ile sözleşme imzalanması halinde, diğer konfederasyonlar hiçbir temsilcisinin toplu sözleşme metnine imza atmaması kaydıyla birlikte Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Toplu sözleşmenin imzalanmaması halinde, Kamu Görevlileri Sendikalarına dahil her bir konfederasyonun Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Çoğunluğu sağlayacak şekilde, toplu sözleşmenin iki konfederasyon tarafından imzalanması halinde diğer konfederasyonun Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuru hakkı yoktur." şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

Çünkü; 4688 sayılı Kanuna göre gerek genel, gerekse hizmet kolu toplu sözleşmeleri, sendikalı sendikasız bütün kamu görevlilerini etkileyen bir hukuki metin olma konumundadır. Bu nedenle kamu görevlilerinin çoğunluğunu temsil etmemekle birlikte, üye sayısı itibariyle diğer konfederasyonlardan daha fazla üyeye sahip olan bir konfederasyona, toplamı kamu görevlilerinin çoğunluğunu oluşturan diğer konfederasyonlara rağmen, bütün kamu görevlileri adına bağlayıcı karar alma yetkisinin verilmesi, toplu pazarlık görüşmelerinin mantığına ve demokratik ilkelere aykırıdır. Burada üzerinde önemle durulması gereken husus, hangi düzeyde olursa olsun yapılacak toplu sözleşmenin tüm kamu çalışanlarını bağlayacak olmasıdır. Taslağa göre, bir sendikaya üye olan kamu görevlileri hakkında toplu sözleşme yapma yetkisi, bir başka sendikaya devredilmektedir ki, böyle bir durum ne örgütlenme

özgürlüğü ne de kişilerin tercih haklarına saygı sınırları içinde değerlendirilemez. Kaldı ki, taslak toplu sözleşmeyi bağtlama hakkı elinden alınan sendika ve konfederasyonlara Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na başvuru hakkı da tanımamaktadır. Böyle bir uygulamanın uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu açıktır.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının çerçeve 23. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı kanunun 34. maddesinin (d) bendinin "Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinde bulunan her bir Konfederasyon tarafından belirlenecek birer öğretim üyesi arasından Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından belirlenecek iki öğretim üyesi ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkanı olan Yargıtay Toplu Sözleşme ve İş Hukuku ile ilgili Hukuk Dairesi Başkanı" şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır, ayrıca (a) ve (e) bendi madde metninden çıkarılması gerekmektedir.

Çünkü; Tasarının 23 ncü maddesi, 4688 sayılı Kanunun 34 üncü maddesini değiştirmekte ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı olarak, seçimlik bir sistem öngörmektedir. Kamu kuruluşlarında çalışan işçi sendikalarının toplu iş sözleşmesi uyumsuzluklarında Yüksek Hakem Kurulu devreye girebilmektedir. Bu kurulun başkanı Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı'dır. Kamu görevlilerinin toplu pazarlık uyumsuzluklarında, yine kamuda çalışan, ancak iş sözleşmesi ile hizmet görenlere verilen haklar bakımından tecrübe, bilgi ve hukuki temeli bulunan Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanının bulunması yerinde olacaktır.

Anayasamızın 90. maddesinin son fıkrasına; 22.05.2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5170 sayılı Yasa ile şu hüküm eklenmiştir. "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası anlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereğince; ülkemizin de taraf olduğu sözleşmeler bakımından uluslararası sözleşmeler bağlayıcı nitelik taşımaktadır. Bu bağlamda ülkemizin de imza altına aldığı 151 no'lu sözleşmenin;

2. Kamu görevlileri örgütleri kuruluş, işleyiş veya yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü müdahalesine karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır."

8. maddesi ise; "Çalışma koşullarının belirlenmesiyle ilgili olarak ortaya çıkan uyumsuzlukların çözümü ulusal koşullara uygun olarak taraflar arasında görüşme yoluyla veya ilgili tarafların güvenini sağlayacak şekilde kurulan arabuluculuk, uzlaştırma veya tahkim gibi bağımsız ve tarafsız mekanizmalardan yararlanılarak araştırılacaktır." hükümlerine yer vermektedir.

Hukuki metinlerden anlaşıldığı üzere, kamu görevlilerinin haklarına ilişkin çözüm üretecek kuruluşun, idarenin etki ve ağırlığının söz konusu olmadığı bağımsız bir mekanizma olması asıldır.

Madde ile Kamu Görevlileri Hakem Heyeti Başkanı olarak Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı belirlenmiş, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na seçilecek öğretim görevlilerinin ise toplu sözleşme görüşmelerine katılan her bir Konfederasyonun önereceği toplam üç öğretim görevlisi arasından ikisinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından seçilmesi sağlanmaktadır.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının çerçeve 27. maddesinin (b) bendinin "15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (g) ve (k) bentleri ile, (c) bendinde yer alan "100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları",(d) bendinde yer alan yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları, ve (j) bendinde yer alan "ve emniyet teşkilatında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli" ibareleri madde metninden çıkarılmıştır." Şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

Çünkü; Taslağın 27. Maddesi, 4688 sayılı Kanunun 15. Maddesinde yer alan "100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları" ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli" ne getirilen sendikaya üye olma yasağını kaldırmakta ancak birçok kamu görevlisi ile TSK, Milli Savunma Bakanlığı ve Emniyet teşkilatında çalışan sivil memurların ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcılarının örgütlenmelerini engellemektedir.

Sendika hakkının dar tutulması, ILO'nun 87 sayılı örgütlenme özgürlüğüne ilişkin sözleşmesine aykırı bir durum oluşturmaktadır. ILO standartlarına göre, kamu gücünü kullanan kamu görevlilerinin dışında sendika üyeliğine yasak getirilmesi, sendika özgürlüğünün sınırlandırılması olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla asker kişiler, istihbarat ve yargı görevlileri ile kamu gücünü kullanan kamu görevlileri dışında sendika üyeliğine yasak getirilmesi, sendika özgürlüğünün, 87 sayılı sözleşmenin ihlali olacaktır. Kaldı ki, birçok ülkede artık asker ve polis gibi kamu gücünü kullanan kamu görevlileri de sendika üyesi olabilmektedir.

Sendikalaşma açısından çalışanlar arasında hiçbir biçimde ayırım gözetmeme ilkesine yer veren uluslararası belgelerde bu hakkın öznelere olarak herkes ya da çalışanlar ifadesi kullanılmaktadır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 23. maddesinin son fıkrasında "Herkesin çıkarlarını savunmak için başkaları ile sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkı vardır." diyerek en geniş anlamı ile hakkın öznesini " herkes" olarak belirtmiştir. Yine İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 11. maddede bu hak sahiplerini herkes olarak ifade etmiştir. 87 sayılı ILO Sözleşmesinde ise; sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkı hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm çalışanlara tanınmıştır. Böylece örgütlenme özgürlüğünün kişi yönünden kapsamına işçi, memur, hizmetli ya da sözleşmeli personel gibi ulusal hukukta değişik niteliklerde çalışan belli kesimler olarak sınırlandırılma yapılmamıştır. Sendika kurma ve üye olma hakkı yönünden hiçbir ayırım gözetmeme ilkesi, çalışanların hukuksal nitelikleri, herhangi bir özel ya da kamusal işverene tabi çalışıp çalışmamaları çalıştıkları etnik kesimi ya da siyasi görüş, soy uyrukluk ve cinsiyet gibi akla gelebilecek başka türden sınırlamalara yer vermeyecek ölçüde genel ve mutlak bir anlam içermektedir. 98 sayılı sözleşme ise bu bakımdan 87 no'lu sözleşmeyi tamamlayıcı bir niteliktedir.

Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 13. maddesi ile değiştirilen 4688 sayılı kanunun 18. maddesinin beşinci fıkrasına "Sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde, il ve ilçe temsilciliği kurulabilir. Sendika il ve ilçe temsilcileri sendikal faaliyetleri yerine getirmek üzere haftada bir gün ücretli izinli sayılır." Cümlesinin eklenmesi gerekmektedir.

Çünkü; 151 sayılı ILO Sözleşmesinin 6. Maddesi Kamu Görevlileri Örgütlerine Sağlanacak Kolaylıklar başlığını taşımaktadır. 1. maddede: " Kamu görevlilerinin tanınan örgütlerinin temsilcilerine, çalışma saatleri içerisinde veya dışında görevlerini çabuk ve etkin bir biçimde yerine getirebilmelerine olanak verecek şekilde kolaylıklar sağlanacaktır."

2.maddede: "Bu tür kolaylıklar sağlanması idarenin veya hizmetin etkin işleyişini engellemeyecektir,"

3.madde de ise: Bu kolaylıkların niteliği ve kapsamı, bu sözleşmenin 7. maddesinde belirtilen "kamu görevlileri ve kamu makamları arasında çalışma koşullarının görüşülmesine olanak veren yöntemlerin ve kamu görevlileri temsilcilerinin anılan koşulların belirlenmesine katılmalarını sağlayan başka her türlü yöntemin en geniş biçimde geliştirilmesi ve kullanılmasını teşvik için gerektiğinde ulusal koşullara uygun önlemler alınacaktır, şeklindeki düzenlemeye uygun yöntemlerle belirlenecektir." hükmüne yer verilmiştir.

Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Hakkında 87 Sayılı Uluslararası Çalışma Sözleşmesidir. Bu sözleşmenin 3. maddesinin 2. fıkrası; "Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak (sendikal örgütlenme hakkı) veya bu hakkın yasaya uygun bir şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden kaçınılmalıdır." Madde 8/1 ve 8/2 de ise "Çalışanlar ve işverenler bunlara ait örgütler, bu sözleşme ile kendilerine tanınan bu haklarını kullanmada, diğer kişiler ve topluluklar gibi yasalara uymak zorundadırlar."

"Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verici nitelikte olamaz veya zarar verici şekilde uygulanamaz."

Yine anılan sözleşmenin Örgütlenme Hakkının Korunması başlıklı 11. Maddesinde "Hakkında bu sözleşmenin yürürlükte bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütünün her üyesi, çalışanların ve işverenlerin örgütlenme hakkını serbestçe kullanmasını sağlamak amacıyla gerekli ve uygun bütün önlemleri almakla yükümlüdür." hükümlerini taşımaktadır. Bütün bu uluslararası kurallar T.B.M.M tarafından çıkarılan kanunlarla uygun bulunmuş ve Resmi Gazetede yayımlanmıştır.(RG. 11.12.1992 ,21432Mükerrer)

Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle Kamu Görevlileri Sendikaları Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına muhalif olduğumuzu bilgilerinize arz ederiz.

07.02.2012

Ruhsar Demirel
Eskişehir

Cemalettin Şimşek
Samsun

Ali Öz
Mersin

Alt Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No: 1/556

13/3/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 20/1/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 23/1/2012 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/556 esas numaralı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 26/1/2012 tarihinde yaptığı 27 nci Birleşiminde; Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Genel Kurmay Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (TÜRKİYE KAMU-SEN) ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) ile ilgili diğer sivil toplum ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmeye başlanmış; ancak daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen öncelikle bir alt komisyonunda ele alınmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyonun 7/3/2012 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Genel Kurmay Başkanlığı, MEMUR-SEN, KAMU-SEN ve KESK temsilcilerinin katılımlarıyla yaptığı birinci toplantıda konfederasyon temsilcilerinin Tasarı hakkındaki görüşleri dinlenmiştir.

Bu çerçevede;

KESK temsilcisi tarafından:

- Genel ve hizmet kolu temel alınmak üzere toplu sözleşme görüşmelerinin iki bölüm esas alınarak yürütülmesinin daha yerinde olacağı, yerel yönetimlerle de toplu sözleşme yapılabilmesi gerektiği,

- Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip olma özelliğine göre üç büyük konfederasyon tarafından oluşturulan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin üye dağılımının temsilde adaletin sağlanması adına gözden geçirilmesi gerektiği, bu doğrultuda konfederasyonlara üye sayısı dikkate alınarak temsil hakkı tanınmasının yerinde olacağı,

- Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinde bulunan her bir konfederasyona toplu sözleşme metnini imzalama ve uyuşmazlık olması halinde itiraz edebilme yetkisinin verilmesi gerektiği,

- Örgütlenme hakkının tüm kamu çalışanları açısından geçerli olduğu, Kanunda sendika üyesi olamayacağı belirtilenlerin, en azından sendika üyesi olma yasağı getirilen kurumlarda çalışan sivil memurların sendikal haklarının verilmesi gerektiği, benzer şekilde emeklilerin de sendika üyesi ve kurucusu olabilmesine imkân tanınmasının yerinde olacağı,

- Konfederasyonların ve sendikaların genel kurullarının kaç yılda bir yapılacağına ilişkin hususun Kanunda düzenlenmesinin doğru olmadığı, bu hususun konfederasyonların ve sendikaların özgür iradelerine bırakılmasının yerinde olacağı,

- Dünya ekonomisindeki belirsizlikler göz önünde bulundurulduğunda toplu sözleşmelerin geçerlilik süresinin iki yıldan bir yıla indirilmesinin daha uygun olacağı, aksi takdirde uzun süreli sözleşmelerin kamu çalışanları açısından dezavantaj oluşturabileceği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin yaz tatili dönemine denk getirilmemesi gerektiği, görüşmelerin Ağustos ayı yerine Eylül ayı veya mali yıl başlangıcından sonra olmak üzere Mart ya da Nisan ayında yapılmasının daha uygun olacağı,

- Konfederasyon ve sendika yöneticilerinin mahalli ve genel seçimlerde aday olmaları ve seçilememeleri halinde tekrar görevlerine dönebilmelerine imkân tanınması gerektiği,

- Doğal afet ve benzeri durumlarda sendika ve konfederasyonların söz konusu bölgede ve bu bölgedeki üyelerine doğrudan maddi yardımda bulunabilmelerine imkân tanınmasının yerinde olacağı, ifade edilmiştir.

KAMU-SEN temsilcisi tarafından:

- Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin yapısının gözden geçirilmesi ve daha adil bir temsili yansıtan yapının oluşturulması gerektiği,

- Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dâhil olan tüm konfederasyonların toplu sözleşme metnini imzalama ve uzlaşma sağlanamaması halinde Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna itiraz etme hakkının bulunmasının yerinde olacağı, alternatif olarak iki konfederasyonun toplu sözleşmeyi imzalaması durumunda itiraz hakkının tanınmayabileceği, ancak tek bir imzayla sözleşmenin bağitlanması durumunda diğer iki konfederasyona itiraz hakkı tanınması gerektiği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin genel ve hizmet kolu esas alınmak üzere yapılması gerektiği,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun tarafsız bir zeminde oluşturulması gerektiği, bu doğrultuda Kurulda yer alan akademisyenlerin tarafsız bir organ tarafından seçilebileceği, ayrıca toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması halinde itiraz makamı olan Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun başkanı olarak işçilerin mali ve sosyal hakları bakımından açılan davalarla ilgilenen ilgili Yargıtay Hukuk Dairesi Başkanının belirlenebileceği,

- Kanun Tasarısıyla sendikalara il ve ilçe temsilciliği kurabilme imkânı getirilmesinin olumlu karşılandığı, ancak bu temsilcilere sendikal faaliyetlerde bulunabilmeleri için hafta bir gün veya yarım gün izin hakkı tanınması gerektiği,

- Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme kapsamı dışında tutulmasının doğru olmadığı, toplu sözleşme görüşmelerinde mali ve sosyal haklara ilişkin hemen her konunun gündeme getirilebilmesine imkân tanınmasının önemli olduğu,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin Ağustos ayı yerine Eylül ayında başlamasının daha uygun olacağı,

- Kanunun 15 inci maddesinde sıralanan sendika üyesi olmayacakların sendika üyesi olabilmelerinin yolunun açılması gerektiği,

- Konfederasyonların üyeleri adına bireysel işlemlere ve bunlara dayanılarak düzenleyici işlemlere dava açabilme yetkisinin olması gerektiği,

- Hâlihazırda bazı belediyelerde uygulanmakta olan sosyal denge tazminatına ilişkin sözleşmelerin devam ettirilmesi gerektiği, bu doğrultuda gerekli yasal alt yapının oluşturulmasının önemli olduğu, ifade edilmiştir.

MEMUR-SEN temsilcisi tarafından:

- Tasarı metninde yer alan kamu görevlisi tanımının bütün kamu görevlilerini kapsayacak şekilde yapılmasının daha uygun olacağı, böylelikle bütün kamu görevlilerine sendikal hakların verilebileceği,
- Toplu sözleşme görüşmelerinin genel, hizmet kolu ve yerel yönetimlerde sosyal denge tazminatına ilişkin sözleşmeler olmak üzere üç ana başlıkta yürütülmesi ve yapılması gerektiği,
- Sendikaların üye sayısının illerde yüzü aşması durumunda il temsilcisine, ilçelerde elliyi aşması durumunda ilçe temsilcisine haftada yarım gün izin hakkının tanınması gerektiği,
- Konfederasyonların üyeleri hakkındaki düzenleyici ve bireysel işlemlere karşı dava açabilmesi ve açılan davalara taraf olabilmesi gerektiği,
- Sosyal denge sözleşmelerinden geriye gidiş olmaması gerektiği ve bu hakkın Kanunla belediyelere tanınmasının yerinde olacağı, ayrıca bu kapsamda yapılan ödemeler noktasında da Sayıştay engelini ortadan kaldıracak düzenlenmelere ihtiyaç bulunduğu,
- Sendika ve konfederasyonların doğal afete uğrayan bölgelere doğrudan yardım yapabilmesine imkân verilmesinin yerinde olacağı,
- Kamu Personel Danışma Kurulunda hizmet kollarında yetkili sendikalarında yer almasının hizmet koluna özgü konuların gündeme getirilmesi ve tartışılması açısından faydalı olabileceği,
- İşyeri sendika temsilci sayılarının artırılması gerektiği, ayrıca bu temsilcilere haftada iki saat yerine sekiz saat izin verilmesinin daha uygun olacağı,
- Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme dışında bırakılmasının doğru olmadığı,
- Sendika üyesi olma hakkı olup da herhangi bir sendikaya üye olmayanların toplu sözleşme primi hariç olmak üzere toplu sözleşmeyle sağlanan haklardan yararlanabilmelerinin dayanışma aidatı ödeme şartına bağlı olması gerektiği, dayanışma aidatının alınmasının örgütlenmeyi teşvik edeceği,
- Toplu sözleşme görüşmelerine bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip olma özelliğine göre birinci sıradaki konfederasyonun katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde sırasıyla diğer konfederasyonların devam etmesinin yerinde bir düzenleme olmadığı, sözleşmeyi yetkili konfederasyonun bağitlaması gerektiği, yetkili sendikanın görüşmelerden çekilmesi durumunda görüşmelerin sonlanmasının en doğru yaklaşım olacağı,
- 2012 yılında yapılacak toplu sözleşme görüşmeleri geciktiği için görüşmeler ile üye kayıtlarının aynı anda yapılması gibi bir durumun ortaya çıktığı, bu nedenle sendika ve konfederasyonların bir yandan üye kaydı ile uğraşırken diğer yandan görüşmelere katılmak durumunda kalacakları, dolayısıyla 2012 yılı için geçerli olmak üzere sendika ve konfederasyonların üye sayılarının tespitinin son günü olarak 15 Mayıs yerine 15 Haziranın kabul edilmesinin daha uygun olacağı,
- Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve sözleşme imzalanmaması durumunda Kamu Görevlileri Hakem Kurulunca verilecek kararın iki yıl yerine bir yıl geçerli olmasının daha uygun olacağı,
- Toplu sözleşme görüşmelerinin yapılacağı Ağustos ayının memurlar açısından tatil dönemine denk geldiği ve bu ayda müzakere yapmanın çok uygun olmayacağı, görüşmelerin Ağustos yerine Eylül ayında yapılmasının daha faydalı olacağı,
- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu başkanının kanunla belirlenmesi gerektiği, bu kapsamda başkan olarak kanunda Yargıtay'ın iş hukukuyla ilgili daire başkanının belirlenebileceği,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu bünyesinde yer alan akademisyenlerden birinin Bakanlar Kurulu tarafından diğerinin ise bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyonca belirlenmesinin daha yerinde olacağı,

ifade edilmiştir.

Alt Komisyonunda, ilgili tarafların görüşleri alındıktan sonra Tasarının maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Alt Komisyonun 8/3/2012 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle yapmış olduğu ikinci toplantıda Tasarının maddeleri ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak etraflıca değerlendirilmiş ve Tasarıda aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

Tasarının;

- Çerçeve 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri; aynen,

- Çerçeve 4 üncü maddesi; 4688 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasında, sendika tüzüğüne veya anılan maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin Kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valiliğin eksik belgeleri bir aylık süre içinde tamamlanmasını isteyeceği açıkça düzenlenmesine rağmen, tamamlanmadığı takdirde valiliğin ilgili sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için hangi süre içinde iş mahkemesine başvuracağı hususu düzenlenmediğinden, söz konusu sürenin bir ay olarak belirlenmesi ve madde çerçevesinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 5 inci maddesi; aynen,

- Çerçeve 6 ncı maddesi; madde çerçevesinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 7 nci maddesi; aynen,

- Çerçeve 8 inci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının, elektronik posta adresi bulunmayan genel kurul katılımcılarına iki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet, hesap, denetleme kurulu veya denetçi raporları ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerilerinin yazılı olarak da gönderilebilmesi ve söz konusu belgelerin internet sitesinde ilan edilmesi amacıyla değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 9 uncu, 10 uncu ve 11 inci maddeleri; aynen,

- Çerçeve 12 nci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 17 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca uluslararası kuruluşlara üye olacak veya üyelikten ayrılacak olan sendika ve konfederasyonların, üyelik işlemlerine ilişkin faaliyetlerini gerçekleştirme tarihinden itibaren on beş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirme yükümlülüğüne açıklık kazandırılması amacıyla üçüncü fıkrada yer alan “faaliyetlerini” ibaresinden önce gelmek üzere “üyelik işlemlerini ve” ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- Çerçeve 13 üncü maddesi; madde çerçevesinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması; ildeki üye sayısı 100 ve daha fazla olan sendikaların il temsilcisi ile ilçedeki üye sayısı 50 ve daha fazla olan sendikaların ilçe temsilcisine haftada dört saat izin verilebilmesi amacıyla 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin beşinci fıkrasına eklenmesi öngörülen cümlenin sonuna yeni bir hükmün eklenmesi suretiyle,

- Çerçeve 14 üncü maddesi; doğal afet ve benzeri durumlarda sendika ve konfederasyonların kamu yararına çalışan derneklere ilave olarak Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar aracılığıyla da aynı ve nakdi yardımda bulunabilmesi amacıyla buna yönelik bir hükmün madde çerçevesine

eklenmesi ve Tasarıda hizmet kolu bazında da toplu sözleşme yapılabilmesi hususu benimsendiğinden konfederasyonların yanı sıra sendikaların da toplu sözleşme görüşmelerine taraf olabilmelerine imkân tanınmasına yönelik olarak 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının başına “Kamu görevlileri sendikaları ile” ibaresinin eklenmesi suretiyle,

- Çerçeve 15 inci maddesi; Kamu Personeli Danışma Kurulunda her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikalarının başkanlarının da yer almasına imkân sağlanması amacıyla, 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 21 inci maddesinin birinci fıkrasına yeni bir ibarenin eklenmesi suretiyle,

- Çerçeve 16 ncı maddesi; işyeri sendika temsilcilerinin sendikal faaliyetlerini yürütmek üzere halen haftada iki saat olarak kullandıkları izinlerinin dört saate çıkarılması amacıyla, 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “iki” ibaresinin “dört” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 17 nci maddesi; aynen,

- Çerçeve 18 inci maddesi; toplu sözleşme kapsamındaki konuların mali ve sosyal hakları düzenleyen mevzuat hükümlerinin dikkate alınarak görüşülmesini sağlamak amacıyla 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 28 inci maddesinin birinci fıkrasına yeni bir hükmün eklenmesi ve söz konusu maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme kapsamı dışında olduğuna dair hükmün metinden çıkarılması suretiyle,

- Çerçeve 19 uncu maddesi; Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan birinci, ikinci ve üçüncü sıradaki konfederasyonların birer temsilcisi ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere toplam 15 temsilciden oluşması ve her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek temsilcinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde aynı hizmet kolunda en fazla üyeye sahip ikinci sırada bulunan kamu görevlileri sendikası temsilcisinin Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dâhil edilmesi amacıyla 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının yeniden düzenlenmesi; toplu sözleşmenin geneline yönelik bölümünün kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümlerinin ise ilgili sendika temsilcileri tarafından imzalanmasını teminen söz konusu maddenin dördüncü fıkrasının yeniden düzenlenmesi ve maddenin beşinci fıkrasının toplu sözleşmenin imzalanan bölümlerine ilişkin olarak Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamayacağı şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 20 nci maddesi; madde çerçevesinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 21 inci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 31 inci maddesinin ikinci fıkrasının, kamu görevlilerinin geneline yönelik toplu sözleşme tekliflerinin Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin konfederasyon temsilcileri, her bir hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme tekliflerinin ise Heyetin ilgili sendika temsilcisi tarafından hazırlanması ve hazırlanan bu tekliflerin Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti tarafından müzakere edilmek suretiyle toplu sözleşme görüşme gündeminin belirlenmesi, toplu sözleşme görüşmelerinde genel ve hizmet kollarını ilgilendiren taleplerin topluca görüşülmesi ve birden fazla hizmet kolunu ilgilendiren hususların kamu görevlilerinin geneline yönelik konular arasında görüşülmesi amacıyla yeniden düzenlenmesi;

altıncı fıkrasının, toplu sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin bölüm ile her bir hizmet koluna özgü mali ve sosyal haklara ilişkin bölüm olmak üzere iki bölümden ve tek bir metinden oluşması ve benzer şekilde toplantı tutanağının da tek bir metinden oluşması, kurumsal hiyerarşiyi bozacak ve aynı veya benzer unvanlı kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasında kurumlararası dengesizliğe yol açacak hükümlerin toplu sözleşme kapsamı dışında tutulması amacıyla değiştirilmesi ve yapılan bu değişiklikler sonrası hizmet kolları Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinde temsil edileceğinden, uygulama imkanı kalmayan söz konusu maddenin beşinci fıkrasının madde metninden çıkarılması suretiyle,

- Toplu sözleşme görüşmelerinde belirlenen tavan tutarının aşılmaması ve ilgili belediyenin belirli şartları taşıması şartıyla belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde ilgili belediye ve belediyede en çok üye sahip sendika temsilcisi arasında, belediye ve bağlı kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilmesi amacıyla ihtiyari olarak ve toplu sözleşme niteliğinde olmayan sözleşme yapılabilmesini teminen 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesini değiştirmeyi öngören bir düzenlemenin Tasarıya yeni çerçeve 22 nci madde olarak eklenmesi ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 22 nci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 33 üncü maddesinin birinci fıkrasının, toplu sözleşme imzalanmaması halinde toplantı tutanağının kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümünün Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümünün ise ilgili sendika temsilcisi ile Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından imzalanmasını teminen değiştirilmesi; toplu sözleşme görüşmelerinin uyumsuzlukla sonuçlanması halinde sözleşmenin ilgili bölümlerini imzalamaya yetkili olanlar tarafından imzalamaya yetkili oldukları bölümler için Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna itirazın başvurmalarına imkan sağlanması amacıyla söz konusu maddenin üçüncü fıkrasının değiştirilmesi suretiyle çerçeve 23 üncü madde olarak,

- Çerçeve 23 üncü maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde sehven (c) bendine yapılan atfın (d) bendi şeklinde düzeltilmesi suretiyle çerçeve 24 üncü madde olarak,

- Çerçeve 24 üncü maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin, Tasarı metninde Kamu Personeli Danışma Kurulunun oluşumu ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkilinin düzenlenmiş olması ve bu yönde Yönetmelikle yeni bir düzenleme yapılmasına gerek bulunmaması nedeniyle söz konusu hususlarda Yönetmelikte düzenleme yapılmasına imkân sağlayan yetkinin metinden çıkarılması, mükerreriğin giderilmesi ve anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla değiştirilmesi suretiyle çerçeve 25 inci madde olarak,

- Çerçeve 25 inci maddesi; çerçeve 26 ncı madde olarak aynen,

- Çerçeve 26 ncı maddesi; 4688 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 11 inci ve geçici 12 nci maddelerinin kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla ayrı çerçeve maddelerde düzenlenmesini teminen çerçeve 27 nci ve 29 uncu maddeler olarak aynen, anılan geçici 12 nci maddenin 4688 sayılı Kanuna çerçeve 29 uncu madde ile geçici 13 üncü madde olarak eklenmesi suretiyle,

- Kanunun 30 uncu maddesinde hizmet kollarındaki sendikaların üye sayılarının tespiti açısından esas alınan 15 Mayıs tarihinin 2012 yılı için 15 Haziran olarak uygulanması amacıyla 4688 sayılı Kanuna geçici 12 nci madde olarak eklenmesi öngörülen yeni bir düzenlemenin Tasarıya yeni çerçeve 28 inci madde olarak eklenmesi ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 27 nci maddesi; 4688 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılması öngörülen 32 nci maddesinin yerine Tasarı metnine yeni eklenen çerçeve 22 nci maddeyle 4688 sayılı Kanuna belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin hükmün eklenmesinin öngörülmesi nedeniyle söz konusu maddeyi yürürlükten kaldırmayı öngören birinci fıkranın “c)” bendinin madde metninden çıkarılması, bent numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi ve kanunların hazırlanmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla madde metninin redaksiyona tabi tutulması suretiyle çerçeve 30 uncu madde olarak,

- Çerçeve 28 inci maddesi; çerçeve 31 inci madde olarak aynen,

- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ile ilgili sendika arasında yapılabilecek sözleşmeyle sosyal denge tazminatı ödenebilmesine imkân sağlanması amacıyla 375 sayılı KHK’ya ek madde eklenmesini öngören yeni bir düzenlemenin Tasarıya yeni çerçeve 32 nci madde olarak eklenmesi ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 29 uncu ve 30 uncu maddeleri; 33 üncü ve 34 üncü maddeler olarak aynen,

kabul edilmiştir.

Raporumuz, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına arz olunur.

Başkan	Üye	Üye
<i>Muzaffer Baştopçu</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdiñ</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>
Kocaeli	Adana	Ankara
		(Muhalefet şerhi ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Menderes Mehmet Tevfik Türel</i>	<i>Mehmet Günal</i>	<i>Cengiz Yavilioğlu</i>
Antalya	Antalya	Erzurum
	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Salih Koca</i>	<i>Musa Çam</i>	<i>Rahmi Aşkın Türel</i>
Eskişehir	İzmir	İzmir
	(Muhalefet şerhimiz var)	(Muhalefet şerhimiz var)
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Arslan</i>	<i>Mustafa Kalaycı</i>	<i>Mustafa Şahin</i>
Kars	Konya	Malatya
	(Muhalefet şerhi eklidir)	
	Üye	
	<i>Recai Berber</i>	
	Manisa	

MUHALEFET ŞERHİ

Anayasanın ‘Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı’ başlıklı 53. maddesine, 7.5.2010 gün ve 5982 sayılı Yasanın 6. maddesiyle eklenen fıkralar uyarınca, “*Memurlar ve diğer ve kamu görevlilerinin toplu sözleşme yapma hakkına*” sahip olduğu belirtilmiştir. Yine aynı değişiklik uyarınca; “*Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapıma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla*” düzenlenecektir.

Gerek 5982 sayılı Yasanın görüşüldüğü, gerekse anılan Anayasa değişikliğinin referanduma götürüldüğü süreçte, yapılan değişikliğin kamu görevlilerine gerçek anlamda toplu sözleşme yapma hakkı tanımadığı, ülkemizin de tarafı olduğu uluslararası sözleşmelere aykırı biçimde grev hakkına ilişkin bir düzenleme içermediği dile getirilmiştir. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bu değerlendirmenin haklılığını bir kez daha ortaya koymuştur.

1. Kamu Görevlilerinin Grev ve Toplu Sözleşme Hakkı Uluslararası Sözleşmelerle Güvence Altına Alınmıştır

Kamuoyu, yıllardır, kamu görevlilerinin ‘Toplu İş Sözleşmesi (TİS) ve ‘Grev’ haklarının olmadığı konusunda yanılmıştır. Anayasanın 90. maddesi uyarınca iç hukukun bir parçası haline gelen uluslararası sözleşme hükümleriyle kamu görevlilerine ‘TİS’ ve ‘Grev’ hakkı tanınmıştır. Anayasanın 90. maddesi uyarınca yöntemine göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler yasa hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık savıyla Anayasa Mahkemesine başvurulamamaktadır. Yöntemine göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelerin yasalarla aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda uluslararası sözleşme hükümleri esas alınacaktır.

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO), 1948 tarihli Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına Dair 87 sayılı Sözleşmesi Türkiye tarafından 1992 yılında kabul edilmiş, sözleşme, 1993’te yürürlüğe girmiştir. Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 1949 tarihli Örgütlenme ve Kolektif Müzakere Hakkı İlkelerinin Uygulanmasına Dair 98 sayılı Sözleşmesi Türkiye tarafından 1952 tarihinde onaylanmıştır. 7 Haziran 1978 tarihli Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunmasına ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin 151 sayılı ILO Sözleşmesi 25 Kasım 1992 gün ve 3848 sayılı Yasayla Türkiye tarafından onaylanmıştır.

87 Nolu ILO Sözleşmesi’nin 3/1 maddesi uyarınca “**Çalışanların ve işverenlerin örgütleri, tüzük ve yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahiptir**”. Aynı maddenin 2. fıkrasında, “**Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınlmalıdır**” hükmüne yer verilmiş, bu hakkın kullanılmasının kamu makamlarınca engellenmeyeceği belirtilerek çalışanlar korunmuştur. 151 sayılı ILO Sözleşmesi’nin 3. maddesinde “**Bu sözleşmenin uygulanması bakımından kamu görevlileri örgütü deyimi oluşumu ne olursa olsun amacı kamu görevlilerin çıkarlarını savunmak ve geliştirmek olan herhangi bir örgüt anlamına gelir**” hükmüne yer verilerek kamu çalışanların çıkarlarını savunmak amacıyla etkinliklerde bulunabilecekleri açıkça kabul edilmiştir. 87 sayılı Sözleşmenin 8/2 maddesinde de, “**Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek nitelikte olamaz veya zarar verecek şekilde uygulanamaz**” hükmüne yer verilerek kamu çalışanlarının örgütünün kendi amaçları doğrultusunda düzenlemiş olduğu etkinliklere katılması nedeniyle cezalandırılmayacağı açık bir biçimde ortaya konmuştur.

Türkiye 27.9.2006 tarih ve 5547 sayılı Yasayla, Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın bazı maddelerine çekince koyarak onaylasa da, AİHM, özellikle toplu sözleşme ve greve ilişkin maddelere konulan çekincelerin bu hakların kullanımının engellenmesini meşrulaştıramayacağına ve Türkiye'nin uluslararası sözleşmeleri ihlal ettiğine karar vermiştir. Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı'nın 6. maddesine göre;

“Sözleşmeciler Tarafından, toplu pazarlık hakkının etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere:

1. Çalışanlar ve işverenler arasında ortak görüşmeleri geliştirmeyi;

2. Gerekli ve uygun olduğu durumlarda, toplu sözleşme yoluyla iş koşullarının düzenlenmesi amacıyla işverenlerin veya işveren örgütlerinin çalışanların örgütleriyle özgürce görüşmeleri yöntemini geliştirmeyi;

3. İş uyuşmazlıklarının çözümü için uygun uzlaştırma ve isteğe bağlı hakem sisteminin kurulmasını ve işletilmesini geliştirmeyi;

4. Çıkar uyuşmazlığı durumunda çalışanların ve işverenlerin, bir önceki toplu sözleşmelerden doğabilecek yükümlülükler saklı kalmak üzere grev hakkı dahil, ortak hareket hakkını tanıyarak.”

7-8 Aralık 2000 tarihinde, Nice Zirvesi'nde kararlaştırılan Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı'nın 'Toplu pazarlık yapma ve eylem hakkı' başlıklı 28. maddesine göre:

“Çalışanlar ve işverenler veya bunların ilgili kuruluşları, Topluluk mevzuatı ve ulusal yasalar ve uygulamalara göre uygun düzeylerde toplu sözleşmeler müzakere etme ve imzalama ve menfaat ihtilafı olması halinde grev eylemi dahil olmak üzere kendi çıkarlarını korumak için ortak (toplu) eylem yapma hakkına sahiptir.”

Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonuna (KESK) bağlı TÜM BEL SEN'in açtığı ve 12 Kasım 2008 günü karara bağlanan başvuruda (Demir ve Baykara - Türkiye) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi;

“... ”

Öncelikle, kamu görevlilerinin toplu pazarlık yapabilme hakları, hem evrensel (bkz, yukarıda 147-148. paragraflar) hem de bölgesel (bkz, yukarıda 149-150. paragraflar) uluslararası hukuk belgelerinde tanınmıştır. Ayrıca Avrupa'daki uygulamalar incelendiğinde bu hakkın üye Devletlerin çoğunda tanınmış olduğu görülecektir (bkz, yukarıda 52 ve 151. paragraflar).

.....

Bu gerekçelere Dayalı Olarak AİHM Oybirliğiyle,

1. Hükümet'in ön itirazlarını davanın esasına bağlayarak, bunların reddine,

2. Kamu görevlisi olarak başvuranların, sendika kurma haklarına müdahale edilmesinden ötürü Sözleşme'nin 11. maddesinin ihlal edildiğine,

3. Tüm Bel Sen sendikasının işveren makamlarıyla yaptığı toplu pazarlığı takiben imzalanan toplu sözleşmenin geriye işleyecek şekilde iptalinden ötürü Sözleşme'nin 11. maddesinin ihlal edildiğine, ... ”

karar vermiştir.

27 Mart 2007 günü karara bağlanan başvuruda (Karaçay - Türkiye) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi;

“...

AİHM, toplantı yapma özgürlüğünün önemini gözönünde bulundurarak, özellikle güdülen sözde meşru amaçla orantılı olup olmadığı tespit etmek amacıyla dava konusu disiplin cezasını dosyanın tamamı ışığında incelemiştir. AİHM, devlet memurlarının maaşlarının artış oranını protesto etmek amacıyla üyesi olduğu KESK'in düzenlediği eyleme katılması nedeniyle disiplin cezası adı altında başvurana uyarma cezasının verildiğini not etmektedir (yukarıda yer alan 7 ve 9. paragraflar). Oysa verilen ceza, her ne kadar düşük olsa da, kendisi gibi sendikaya üye kişilerin çıkarlarını savunmak amacıyla sendika üyelerinin grev ve eylemlere yasal olarak katılmamasına yönelik caydırıcı bir niteliğe sahiptir.

AİHM, başvurana verilen uyarma cezasının “demokratik toplumda gerekli olmadığı” sonucuna varmaktadır.

Dolayısıyla AİHS'nin 11. maddesi ihlal edilmiştir.” kararını vermiştir.

17 Temmuz 2007 günü karara bağlanan başvuruda (Satılmış ve Diğerleri - Türkiye) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi şu kararı vermiştir.

“...

Bu durumda AİHS'nin 11. maddesinin hangi koşullarda grev hakkı tanıdığı ve bu madde çerçevesinde bu hakkın tanımının ne olacağı hususlarına değinmeden, AİHM, başvuruların işlerini üç saat süreyle yavaşlatmalarının, sendikal hakların kullanımı bağlamında toplu eylem olarak değerlendirilebileceğine kanaat getirmektedir. Başvuranlara sivil sorumluluk bu eylem nedeniyle verilmiş olup, AİHM, alınan tedbirin dernek kurma özgürlüklerine müdahale oluşturduğunu tespit etmektedir.

...

AİHS'nin 11. maddesinde yer alan “çıkartılmaları korumak için” ifadeleri gereksiz ifadeler değildir ve AİHS, sendikanın yapacağı toplu eylem yoluyla, sendika üyelerinin mesleki çıkarlarını savunma özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Sendika üyeleri tarafından gerçekleştirilecek olan bu eyleme Sözleşmeciler Devletler tarafından izin verilmeli, eylemin gelişimi ve devamı sağlanmalıdır. O halde sendikanın, üyelerinin mesleki çıkarlarının korunması amacıyla müdahale etmesi yasal olmalı ve üyeler, çıkarlarının korunması yolunda sendikalarının seslerini duyurması hakkına sahiptirler (adı geçen Belçika Ulusal Polis Sendikası, s. 18, §§ 39-40; adı geçen İsveç Lokomotif Sürücüler Sendikası, ss. 15-16, §§ 40-41; adı geçen Wilson & Ulusal Gazeteciler Birliği ve diğerleri § 42).

Grev yapma hakkı ile ilgili olarak AİHM, her ne kadar 11. maddede bu hak açık bir şekilde ifade edilmemişse de bu hakkın tanınması, hiç kuşkusuz en önemli sendikal haklardan bir tanesini teşkil etmektedir. Bu hakkın yanı sıra sendika özgürlüğü ile ilgili pek çok hak da mevcuttur. Üstelik Sözleşmeciler Devletler'in sendikal özgürlüğü sağlamak amacıyla izleyebilecekleri pek çok yol bulunmaktadır (Schmidt ve Dahlström; UNISON- Birleşik Krallık (karar), no: 53574/99).”

İş bırakma eylemine katılan öğretmenler adına açılan ve 17 Temmuz 2008 günü karara bağlanan başvuruda (Urcan ve Diğerleri - Türkiye) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi şu kararı vermiştir:

“...

Mahkeme, barışçıl toplantı özgürlüğünün önemi göz önünde bulundurulduğunda, demokratik bir toplumda, anlaşmazlık konusu olan mahkûmiyet cezalarının gerekli olup olmadığını, özel olarak değerlendirebilmek amacıyla, söz konusu mahkûmiyet cezalarını tüm olaylar ışığında incelemiştir.

Mahkeme, başvuruların çalışma koşullarının iyileştirilmesini talep etmek amacıyla Eğitim- Sen sendikası tarafından organize edilen bir günlük greve katıldıkları gerekçesi ile çarptırıldıkları hapis cezalarının para cezasına çevrildiğini, aynı şekilde öğretmen sıfatı ile geçici bir süre kamu hizmetinde bulunmaktan men edildiklerini kaydetmiştir (yukarıdaki 6. paragraf). Oysa suçlama cezaları, sendika üyelerini ve böyle bir grev gününe veya derneklerinin çıkarlarını savunmak amacıyla yapılan eylemlere yasal olarak katılmak isteyen tüm diğer insanları caydırıcı niteliktedir (Yukarıda adı geçen Karaçay. Ş37 kararı).

Mahkeme başvurulara uygulanan cezai yaptırımların ‘ demokratik bir toplumda gerekli olmadığı ’ sonucuna varmıştır:

Bu durumda Sözleşmenin 11. Maddesi ihlal edilmiştir.”

Sendika üyesi kamu görevlilerinin, sendikaların aldığı karar doğrultusunda görevlerine gitmeme (İş Bırakma/Grev) şeklinde gerçekleştirdikleri etkinlik Danıştay’ca da bir disiplin suçu olarak görülmemektedir. Kararların gerekçesinde şu açıklamaya yer verilmektedir: “*Olayda, davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan üretimden gelen güçlerini kullanma çağrısına uyarak tarihinde göreve gelmediği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulünün gerektiği, dolayısıyla sayılı Yasanın maddesi anlamında özürsüz göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği görülmüştür.*” Danıştay ve İdare Mahkemelerinin bu konuda verdikleri yüzlerce karar vardır. Mahkemeler, verilen disiplin cezalarının iptaline karar vermektedir.

2. Tasarı, Uluslararası Sözleşmelerle Güvence Altına Alınan Kamu Görevlilerinin Grev ve Toplu Sözleşme Haklarını Düzenlemekten Uzaktır

Tasarı uyarınca Kamu görevlileri sendikaları uzlaşmazlık durumunda, yalnızca ‘Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’na ve sınırlı biçimde başvurabilecektir. Dolayısıyla kamu görevlileri uyumsuzluk durumunda grev veya başka bir hak arama yöntemine başvuramayacaktır. Bu hakka sahip olan işçilerin çok sıkı koşullar altında grev yapabildikleri göz önünde bulundurulduğunda, kamu görevlilerine bu hakkın tanınmaması adil ve hakkaniyete uygun gözükmemektedir.

Tasarı tek düzeyde ve yalnızca kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının toplu sözleşme yapmasına olanak tanımaktadır. Tasarı hizmet kolları esas alınarak kurulan kamu görevlileri sendikalarını yok saymaktadır. Bu tasarının yürürlüğe girmesi durumunda, hiçbir konfederasyona bağlı olmayan bir sendika, hizmet kolundaki çalışanların % 90’ını üye yapsa bile toplu sözleşme yapamayacaktır. Tasarı, belediyeler, bağımsız bütçeli kuruluşlar ve üniversitelerde toplu sözleşme yapılmasına da olanak tanımamaktadır. Bu durumda grev hakkı tanınmayan sendikalar özgür toplu sözleşme de yapamayacaktır.

Tasarı, tek bir konfederasyonun, diğer konfederasyon üyeleri ile hiçbir sendikaya üye olmayan kamu görevlileri adına toplu sözleşme yapmasına ve Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmasına olanak tanımaktadır. Toplu sözleşme görüşmelerine katılma yetkisi olan iki konfederasyonun toplam üye sayılarının 600 binin, diğer konfederasyonun üye sayısının da 500 binin üzerinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bunun temsilde adaleti sağlamadığı da açıktır.

Anayasanın 53. maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, toplu sözleşme hükümleri emeklilere de yansıtılacaktır. Ancak Tasarıda, emeklilerin sendika kurabilmeleri, sendikalara üye olabilmeleri veya toplu sözleşme görüşmelerine katılabilmeleri yönünde herhangi bir düzenleme yer almamakta; Anayasaya aykırı biçimde emekliler de yok sayılmaktadır.

Tasarıda yer alan toplu sözleşme tanımı (Madde 3) ve toplu sözleşmenin kapsamı (Madde 18), kamu görevlilerinin sınırlı sayıda konuyu görüşmesine olanak tanımaktadır. Tasarı bu haliyle yasalaştığı takdirde kamu görevlileri, çalışma koşulları, terfi, kıdem, kademe, kariyer, fazla çalışma sorunları gibi özlük hakları başta olmak üzere, mali haklar dışındaki ekonomik hakları, demokratik ve siyasal haklarını toplu sözleşme görüşmelerinde dile bile getiremeyecektir. Böyle bir düzenlemeye toplu sözleşme denemeyeceği açıktır.

3. Tasarının, Kamu Görevlileri Sendikaları ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında Yürütülen Çalışmalar Sonucunda Varılan Uzlaşmalara da Aykırı Olduğu Görülmektedir.

Kamu görevlileri sendikaları konfederasyonları, bakanlıkla yapılan ve bir yılı aşkın sürede yürütülen görüşmeler sırasında önemli oranda mutabık kaldıkları konuların tasarıya yansıtılmadığını dile getirmiştir. Konfederasyonlar, sendikalara üye olamayacaklara ilişkin sınırlamanın daraltılması, toplu sözleşmenin düzeyi, hakem kurulunun oluşumu, hakem kuruluna itiraz konularında ciddi bir uzlaşma sağlandığını, ancak bu uzlaşının tasarıya yansıtılmadığını belirtmiştir.

4. Tasarı, Sendikal Hak ve Özgürlüklerin Güvence Altına Alınmasından Çok, Yasakçı ve Sınırlayıcı Amaçlarla Hazırlanmıştır.

Kamu görevlisi tanımı (Madde 3) işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri olarak tanımlansa da, ‘... kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerin’ ifadesi, 657 sayılı Yasanın 4/A ve 4/B maddeleri kapsamı dışında kalan diğer kamu görevlilerinin sendikalara üye olmalarının önünü kapatacak niteliktedir. Kadrolu olarak istihdam edilenler 657 sayılı Yasanın 4/A, pozisyona bağlı olarak istihdam edilenler de 657 sayılı Yasanın 4/B maddesi kapsamında görev yapmaktadır. Dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarında başta 4/C’liler olmak üzere geçici süreyle veya ücretli olarak istihdam edilenler sendika üyesi olamayacaktır.

4688 sayılı Yasanın 7 nci maddesi, sendikaların tüzüklerinde bulunması gereken zorunlu hususları ayrıntılı olarak saymaktadır. Bu durum, 87 sayılı ILO sözleşmesinin 3. maddesi ile güvence altına alınan “tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenleme hakkı”na açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Tasarıda bu konuda düzenleme yar almaması da, aynı yöntemin benimsendiğini göstermektedir.

4688 sayılı Yasanın 15 inci maddesinde sendika üyesi olamayacaklar sayılmıştır. Buna göre, “Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri, Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hakimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları, Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları, Mülki idare amirleri, Silahlı Kuvvetler mensupları, Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri, Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları, bu Kanun kapsamında bulunan **kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları, Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilatında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli, Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,**” sendikalara üye olamamakta ve sendika kuramamaktadır. Tasarı

bunlardan yalnızca 700 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleriyle yardımcıları ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personelinin, sendika üyesi olması önündeki engeli kaldırmıştır. Sendika üyesi olamayacak kamu görevlilerinin kapsamının bu derece geniş tutulması (üstelik grev hakkının olmadığı bir sendika düzeninde) sendikal hakların esasına ve ruhuna aykırı olduğu gibi 87 sayılı ILO Sözleşmesinin 2, 9/1 maddelerine, 151 sayılı Sözleşmenin 1 ve 3. maddelerine, ayrıca örgütlenme özgürlüğüne ilişkin diğer uluslar arası sözleşmelere açıkça aykırıdır.

5. Yukarıdaki açıklamalar, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın genel olarak, kamu görevlilerinin sendikal hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması amacı taşımadığını, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler arasında olduğu kuşkusuz olan çalışma yaşamına ilişkin uluslararası sözleşmelere aykırı olduğunu, 23 yıllık geçmişi olan kamu görevlileri sendikalarının beklentilerini karşılamaktan uzak olduğunu, göstermelik bir yasa değişikliğiyle kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanındığı biçiminde bir yanılsama yarattığını, belediyelerde yapılmış olan ve varlığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararıyla uluslararası sözleşmelere uygun bulunan yüzlerce toplu sözleşmenin yok sayıldığını, bu haliyle kamu görevlilerinin var olan haklarının da ellerinden alındığını göstermektedir.

Kamu görevlileri ile ülkemizin gereksinimi, çalışma yaşamına ilişkin evrensel ilkeler ışığında yeni bir yasal düzenleme yapmaktır. Tasarı bu amacı gerçekleştirmekten uzaktır. Aşağıda imzası olan alt komisyon üyeleri olarak, tasarının bu haliyle yasalaşmasına karşı çıkıyoruz.

Tüm bu gerekçelerle Alt Komisyon Raporuna karşı oy kullanmaktayız.

Musa Çam
İzmir

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Bülent Kuşoğlu
Ankara

MUHALEFET ŞERHİ

Bilindiği gibi; kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkı, 12 Eylül 2010 tarihinde gerçekleştirilen referandum sonucunda anayasa garantisi altına alınmıştır. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'na göre 15 Ağustos 2011 günü başlaması gereken toplu görüşmeler de memurların toplu sözleşme hakkını kullanmalarına dair yasal mevzuat hazırlanamadığı için ertelenmiştir. Dolayısıyla, kamu görevlileri ilk defa yeni yıla maaş zammı alamadan girmişlerdir.

Referandumun üzerinden 11 ay geçtikten sonra ancak bir yasa taslağı hazırlanabilmiş ve konfederasyonların görüşüne sunulmuştur. Konfederasyon başkanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk Çelik'in katılımlarıyla, Üçlü Danışma Kurulu toplantıları çerçevesinde taslak üzerinde görüşmeler yürütüldüğünü, taslağın büyük bölümü üzerinde taraflar anlaşmadığını, anlaşılabilen konularla ilgili olarak ise Sayın Bakanın konfederasyonların görüşlerini Bakanlar Kurulu'na bildireceğini ve buradan herkesin görüşünü yansıtan bir karar çıkacağını söylediğini belirtmişlerdir.

Konfederasyonlarla yapılan toplantıların üzerinden 3 ay geçtikten sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 20/1/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 23/1/2012 tarihinde esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/556 esas numaralı "**Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı**", Komisyonumuzun 26/1/2012 tarihinde yaptığı birleşimde görüşülmeye başlanmıştır; ancak daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen öncelikle bir alt komisyonda ele alınmasına karar verilmiştir.

Ancak, toplantıda sayın Bakan hemen görüşülmesi için ısrar etmiş olmasına rağmen, acilen tasarıyı görüşmesi beklenen Alt Komisyon bir aydan fazla bir süre geçmesine rağmen toplantıya çağrılmamış ve 40 gün sonra toplantı yapılmıştır. Bu gecikmenin nedeni de anlaşılabilmiştir.

Alt Komisyonun 7/3/2012 tarihinde yaptığı birinci toplantıda konfederasyon temsilcilerinin Tasarı hakkındaki görüşleri dinlenmiştir. Alt Komisyonun 8/3/2012 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle yapmış olduğu ikinci toplantıda ise Tasarının maddeleri ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak değerlendirilmiş ve Tasarının bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır. Ancak bu değişiklikler sendika temsilcilerinin taleplerini karşılamaktan uzaktır. Bu çerçevede, Tasarıya ilişkin görüşlerimiz aşağıda özetlenmektedir.

Tasarının görüşmeleri sırasında Alt Komisyona bilgi veren Konfederasyon başkanları, TBMM'ye sevk edilen kanun tasarısının Üçlü Danışma Kurulu toplantılarında üzerinde çalışılan taslaktan farklı olduğunu ifade etmişlerdir.

TBMM'ye sevk edilen tasarının tek taraflı olarak hazırlanmış ve üzerinde konfederasyonlar mutabakatla anlaşmadığı;

- Sendikaların üyeleri adına, konfederasyonların ise kamu çalışanlarının tamamını ilgilendiren genel düzenleyici işlemlere yargı yoluna başvurusu,
 - Toplu sözleşme görüşmelerinde en çok üyeye sahip üç konfederasyonun imza yetkisinin bulunması,
 - Toplu sözleşme metninin sendika temsilcilerinin salt çoğunluğunun onayıyla geçerlik kazanması,
 - Hizmet kollarına ait sendikaların da toplu sözleşme yapabilmesi,
 - Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı'nın tespit edilmesi
- gibi birçok hayati konu anlaşılabilir bir şekilde tasarı metnine dâhil edilmemiştir.

Sendikaya üye olabilecek kamu görevlilerinin kapsamı yine kısıtlı tutularak, Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile emniyet teşkilatında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personele sendikal olma hakkı tanınmamış ve böylece sendikal özgürlüklerin sınırlandırılmıştır.

Tasarıda, toplu sözleşme görüşmelerinde tek bir konfederasyonun hâkim kılınmasını sağlayacak tarzda, demokrasi ve uzlaşma ilkeleriyle bağdaşmayan maddeler bulunmaktadır. Buna göre her ne şartta olursa olsun, en çok üyeye sahip konfederasyon; hem kendi üyeleri, hem başka konfederasyonlara bağlı sendikaların üyeleri, hem sendika üyesi olmayanlar ve hem de emekliler adına yegâne söz sahibi olacak, bütün kararları tek başına verebilecektir. Üstelik alınan kararlar için diğer konfederasyonlara itiraz hakkı da verilmemektedir. Böyle bir toplu sözleşme sistemi dünyanın hiçbir ülkesinde yoktur.

Tasarının bazı maddelerinde Alt Komisyonunda değişiklikler yapılmış olmakla birlikte, bunlar esas konulara ve konfederasyonların itiraz ettiği temel hususlara ilişkin değişiklikler olmayıp bazı tali hususları içermektedir.

Tasarı bu haliyle, Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin konu ile ilgili olarak verdiği kararlara aykırı, uluslararası sözleşme metinleriyle uyuşmayan, ILO standartları ve evrensel sendikacılık anlayışına zıt düşen düzenlemeler içermektedir.

Yaklaşık 5 milyon kamu görevlisi ve emeklisi için adil bir temsil imkânı sağlamadığı, alınan kararlara diğer konfederasyonların itiraz hakkının bulunmadığı, uluslar arası standartlarda ve ILO sözleşmelerine uygun bir sendikal yapı ve toplu sözleşme sisteminin oluşturulmasına imkan tanımadığı ve kamu çalışanlarının kendilerinin ve ailelerinin insanca yaşamasına yetecek düzeyde bir ücret alabilmesini temin edecek hükümler içermediği için, tasarıya bu haliyle muhalif olduğumuzu saygılarımızla arz ederiz.

Mehmet Günal

Antalya

Mustafa Kalaycı

Konya

ALT KOMİSYON METNİ

**KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun adı “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 4688 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir” ibaresi “toplular sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 4688 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (h), (ı), (j) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kamu görevlisi: Bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerini,”

“h) Toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda taraflarca imzalanan sözleşmeyi,

ı) Toplantı tutanağı: Toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, tarafların uzlaştığı ve uzlaşmadığı konuların yer aldığı tutanağı,

j) İşyeri sendika temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikaca o iş yerinden seçilen kamu görevlisini,

k) Sendika işyeri temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendika dışındaki her bir sendika tarafından o işyerinden seçilen kamu görevlisini,”

MADDE 4- 4688 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “en az iki yıldan beri” ibaresi madde metninden çıkarılmış, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve yedinci fıkrasına “durdurulması için” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgili valilik bir ay içinde” ibaresi eklenmiştir.

“Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler.”

“Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, onbeş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.”

MADDE 5- 4688 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g), (k) ve (n) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usulü.”

“k) Üyelik ödentisinin oranı.”

“n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü, yapılacak ilk genel kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilebilmesi.”

MADDE 6- 4688 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “, Devlet Personel Başkanlığına” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Sendika ve konfederasyonlar, birinci fıkrada belirtilen organların dışında da organlar kurabilir. Tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki organlar, görev, yetki ve sorumluluklarını kurulacak bu organlara devredebilir.”

MADDE 7- 4688 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.”

MADDE 8- 4688 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına “tüzük hükümleri gereğince” ibaresinden sonra gelmek üzere “altmış günü geçmemek kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

“Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılır.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisi, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve internet sitesinde ilan edilir.”

MADDE 9- 4688 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konularında yönetim kuruluna yetki verme.”

MADDE 10- 4688 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “denetçiden oluşur” ibaresinden önce gelmek üzere “, en çok beş” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 4688 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer.”

MADDE 12- 4688 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika veya konfederasyonlar, tüzüklerinde gösterilen amaçlarını gerçekleştirmek üzere uluslararası kuruluş kurabilir, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olabilir ve üyelikten çekilebilirler.

Sendika ve konfederasyonlar ikinci fıkra kapsamına giren üyelik işlemlerini ve faaliyetlerini gerçekleştirme tarihinden itibaren onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Bildirime ilgili kuruluş tüzüğünün bir örneği de eklenir.”

MADDE 13- 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasına “işyeri sendika temsilcisi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sendika işyeri temsilcisi, sendika il ve ilçe temsilcisi” ibaresi eklenmiş, aynı fıkrada yer alan “haklı bir sebep olmadıkça ve” ibaresi ile dördüncü fıkrasında yer alan “seçildikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü ve beşinci fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiş ve altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sendika yönetim kurulu üyelerinin, bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için bağlı oldukları sendikanın şube kurulması için öngörülen üye sayısına ulaşması, konfederasyon yönetim kurulu üyelerinin bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için ise konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısının genel kurullarını delegelerle yapabilecek sendika üye sayısına ulaşması gerekir.

Sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurulabilir. İldeki üye sayısı 100 ve daha fazla olan sendikanın il temsilcisi ile ilçedeki üye sayısı 50 ve daha fazla olan sendikanın ilçe temsilcisi haftada dört saat izinli sayılır.”

MADDE 14- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım başlığında yer alan “İdarî Kurullar” ibaresi “Yönetime Katılma” şeklinde değiştirilmiş, 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) bendine “dinlenme yerleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “misafirhane,” ibaresi eklenmiş ve (h) bendinde yer alan “yapmak ve bu amaçla” ibaresi “yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir.”

“a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler göndermek.”

MADDE 15- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım İkinci Bölüm başlığı “Yönetime Katılma” şeklinde ve 21 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Personeli Danışma Kurulu

MADDE 21- Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogün geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ile her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının başkanı ve Devlet Personel Başkanından oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de davet edilebilir.

28 inci maddede belirtilen toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konular, Kamu Personeli Danışma Kurulunda değerlendirilir.

Kamu Personeli Danışma Kurulu, her yıl Mart ve Kasım aylarında toplanır. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.”

MADDE 16- 4688 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşyeri sendika temsilcileri ve sendika işyeri temsilcileri

MADDE 23- İşyerlerinde 30 uncu madde uyarınca yapılan tespite göre kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, işyeri sendika temsilcisi seçmeye yetkilidir. İşyerindeki kamu görevlisi sayısı 200’e kadar ise bir, 201-600 arasında ise en çok iki, 601-1000 arasında ise en çok üç, 1001-2000 arasında ise en çok dört, 2000’den fazla ise en çok beş işyeri sendika temsilcisi seçilebilir. Bu temsilcilerden biri ilgili sendika tarafından baştemsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri, işyerlerinde kamu görevlilerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve kamu görevlileri ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla işyerinden seçilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerinde, haftada dört saat olmak üzere yerine getirirler ve bu sürede izinli sayılırlar.

Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikanın dışında faaliyette bulunan sendikalar da, bu Kanun kapsamına giren sendikal faaliyetlerin yürütülmesi açısından koordinasyon görevini yürütmek üzere o işyerinden sendika işyeri temsilcisi belirleyebilirler.

Kamu işvereni yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.”

MADDE 17- 4688 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasına “işyerinde herkesin görebileceği yerde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kurumsal düzeyde duyurulabilecek diğer araçlarla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 4688 sayılı Kanununun Altıncı Kısım başlığı “Toplu Sözleşme” şeklinde ve 28 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin kapsamı

MADDE 28- Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar.

Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz.

Toplu sözleşme hükümleri, sözleşmenin yapıldığı tarihi takip eden iki mali yıl için geçerlidir.

8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre aylık ödenmekte olanların aylıklarının hesabında da toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayıları esas alınır. 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılık hali esas alınarak bağlanan yaşlılık veya malullük aylıklarında yapılacak artışlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz ve bu aylıklar toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayılarındaki artış dikkate alınarak artırılır.”

MADDE 19- 4688 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi

MADDE 29- Toplu sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci, bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla toplam üye sayıları itibarıyla birinci, ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere onbeş üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından onbeş gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Heyet Başkanlığı sıfatını haiz konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde Heyet Başkanlığı yetkisi, en çok üyeye sahip olma sırası esas alınarak görüşmelere katılmaya yetkili diğer konfederasyon temsilcileri tarafından kullanılır. Her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek temsilcinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde aynı hizmet kolunda en fazla üyeye sahip ikinci sırada bulunan kamu görevlileri sendikası temsilcisi Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil edilir.

Toplu sözleşmeyi imzalamaya kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri için ilgili sendika temsilcisi yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre toplu sözleşmenin imzalanan bölümlerine ilişkin Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 20- 4688 sayılı Kanunun Altıncı Kısım İkinci Bölüm Başlığı “Üye Sayılarının Tespiti ve Toplu Sözleşme Görüşmeleri”, 30 uncu maddesinin başlığı “Üye sayılarının tespiti” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasında yer alan “Yetkili sendika ve konfederasyonların” ibaresi “Sendika ve konfederasyonların üye sayılarının” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son paragrafında yer alan “her hizmet kolundaki yetkili” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.”

MADDE 21- 4688 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşme görüşmeleri

MADDE 31- Toplu sözleşme görüşmeleri son rakamı tek olan yıllarda yapılır.

Kamu görevlilerinin geneline yönelik toplu sözleşme teklifleri Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin konfederasyon temsilcisi üyeleri, her bir hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme teklifleri ise Heyetin ilgili sendika temsilcisi üyesi tarafından hazırlanır ve toplu sözleşme görüşmelerinin başlama tarihinden en az bir hafta önce Kamu İşveren Heyetine sunulmak üzere Devlet Personel Başkanlığına verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıcında Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, Devlet Personel Başkanlığına verilen talepler esas alınmak suretiyle genel ve hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme görüşme gündemini belirler. Toplu sözleşme görüşmeleri, genel ve hizmet kollarını ilgilendiren taleplerin topluca görüşülmesi suretiyle yürütülür. Birden fazla hizmet kolunu ilgilendiren hususlar, kamu görevlilerinin geneline yönelik konular arasında görüşülür.

Kamu İşveren Heyeti Başkanının belirleyeceği kurum temsilcileri ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin toplam sayısı onbeşi geçmemek üzere belirleyeceği temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerine teknik heyet olarak iştirak edebilirler.

Toplu sözleşme görüşmelerine, Ağustos ayının ilk işgünü Kamu İşveren Heyeti Başkanınca belirlenen ve Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil konfederasyonlara görüşmelerin başlamasından en az bir hafta önceden bildirilen yerde başlanır. Toplu sözleşme süreci, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının alınması da dahil olmak üzere en geç Ağustos ayının son işgünü tamamlanır. Hafta sonu tatil günleri hariç olmak üzere resmi tatil günlerine rastlayan günlerde toplu sözleşme görüşmelerine ara verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin yürütülmesinde uygulanacak yöntem ve görüşme takvimi yönetmelikle düzenlenir.

Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda, kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin bölüm ile her bir hizmet koluna özgü mali ve sosyal haklara ilişkin bölümlerden ve tek metinden oluşan toplu sözleşme veya toplantı tutanağı imzalanır. Toplu sözleşmeye kurumsal hiyerarşiyi bozacak ve aynı veya benzer unvanlı kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasında kurumlararası dengesizliğe yol açacak hükümler konulamaz.

İmzalanan toplu sözleşme metinleri Resmi Gazetede yayımlanır.

Toplu sözleşme görüşmelerine katılmaya yetkili hiçbir konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanmasına rağmen tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmaması halinde, kamu görevlilerine sonraki iki mali yıl boyunca uygulanacak mali ve sosyal haklar genel hükümlere göre belirlenir.”

MADDE 22- 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerde sözleşme imzalanması

MADDE 32- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine Belediye Başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere Belediye Başkanı ile belediyede en çok üyeye sahip sendikanın Genel Başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

Belediyenin gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde otuzunu aşması, vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde beşini aşması veya ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunması hallerinde bu madde kapsamında sözleşme yapılamaz. Sözleşmenin yapılmasından sonra bu hallerin oluşması halinde mevcut sözleşme kendiliğinden hükümsüz kalır.”

MADDE 23- 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bölüm ve başlığı eklenmiş, 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Altıncı Kısım Üçüncü Bölüm başlığı yürürlükten kaldırılmıştır.

“ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlık hali

MADDE 33- Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı, tutanağın kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri ilgili sendika temsilcisi ile Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından imzalanır.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve toplantı tutanağı imzalanamaması halinde Devlet Personel Başkanlığı tarafından görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığına dair tespit tutanağı tutulur.

Toplantı tutanağı imzalanmasından veya görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığının tespit tutanağı ile belirlenmesinden itibaren üç işgünü içerisinde sözleşmenin ilgili bölümlerini imzalamaya yetkili olanlar tarafından imzalamaya yetkili oldukları bölümler için Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulabilir.

Toplu sözleşme kapsamına girmeyen konulara ilişkin olarak Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 24- 4688 sayılı Kanununun 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Görevlileri Hakem Kurulu

MADDE 34- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Bakanlar Kurulunca Başkan olarak seçilecek bir üye,

b) Kamu İşveren Heyeti Başkanınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığından görevlendirilecek birer üye,

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakan tarafından önerilecek yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

olmak üzere onbir üyeden oluşur.

Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine Başkan dahil en az sekiz üyenin katılımı ile toplanır. Mazereti nedeniyle toplantıya katılamayacak üyelerin yerine yedekleri çağırılır. Çalışma programı, toplantı gündemi, toplantı veya tespit tutanağının inceleme usul ve esasları ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Başkan tarafından belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, tarafların başvuru tarihinden itibaren beş gün içinde kararını verir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Karara katılmayan üyeler, ayrı ayrı veya birlikte, karşı oy şerhini ve gerekçesini tutanağa yazdırır.

Kurul kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Kurul kararları taraflara üç gün içerisinde yazılı olarak bildirilir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Her toplantı günü için toplantıya katılan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanına (5000), üyelere (4500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür. Toplu sözleşme görüşmeleri ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu çalışmalarına katılacak olanların ağırlama, konaklama, yolluk ve gündelikleri ile diğer her türlü giderleri Devlet Personel Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”

MADDE 25- 4688 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (f) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“c) Kamu Personeli Danışma Kurulu ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun çalışma usul ve esasları, toplu sözleşme görüşmelerinin yapılıma usul ve esasları ile bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere ihtiyaç duyulacak diğer hususlar,

d) Sendika üye sayıları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,”

MADDE 26- 4688 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yüksek İdarî Kurul” ibaresi “Kamu Personeli Danışma Kuruluna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başlanır. Bu toplu sözleşme görüşmelerine katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde 7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ hükümleri esas alınır.”

MADDE 28- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen tespit 2012 yılı için 15 Haziran 2012 tarihi esas alınarak gerçekleştirilir ve en geç 29 Haziran 2012 tarihine kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir. Aynı fıkranın (b) bendi uyarınca yapılacak tespit ise 10 Ağustos 2012 tarihine kadar Resmî Gazetede yayımlanır.”

MADDE 29- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- 41 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetmelik bir ay içinde yürürlüğe konulur.”

MADDE 30- 4688 sayılı Kanunun;

a) 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları,” ile (j) bendinde yer alan “ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 31- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “toplu sözleşme primi” ibaresi “toplu sözleşme ikramiyesi” şeklinde değiştirilmiş ve ek 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “28 inci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, ek 1 inci, ek 4 üncü” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 32- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 15- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kanuna göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ile en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir.”

MADDE 33- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 34- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No: 1/556

22/3/2012

Karar No: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu tarafından 20/01/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 23/01/2012 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/556 esas numaralı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun 26/01/2012 tarihinde yaptığı 27. birleşiminde; Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Genelkurmay Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (TÜRKİYE KAMU-SEN) ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) ile ilgili diğer sivil toplum ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla görüşülmeye başlanmış; ancak Tasarının geneli üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulması kararlaştırılmıştır.

Bilindiği gibi, Anayasanın 53. maddesi 1995 yılında değiştirilerek kamu görevlilerine sendika kurma ve toplu görüşme yapma hakkı tanınmıştır. Kamu görevlilerine tanınan bu hakkın kullanımına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ise 12/07/2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yasal düzenlemelere göre memur ve diğer kamu görevlileri sadece toplu görüşme hakkına sahip bulunmaktaydı. Toplu görüşme kapsamında anlaşma sağlanması halinde, mutabakat metni imzalanmakta ve gereği için Bakanlar Kurulunun takdirine sunulmaktaydı. Anlaşma sağlanamaması halinde ise konu Uzlaştırma Kuruluna götürülmekteydi. Ancak Kurul kararları bağlayıcı olmadığı için anlaşmazlıklarda nihai karar Bakanlar Kurulu tarafından verilmekteydi.

2010 yılında Anayasanın 53. maddesi tekrar değiştirilmiş ve memurlar ile diğer kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanınmıştır. Yapılan bu değişiklik sonrası kamu işvereni ile memur ve diğer kamu görevlilerinin temsilcileri anlaşırca toplu sözleşme imzalanacak ve uygulamaya konacaktır. Anlaşma sağlanamaması durumunda konu, Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna götürülecektir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun vereceği karar kesin olacak ve toplu sözleşme yerine geçecektir. Anılan anayasa değişikliğiyle; toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapıma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer konuların kanunla düzenleneceği hususu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda söz konusu hususların bir kanun çerçevesinde düzenlenmesi ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun adının “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” şeklinde değiştirilmesinin,

- 4688 sayılı Kanunun “Amaç” başlıklı birinci maddesinin toplu sözleşme sistemine uygun olarak yeniden düzenlenmesinin,

- Kamu görevlileri sendikalarına üye olabilmek için kamu görevinde adaylık ve deneme süresini tamamlamış olma şartının kaldırılmasının,

- 4688 sayılı Kanunun tanımlar kısmının toplu sözleşme sistemine uygun olarak yeniden düzenlenmesinin, ayrıca “kamu görevlisi” tanımının daha geniş ve kapsamlı olarak yapılmasının,

- Sendika kurucusu olmak için “iki yıldan beri kamu görevlisi olarak çalışma” şartının kaldırılmasının,

- Sendikaların kuruluşlarına ilişkin işlemlerin basitleştirilmesi amacıyla, kuruluş aşamasında valiliğe gönderilmesi gerekli evrak sayısının azaltılmasının,

- Üyelik ödentisi oranı, Genel Kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilmesi ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usullerine ilişkin hususların sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilmesi zorunluluğunun getirilmesinin,

- Sendika ve konfederasyonların 4688 sayılı Kanunda belirtilen zorunlu organların dışında organlar kurabilmesine ve tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki zorunlu organların, kurulacak bu organlara yetki ve görevlerini devredebilmesine imkân sağlanmasının,

- Sendika veya konfederasyonların 3 yılda bir yapılan olağan genel kurul toplantılarının dört yılı aşmamak üzere Tüzüklerinde belirtilen sürede yapılabileceğinin,

- Genel kurula katılacak olanlara gönderilecek belgelerin elektronik ortamda da gönderilebilmesinin veya internet sitesinde ilan edilebilmesinin,

- Kayyım tayin edilmesi halinde genel kurulun toplanması için, hali hazırda “en kısa sürede” şeklinde ifade edilen sürenin, altmış günü aşmayacak bir azami süre olarak yeniden düzenlenmesinin,

- Genel kurul tarafından yönetim kuruluna, başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konusunda yetki verilebilmesinin,

- Denetleme Kurulunun en çok beş denetçiden oluşabileceği şeklinde sınırlandırılmasının,

- 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı iş yerlerinin en üst amirleri ile yardımcılarının ve kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personelinin sendika üyesi olabilmesine imkân tanınmasının,

- Memur ve diğer kamu görevlilerinin farklı bir hizmet kolu kapsamına giren diğer bir kamu kurumuna atanması durumunda konfederasyon organlarındaki görevlerine devam etmelerine imkân sağlanmasının,

- Sendika ve konfederasyonlara uluslararası kuruluş kurabilme yetkisinin verilmesinin,

- Sendikalara, şubesinin bulunmadığı il ve ilçelerde, il ve ilçe temsilciliği kurabilme yetkisinin verilmesinin,

- İşyeri sendika temsilcisi ile sendika ve sendika şube yöneticilerine tanınan, kamu işverenin, sebebini açık ve kesin bir şekilde belirtmedikçe söz konusu kişilerin işyerlerini değiştirememesine ilişkin güvenceden, sendika işyeri temsilcisi ile sendika il ve ilçe temsilcisinin de yararlandırılmasının,

- Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyelerinin aylıksız izne ayrılabilmeleri için seçilme tarihinden itibaren otuz gün içinde başvurma şartının süresiz hale getirilmesinin,

- Sendika ve konfederasyonların toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler gönderebilmesinin,

- Sendika ve konfederasyonların misafirhane kurabilmelerine imkân tanınmasının,

- Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuu bulması halinde sendika ve konfederasyonların ancak kamu yararına çalışan dernekler ile kamu kurum ve kuruluşlarının aracılığıyla afet bölgelerine yardımda bulunabilmesinin,

- Toplu sözleşme görüşmelerinde en çok üyeye sahip ilk üç konfederasyonun taraf olabilmesinin,

- Kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amaçlarıyla toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan hususlarda yönetime katılma platformu olmak üzere Kamu Personeli Danışma Kurulunun oluşturulmasının,

- İşyeri sendika temsilcisi görevlendirmesinde kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personel sayısı kriterinin yeniden belirlenmesinin,

- Toplu sözleşme kapsamının belirlenmesinin, bu kapsamda kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını etkileyen unsurlara yer verilmesinin, aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme kapsamı dışında tutulmasının, toplu sözleşme hükümlerinin, sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren iki mali yıl için geçerli olmasının,

- Toplu sözleşme görüşmelerine, kamu idaresi adına katılacak olan Kamu İşveren Heyeti ile kamu görevlileri adına katılacak olan Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin oluşumunun ve toplu sözleşmeyi imza yetkisinin düzenlenmesinin,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin yapılmasına ilişkin sürecin düzenlenmesinin, buna göre görüşmelerin son rakamı tek olan yıllarda yapılmasının, toplu sözleşme teklifinin, Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti tarafından hazırlanacak olup, Devlet Personel Başkanlığı aracılığıyla, Kamu İşveren Heyetine sunulmasının, Kamu İşveren Heyeti Başkanının belirleyeceği kurum temsilcileri ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin belirleyeceği temsilcilerin toplu sözleşme görüşmelerine teknik heyet olarak iştirak edebilmesinin, her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının temsilcisinin toplu sözleşme teklifinde yer alan hizmet kollarına özgü mali ve sosyal haklara ilişkin taleplerini açıklamak üzere toplu sözleşme görüşmelerine katılabilmemesinin,

- Toplu sözleşmenin imzalanması süresinde yaşanabilecek uyuşmazlık halinde toplantı tutanağı düzenlenmesine ilişkin hususlar ile Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvuru yetkisinin düzenlenmesinin,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun yapısı ile çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesinin, bu kapsamda Kurulun her toplu sözleşme dönemi için seçilecek onbir üyeden oluşmasının, Kurulun Başkan dâhil en az sekiz üyenin katılımıyla toplanabilmesinin, Kurulun toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar almasının ve oyların eşit olması halinde Başkanın bulunduğu tarafın çoğunluğu sağlayacak olmasının, Karara katılmayan Kurul üyelerinin ayrı ayrı veya birlikte karşı oy şerhi verme hakkının bulunmasının, Kurul kararlarının kesin olmasının ve toplu sözleşme hükmünde olmasının, ayrıca Kurul kararlarının Resmi Gazetede yayımlanmasının,

- 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içerisinde başlanmasının, bu görüşmelere katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde "7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ" hükümlerinin esas alınmasının,

- 375 sayılı KHK'nın ek 4. maddesine göre ödenmekte olan toplu sözleşme priminin "toplular sözleşme ikramiyesi" olarak değiştirilmesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Alt Komisyonun, 7/3/2012 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, MEMUR-SEN, KAMU-SEN ve KESK temsilcilerinin katılımıyla yaptığı birinci toplantıda konfederasyon temsilcilerinin Tasarı hakkındaki görüşlerini dinlemiş; 8/3/2012 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle yapmış olduğu ikinci toplantıda Tasarının maddeleri ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak etraflıca değerlendirilmiş ve Alt Komisyon yapılan değerlendirmeler sonucunda hazırlamış olduğu rapor ve metni Komisyonumuza sunmuştur.

Bu defa Komisyonumuzun, 15/3/2012, 20/3/2012 ve 21/3/2012 tarihlerinde, Hükümeti temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk ÇELİK ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Genelkurmay Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Hazine Müsteşarlığı, Sayıştay Başkanlığı, MEMUR-SEN, KAMU-SEN ve KESK ile ilgili diğer sivil toplum ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla yaptığı 33 üncü, 34 üncü ve 35 inci birleşimlerinde Tasarının geneli ve maddeleri görüşülmüş ve maddelerin görüşülmesine Alt Komisyon metni üzerinden devam edilmesine karar verilmiştir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerde öncelikle konfederasyon temsilcilerinin Tasarı üzerindeki görüşleri dinlenmiştir.

Bu çerçevede;

KESK temsilcisi tarafından:

- Alt Komisyon görüşmelerinde Tasarı metninde bazı değişikliklerin yapılmış olduğu, ancak değişiklik yapılması talep edilen bazı önemli hususların muhafaza edildiğinin görüldüğü,

- Toplu sözleşme kapsamının mali ve sosyal haklar dışındaki ekonomik, demokratik, siyasi, mesleki ve benzeri hak ve çıkarları da kapsayacak şekilde geniş tanımlanmasının önemli olduğu,

- Yerel hizmet kolu bazında kamu hizmeti üreten kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarının da toplu sözleşme görüşmeleri gündemine getirilmesine imkân tanınması gerektiği,

- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarında çalışmakta olan kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilmesine ilişkin yapılan düzenlemelerin önemli bir gelişme olduğu, ancak düzenlemenin mevcut durumda sahip olunan hakları geriletmeyecek şekilde yeniden ele alınması gerektiği, ayrıca söz konusu gelişmenin yerel idarelerin tamamını kapsayacak şekilde genişletilmesinin daha uygun olacağı,

- Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinde temsil edilmesi öngörülen konfederasyonlara üye sayıları esas alınmak üzere temsil hakkı sağlanmasının daha adil olacağı, diğer yandan Heyette temsil olunan tüm konfederasyonlara imza ve itiraz hakkının verilmesinin toplu sözleşme görüşmelerinin demokratik bir zeminde yapılması açısından önem arz ettiği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşılma sağlanamaması durumunda Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının nihai nitelikte olmaması gerektiği, toplu sözleşme görüşmeleri ile grev hakkının bir bütün olduğu düşünüldüğünde Kurulun nihai karar merci olarak kurgulanmasının grev hakkını engellediği,

- Demokratikleşme sürecinin desteklenmesi açısından örgütlenme hakkının önündeki engellerin kaldırılmasının önemli olduğu, bu doğrultuda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında çalışan sivil memurlara ve sendika üyesi olması yasaklı olan diğer kamu görevlilerine sendikal haklarının verilmesi gerektiği,

- Emeklilerin toplu sözleşmelerden faydalanabilmesine imkan tanınmasının önemli bir gelişme olduğu, ancak emeklilerin kendi haklarını savunabilmeleri için sendika üyesi ve kurucusu olabilmelerine imkan tanınmasının önem arz ettiği,

- Doğal afet ve benzeri durumlarda sendika ve konfederasyonlara afet bölgesine doğrudan aynı ve nakdi yardım yapılabilme imkânının sağlanması gerektiği,

ifade edilmiştir.

KAMU-SEN temsilcisi tarafından:

- Tasarının ilk halinde izin hakkı bulunmayan sendika il ve ilçe temsilcilerine haftada dört saat izin verilmesinin olumlu bir gelişme olduğu, ancak söz konusu izin süresinin haftada bir güne çıkarılması halinde temsilcilerin sendikal faaliyetlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebileceği,

- İşyeri sendika temsilcisine haftada iki saat olarak tanınan izin hakkının dört saate çıkarılmasının önemli bir gelişme olduğu, benzer şekilde bu hakkın sendika işyeri temsilcisine de tanınmasının yerinde olacağı,

- Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme kapsamı dışında tutulmasını öngören hükmün Tasarı metninden çıkarılmasının olumlu olduğu, ancak söz konusu hükmün yerine anlam açısından benzer bir nitelik taşıyan “kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevzuat hükümleri dikkate alınarak” şeklindeki yeni hükmün muğlak olduğu ve uygulamada tereddütlere neden olabileceği, bu nedenle söz konusu hükmün metinden çıkarılmasının daha doğru olacağı,

- Kamu görevlilerini temsilen görüşmelere katılan konfederasyonların üye sayıları oranında temsil edilmesinin adaletin sağlanması açısından önemli olacağı; ayrıca sistemin, sözleşmenin iki konfederasyon tarafından imzalanması halinde itirazın söz konusu olmayacağı, ancak tek imza olması durumunda diğer iki konfederasyona birlikte itiraz hakkı tanınması şeklinde kurgulanabileceği,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda tarafsızlığın sağlanmasının önemli olduğu, Kurulda işveren tarafından seçilenlerin ağırlıkta bulunduğu, taraf olanlardan hakem oluşturulmasının yanlış olduğu, bu kapsamda Kurulda sendika tarafından seçilen temsilcilerin de bulunmaması gerektiği, diğer yandan Kurul Başkanı olarak işçilerin mali ve sosyal hakları bakımından açılan davalarla ilgilenen ilgili Yargıtay Hukuk Dairesi Başkanının belirlenebileceği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin yaz mevsimine ve tatil dönemine denk gelmesi nedeniyle Ağustos ayından Eylül ayına alınmasının daha uygun olabileceği,

- Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri ile sendika üyesi olması yasak olan diğer kamu görevlilerine sendikal haklarının verilmesinin önem arz ettiği,

- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarında sosyal denge sözleşmesi imzalanabilmesine ilişkin düzenlemenin önemli olduğu, ancak düzenlemede sözleşme imzalanabilmesinin ön koşulu olarak bazı kısıtlamalara yer verildiği, söz konusu kısıtlamaları aşabilecek belediye sayısının oldukça az olması nedeniyle düzenlemenin uygulanabilirliğinin düşük düzeyde kalabileceği, düzenlemeden bütün belediyelerin etkin bir şekilde faydalanabilmesi amacıyla anılan kısıtlamaların kaldırılmasının veya azaltılmasının önem arz ettiği,

ifade edilmiştir.

MEMUR-SEN temsilcisi tarafından:

- Tasarı metnindeki kamu görevlisi tanımının işçi statüsü dışındaki bütün kamu görevlilerini kapsayacak şekilde yeniden yapılmasına ihtiyaç bulunduğu,

- Mahalli ve genel seçimlerde adaylık başvurusunda bulunan veya aday olan konfederasyon ve sendika yöneticilerinin adaylık süresince görevlerinin askıda kalması ve seçilememeleri halinde görevlerine dönmelerine imkân tanıyacak bir düzenlemenin yapılmasının yerinde olacağı,

- Konfederasyonların üyeleri hakkındaki bireysel işlemlere ve bu işlemlere dayanarak düzenleyici işlemlere dava açabilmelerine imkan tanınmasının konfederasyonların üyelerinin sorunlarıyla yakından ilgilenebilmeleri açısından önem arz ettiği,

- Doğal afet ve benzeri durumlarda sendikaların üyelerine ve afetten zarar gören vatandaşlara doğrudan aynı ve nakdi yardımda bulunabilmesine imkan tanınması gerektiği,

- Mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören taleplerin toplu sözleşme kapsamı dışında tutulmasını öngören hükmün Tasarı metninden çıkarılmasının önemli olduğu, ancak söz konusu düzenlemenin bir benzerinin metne eklenmiş olması dolayısıyla sonucun değişmeyeceği, toplu sözleşme kapsamını daraltacak ifadelerle Tasarı metninde yer verilmemesinin daha uygun olacağı,

- Sendika üyesi olma hakkı olup da herhangi bir sendikaya üye olmayanların toplu sözleşme primi hariç olmak üzere toplu sözleşmeyle sağlanan haklardan yararlanabilmelerinin dayanışma aidatı ödeme şartına bağlı olması gerektiği, dayanışma aidatı alınmasının örgütlenmeyi teşvik edeceği,

- Uyuşmazlık halinde Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun vereceği ve toplu sözleşme hükmünde olan kararın bir yıl olmasının daha uygun olacağı,

- Toplu sözleşme görüşmelerine hizmet kolu bazında yetkili sendikanın temsilci sıfatıyla tek başına çağrıldığı, kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal hakların görüşüleceği bölümde de yetkili konfederasyonun tek başına yer almasının daha uygun olacağı, benzer şekilde gündeme ilişkin teklifin de yalnızca yetkili konfederasyon tarafından sunulmasının daha doğru olacağı,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu bünyesinde yer alan akademisyenlerden birinin Bakanlar Kurulu tarafından diğerinin ise bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyonca belirlenmesinin daha yerinde olacağı,

- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarında hali hazırda uygulanmakta olan sosyal denge sözleşmelerine yasal zemin oluşturulmasının önemli olduğu, ancak söz konusu düzenlemede yer alan belediyeler açısından yerine getirilmesi zor bazı şartların yeniden değerlendirilmesine ihtiyaç bulunduğu, aksi takdirde birçok belediyenin bu hakkı kullanamayacağı, ayrıca belediyeler dışındaki tüm yerel idarelere de sosyal denge sözleşmesi imzalayabilme hakkının tanınmasının yerelde birliklilik açısından daha doğru olacağı,

- Alt Komisyonunda Tasarı metnine eklenen belediye ve bağlı kuruluşlarında sosyal denge sözleşmelerine ilişkin hükmün geriye dönük geçerli olmayacağı, mevcut durumda devam eden birçok sözleşmenin var olduğu, bu nedenle süresi devam eden sözleşmelerin yürürlük tarihi sonuna kadar uygulanacağına dair bir geçiş düzenlemesine ihtiyaç bulunduğu,

- Sendika üyesi ve kurucusu olamayan tüm kamu görevlilerine demokratikleşme bağlamında sendikal haklarının verilmesinin önem arz ettiği, benzer şekilde emeklilere de sendikal hakların verilmesinin önemli olduğu,

ifade edilmiştir.

Komisyonumuzda Tasarının geneli üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkını tanıyan anayasa değişikliğinin 2010 yılında yapılmış olmasına rağmen anayasa hükmünün uygulanmasını sağlayacak kanunun halen yasalaştırılmadığı,

- Tasarının Komisyon görüşmelerinin başladığı tarihten bu yana ilgili tarafların görüşlerinin alınmış olmasına rağmen Tasarı metninde esaslı değişikliklerin yapılmadığı, örneğin Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında çalışan sivil memurlar ve sendika üyesi olmaları yasak olan diğer kamu görevlilerine sendikal hakların verilmediği, benzer şekilde konfederasyonlara üyeleri hakkındaki bireysel işlemlere ve bunlara dayanarak düzenleyici işlemlere dava açabilme hakkının henüz sağlanmadığı,

- Hizmet kolu bazında yapılacak görüşmelerde yetkili sendikalara imza ve itiraz yetkisinin tanınmasına yönelik düzenleme yapılmış olmasına görüşmelerin demokratik bir zeminde yapılabilmesi açısından önemli olduğu, ancak kurumsal hiyerarşiyi bozacak ve aynı veya benzer unvanlı kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasında kurumlar arası dengesizliğe yol açacak hükümlerin toplu sözleşmeye konulamayacağına dair hükmün yerinde olmadığı,

- Anayasanın 128. maddesine göre mali ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklı kalmak kaydıyla kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiği, bu nedenle kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevzuat hükümleri dikkate alınarak toplu sözleşme görüşmelerinin yapılmasının anayasanın söz konusu hükmüne aykırı olduğu,

- Sendika il ve ilçe temsilcisi ile iş yeri sendika temsilcisine haftalık dört saat olmak üzere verilen izin hakkının sendika iş yeri temsilcisine de tanınmasının uygun olacağı,

- Belediyeler ve bağlı kuruluşlarında hali hazırda uygulanmakta olan sosyal denge sözleşmelerine yasal zemin oluşturulmasının önemli bir gelişme olduğu, ancak söz konusu düzenlemede yer alan sözleşme imzalanabilmesinin ön şartı olarak belirtilen kısıtlamaların belediyeler tarafından yerine getirilmesinin zor olduğu, bu nedenle düzenlemenin uygulanabilirliğini sağlamak açısından yeniden düzenlenmesinin yerinde olacağı,

- Toplu sözleşme hakkı ile grev hakkının bir bütün olduğu, sözleşme hakkının verilmesinin bu anlamda eksik kaldığı, grev hakkının da yasal bir zemine kavuşturulmasına ihtiyaç bulunduğu,

- İşveren tarafı ağır basan bir yapıda kurgulanmış olan Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun tarafsızlığın sağlanması anlamında yeniden düzenlenmesi gerektiği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması halinde Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararıyla sözleşme metninin bağitlanmasının kamu görevlilerinin grev hakkını engellediği, grev hakkının yeniden değerlendirilmesi gerektiği,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanının, Yargıtay'ın iş hukukuyla ilgili davalara bakan dairesinin başkanı olması gerektiği,

- Toplu sözleşme görüşmelerinde tek bir konfederasyona imza ve itiraz yetkisi verildiği, görüşmelere katılma yetkisi olan diğer konfederasyonların üye sayıları göz önünde bulundurulduğunda söz konusu yetkilerin bu konfederasyonlara verilmemesinin doğru olmadığı,

- Demokrasi, çoğulculuk ve insan hakları bağlamında emeklilerin sendika kurabilmeleri, sendikaya üye olabilmeleri veya toplu sözleşme görüşmelerine katılabilmeleri yönünde düzenlemelere ihtiyaç bulunduğu,

şeklindeki görüş ve eleştirilerin ardından hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Günümüzde sendikal hareketler ve oluşumların hem dünyada hem de ülkemizde demokrasinin vazgeçilmez aktörleri olarak kabul edildiği, bu anlayış çerçevesinde Tasarımın hazırlanma sürecinde sendika ve konfederasyonların görüşlerinin alındığı ve değerlendirildiği, bundan sonraki süreçte de söz konusu kuruluşların görüşlerine önem verileceği,

- Ülkemizde kamu görevlilerinin örgütlenme hakkının ilk defa 1961 Anayasası ile düzenlendiği, 1961 Anayasasının ilk halinde "çalışanlar" ifadesi kullanılmak suretiyle işçilerin yanı sıra kamu görevlilerine de sendika kurma hakkının tanındığı, ancak 1971 yılından sonra Anayasada yapılan değişiklikle "çalışanlar" ibaresinin "işçiler" şeklinde yeniden düzenlendiği, bu nedenle kamu görevlilerinin sendika kurma hakkının yasal bir hak olmaktan çıkarıldığı, diğer yandan 1995 yılında Anayasada yapılan bir diğer değişiklikle kamu görevlilerine sendika kurma hakkının yeniden verildiği,

- 4688 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 2001 yılından günümüze dokuz adet toplu görüşme gerçekleştirildiği, bu görüşmelerde imzalanan mutabakat metinleriyle kamu personel sistemine önemli ölçüde yön verildiği, nitekim disiplin affının çıkarılması, aile yardımı ödeneğinde çocuk sınırlamasının kaldırılması ve yardım tutarının artırılması, kurumsal ek ödeme almayan personele denge tazminatı ödenmesi, banka promosyonlarından personelin yararlandırılması, sendika üyelerine toplu sözleşme primi ödenmesi ve benzeri birçok düzenlemenin kamu çalışanları adına toplu görüşme sürecinin sağlamış olduğu kazanımlar olduğu,

- Demokrasinin sonuç olmaktan ziyade bir süreç olduğu, geçmişte sendika kurma hakları ellerinden alınan kamu görevlilerine bugün toplu sözleşme hakkının tanındığı, demokrasideki bu gelişimin devam edeceği, dolayısıyla gelecek süreçte başka demokratik hakların da sosyal taraflarla birlikte değerlendirilebileceği,

- 12 Eylül 2010 Anayasa referandumuyla birlikte kamu görevlilerine toplu sözleşme görüşmeleri yerine yıllardır talep edilen ve sendikal haklar ile demokrasinin gelişimi adına oldukça önemli olan toplu sözleşme hakkının getirildiği,

- Tasarımın hazırlanma sürecinde sendikaların, konfederasyonların ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüş ve önerilerinin alındığı, bu kapsamda yapılan bütün görüşmelerde temel hedefin azami mutabakatın sağlanması olduğu,

- Hali hazırda bu düzenlemeden etkilenecek olan kamu görevlileri ile emekli sayısının fazla olması, sosyal tarafların görüşlerinin alınması ve bu görüşlerin bazı durumlarda değişiklik arz etmesi, 2011 yılındaki genel seçimler ve sonrasında gerek parlamentonun çalışmaya başlama gerekse hükümetin kurulma süreci ve Tasarının birden fazla bakanlığı ilgilendirmesi hususları birlikte değerlendirildiğinde Tasarının parlamentoya sunulma süresinin normal olduğu ve çok fazla bir gecikmeden söz edilemeyeceği,

- Greve ilişkin taleplerin mevcut anayasa hükümleri ve yargı kararları dikkate alındığında yeni hazırlanacak olan anayasa ile düzenlenmesinin daha doğru olacağı,

- Sendikal örgütlenme özgürlüğünün çeşitli kurumlar açısından kısıtlanmış olmasının diğer ülke örneklerinde de mevcut olduğu,

- Bakanlar Kurulunda Tasarının altı maddesinde değişiklik yapılırken Alt Komisyon sürecinde ise on beş madde üzerinde değişiklik yapıldığı, dolayısıyla sürecin demokratik bir zeminde gelişmesine özen gösterildiğinin açık olduğu,

- Komisyon görüşmeleri sürecinde ilgili tarafların görüşlerinin alındığı ve metne yansıtıldığı, nitekim konfederasyonların yanında sendikalara da toplu sözleşme görüşmelerine taraf olma hakkının verilmesi, hizmet kolu bazında toplu sözleşme görüşmelerinin yapılabilmesi, hizmet kolundaki yetkili sendika temsilcisine imza ve itiraz hakkının tanınması, belediyeler ve bağlı kuruluşlarında sosyal denge sözleşmelerinin imzalanabilmesi, sendika il ve ilçe temsilcisine haftalık izin hakkının verilmesi, iş yeri sendika temsilcisine tanınan haftalık iki saatlik izin süresinin dört saate çıkarılması, doğal afet ve benzeri durumlarda sendika ve konfederasyonlara kamu yararına çalışan derneklere ilave olarak Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar aracılığıyla da aynı ve nakdi yardımda bulunabilmelerine olanak sağlanması ve benzeri birçok gelişmenin Alt Komisyon sürecinde metne ilave edildiği,

ifade edilmiştir.

Tasarının geneli üzerindeki görüşmelerden sonra, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek Alt Komisyon tarafından hazırlanan metin esas alınmak suretiyle maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Alt Komisyon metninin;

- Çerçeve 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu maddeleri; aynen,

- Çerçeve 11 inci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesinin, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan konfederasyon organlarında görevi olanların konfederasyondaki görevlerine devam edebileceklerine ilişkin hususa açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

- Çerçeve 12 nci ve 13 üncü maddeleri; aynen,

- Çerçeve 14 üncü maddesi; sendika ve konfederasyonların yangın, su baskını ve deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla aynı ve nakdi yardım yapabilmelerinin yanında, söz konusu durumların vukuunda afete uğrayan bölgelerde doğrudan konut ve sağlık tesisleri yapabilmelerine de imkân sağlanmasını teminen 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinin değiştirilmesi ve bu doğrultuda madde çerçevesinin yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- Çerçeve 15 inci maddesi; “Kamu Personeli Danışma Kurulu”nun düzenlendiği madde metninde “Kamu Personeli Danışma Kurulu” ifadesinin birden fazla kullanılması dolayısıyla kanun tekniğine uygunluk sağlanması adına söz konusu ifadelerin “Kurul” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle,

-Çerçeve 16 ncı ve 17 nci maddeleri; aynen

- Çerçeve 18 inci maddesi; mali ve sosyal hakların belirlenmesinde dikkate alınması gerekli mevzuat hükümlerinden mevcut mevzuat hükümlerinin anlaşılması ve bu anlamda ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi amacıyla 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 28 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “düzenleyen” ibaresinden sonra gelmek üzere “mevcut” ibaresinin eklenmesi ve sosyal güvenlik mevzuatına uygunluk sağlanması amacıyla söz konusu maddenin dördüncü fıkrasında yer alan “yaşlılık veya malullük” ifadesinin “yaşlılık, malullük veya ölüm” şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 19 uncu maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasına, Tasarı metninde toplu sözleşme görüşmelerinin genel ve hizmet kolu esas alınmak üzere yürütülmesi benimsendiğinden yerel hizmet koluna özgü taleplerin de toplu sözleşme görüşmelerinde görüşülecek olması nedeniyle toplu sözleşmenin daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi açısından İçişleri Bakanlığı ile Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından uygun görülecek olan diğer bakanlık temsilcilerinin de anılan Heyete dâhil edilmesi amacıyla yeni bir hükmün eklenmesi ve en çok üyeye sahip konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde toplu sözleşme görüşmelerine en çok üyeye sahip ikinci konfederasyonla devam edilmesi, ikinci konfederasyonun da çekilmesi halinde görüşmelerin sonlandırılması amacıyla söz konusu maddenin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesinin yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- Çerçeve 20 nci ve 21 inci maddeleri; aynen,

- Çerçeve 22 nci maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 32 nci maddesinin, belediye ve bağlı kuruluşlarında sosyal denge sözleşmesi imzalanabilmesine yönelik imkânın il özel idarelerine de tanınması, il özel idarelerinin gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde on beşini aşması durumunda il özel idarelerinde, vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması hallerinde hem belediye hem de il özel idarelerinde sosyal denge sözleşmesi imzalanamaması amacıyla değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 23 üncü maddesi; aynen,

- Çerçeve 24 üncü maddesi; 4688 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından Kamu Görevlileri Hakem Kurulunda görevlendirilecek kamu kurumları arasında sayılan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yerine Kalkınma Bakanlığında bir üyenin görevlendirilmesi ve söz konusu fıkranın (d) bendinin anılan Kurula üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanına sahip olanlar arasından bir üyenin Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakan tarafından önerilmeksizin doğrudan Bakanlar Kurulunca seçilmesi, amacıyla değiştirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 25 inci ve 26 ncı maddeleri; aynen,

- Çerçeve 27 nci maddesi; Tasarıyla değiştirilmesi öngörülen 4688 sayılı Kanunun 29 uncu, 31 inci ve 34 üncü maddelerinde toplu sözleşme tekliflerinin verilme ve toplu sözleşme görüşmelerinin başlama tarihi ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti üyeleri ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerinin belirli bir süre önce belirlenmesi ve ilgili mercilere bildirilmesi öngörüldüğünden, bu yıl yapılacak olan toplu sözleşme görüşmelerinin daha fazla gecikmemesi için söz konusu sürelerin dikkate alınmamasına yönelik bir cümlenin 4688 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 11 inci maddeye eklenmesi suretiyle,

- Çerçeve 28 inci maddesi; 2012 yılı için geçerli olmak üzere sendika ve konfederasyonların üye sayılarının tespiti açısından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca esas alınacak olan 15 Haziran 2012 tarihine açıklık getirilmesi amacıyla 4688 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 12 nci maddenin yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- Çerçeve 29 uncu maddesi; aynen,

- Mahalli İdarelerle kamu görevlileri sendikaları arasında 15/3/2012 tarihinden önce imzalanan sözleşmelerin söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar uygulanmasına ve sözleşme sürelerinin sona erdiği tarihten sonra ise söz konusu idarelerin 4688 sayılı Kanunda yer alan hükümler çerçevesinden sözleşme yapabilmelerine imkan sağlanması, ancak 31/12/2015 tarihine kadar uygulanabilecek sözleşmelerde, bir önceki sözleşmelerde öngörülen tutarların toplu sözleşmeyle belirlenen tutardan düşük kalması halinde bir önceki sözleşmedeki tutarların esas alınabilmesine olanak tanınması, ayrıca, konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir mahkeme kararına müstenit olmamak kaydıyla da 15/3/2012 tarihine kadar, yapılan sözleşmelerle mahalli idarelerde çalışan kamu personeline ilave ödemelerde bulunan kamu görevlileri hakkında idari veya mali takibat ve yargılamanın yapılmaması ve bu konuda başlatılan işlemlerin kaldırılması amacıyla 4688 sayılı Kanuna yeni bir geçici madde eklenmesini öngören bir düzenlemenin Tasarıya yeni çerçeve 30 uncu madde olarak eklenmesi ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle,

- Çerçeve 30 uncu ve 31 inci maddeleri; çerçeve 31 inci ve 32 nci maddeler olarak aynen,

- Çerçeve 32 nci maddesi; belediye ve bağlı kuruluşlarında sosyal denge sözleşmesi imzalanabilmesine ilişkin imkânın il özel idarelerine de tanınması nedeniyle 375 sayılı KHK'ya eklenmesi öngörülen ek 15 inci maddenin yeniden düzenlenmesi suretiyle çerçeve 33 üncü madde olarak,

- Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 33 üncü ve 34 üncü maddeleri; 34 üncü ve 35 inci maddeler olarak aynen, kabul edilmiştir.

Ayrıca, İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Tasarının Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonun temsil edilmesi bakımından Kayseri Milletvekili Ahmet ÖKSÜZKAYA, Bitlis Milletvekili Vedat DEMİRÖZ, Kocaeli Milletvekili Muzaffer BAŞTOPÇU ve Erzurum Milletvekili Cengiz YAVİLİOĞLU özel sözcü olarak seçilmiştir.

Diğer yandan Tasarının tamamı, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak, kanunların yapılmasındaki esas ve usuller doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Lütfi Elvan</i>	<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Ahmet Öksüzkaya</i>
Karaman	Isparta	Kayseri
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Vedat Demiröz</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i>	<i>Necdet Ünüvar</i>
Bitlis	Adana	Adana
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Sadık Badak</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
	(Ayrıışık oy)	

Üye <i>Mehmet Günel</i> Antalya (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Menderes Mehmet Tevfik Türel</i> Antalya	Üye <i>Haluk Ahmet Gümüş</i> Balıkesir (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Hüseyin Şahin</i> Bursa	Üye <i>Mehmet Yüksel</i> Denizli	Üye <i>Cengiz Yavilioğlu</i> Erzurum (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Salih Koca</i> Eskişehir	Üye <i>Kazım Kurt</i> Eskişehir (Ayrışik oyum eklidir)	Üye <i>A. Nejat Koçer</i> Gaziantep
Üye <i>Feramuz Üstün</i> Gümüşhane	Üye <i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i> İstanbul (Karşı oy yazımız ektedir)	Üye <i>Aydın Ağan Ayaydın</i> İstanbul (Muhalefet şerhi)
Üye <i>Ahmet Baha Öğütken</i> İstanbul	Üye <i>Müslim Sarı</i> İstanbul (Ayrışik oy ilişiktir)	Üye <i>Musa Çam</i> İzmir (Muhalefet şerhi var)
Üye <i>Rahmi Aşkın Türel</i> İzmir (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Ahmet Arslan</i> Kars	Üye <i>Muzaffer Baştopçu</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Mustafa Baloğlu</i> Konya	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Mustafa Şahin</i> Malatya
Üye <i>Erkan Akçay</i> Manisa (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa	Üye <i>Recai Berber</i> Manisa
Üye <i>Sümer Oral</i> Manisa (Muhalefet şerhim eklidir)	Üye <i>Ali Boğa</i> Muğla	Üye <i>Abdulkerim Gök</i> Şanlıurfa
	Üye <i>Ertuğrul Soysal</i> Yozgat	

KARŞI OY YAZISI

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen 1/556 esas numaralı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının” geneline ve maddelerine ilişkin görüşlerimiz ve katılmadığımız hususlar aşağıda yer almaktadır.

Tasarının geneliyle ilgili değerlendirmemiz:

12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandum sonucu kabul edilen anayasa değişikliklerinde kamu çalışanları AKP'nin bahsettiği ile yetinmek durumunda kalmış, kamu çalışanlarına toplu sözleşme hakkı öngörülmesine rağmen grev hakkı tanınmayarak toplu sözleşme hakkı da işlevsiz kılınmıştır.

Oysa bir sosyal hukuk devleti için çalışanlara örgütlenme özgürlüğü, toplu sözleşme olanağı ve grev hakkı artık bir lütuf değil zorunluluktur. Bu çerçevede AKP'den beklenen de bir ihsan değil, olması gerektir.

Nitekim Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) toplu sözleşme ve grev hakkını çalışan hakkının da ötesinde, temel bir insan hakkı olarak kabul etmektedir.

AKP Türkiye'ye “Ben ne verirsem ona şükredin, bu size yeter” demektedir. AKP'nin referansı demokrasi, çoğulculuk ve gelişmiş insan hakları değil, kendi dar vizyonudur. Belki bu durum AKP için normal ve yeterli geliyor ama açıktır ki bu anlayış ülkemize yetmemekte, yetmediği gibi ülkemiz de bunu hak etmemektedir.

Anlaşıyor ki, AKP örgütlenme özgürlüğünü ve bunun kullanılmasını pek de istememektedir. Nitekim referandumun üzerinden tam 15 ay geçtikten sonra, nihayet toplu sözleşme hakkını hayata geçirecek düzenlemeyi Meclis gündemine getirmiş, bugün itibarıyla ise referandumun üzerinden tam 18 ay aşkın bir süre geçmiştir. Üstelik başta Cumhuriyet Halk Partisi ve sendikalar olmak üzere, sivil toplum örgütlerinin ısrarlı takibi sonucu ancak Meclise gelmiştir bu düzenleme. Oysa biliyoruz ki aynı iktidar, istediği düzenlemeyi bir hafta içinde Meclisten geçirebilmektedir.

AKP Hükümeti, kamu çalışanlarını büyük bir sıkıntı ve belirsizlik altında bırakmıştır. Yılbaşında tüm vergi ve harçlar artmışken, enflasyon çift haneye ulaşarak (TÜFE %10,43) son yılların en yüksek düzeyinde seyrederken memurlar zam alamamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca doğrudan Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmiş, CHP komisyon üyeleri olarak, esas komisyonun ‘Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu’ olduğunu ifade etmiş ayrıca alt komisyon kurulmasını önermiştik. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, ‘Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu’nun görüşlerinin alınması ve alt komisyon kurulması önerisine sıcak baktıklarını dile getirmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısını önce Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna göndermiştir. Komisyonunda tasarının geneli üzerinde görüşme yapılmış; dolayısıyla Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısını maddeler halinde görüşmemiştir. Geneli üzerinde yapılan değerlendirmelerden sonra, komisyon beş başlık halinde öneri sunulmasını kararlaştırmıştır. CHP milletvekilleri komisyon kararlarına ‘Muhalefet Şerhi’ düşmüştür.

Tasarı Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda görüşüldükten sonra, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinden oluşan alt komisyonda görüşülmüştür. Alt Komisyon ilk çalışma gününde tasarının tümü üzerinde görüşme yapmış, burada da bünyesinde en fazla üye barındıran üç konfederasyon başkanının görüşleri alınmış ancak konfederasyonların, çalışmaların devamını izleme ve çalışmalara katılmasına izin verilmemiştir. Alt komisyonda, iktidar partisine üye milletvekilleri 15 (on beş) değişiklik önergesi vermiş ve bu önergeler kabul görmüştür. Üzülerek belirtmek isteriz ki, muhalefet milletvekilleri olarak sunduğumuz önergelerin biri dışında hiçbiri komisyonda kabul görmemiştir. Yalnızca, Tasarının 11. maddesiyle değiştirilen 4688 sayılı Yasanın 16. maddesinde, hizmet kolu değişen kamu görevlilerinin konfederasyon yöneticiliğinin sona ermeyeceğine ilişkin ifadenin daha açık yazılması gerektiğine ilişkin önergemizin değerlendirilebileceği ifade edilmiştir.

Tasarı uyarınca Kamu görevlileri sendikaları uzlaşmazlık durumunda, yalnızca 'Kamu Görevlileri Hakem Kurulu'na ve sınırlı biçimde başvurabilecektir. Dolayısıyla kamu görevlileri uyuşmazlık durumunda grev veya başka bir hak arama yöntemine başvuramayacaktır. Bu hakka sahip olan işçilerin çok sıkı koşullar altında grev yapabildikleri göz önünde bulundurulduğunda, kamu görevlilerine bu hakkın tanınmaması adil ve hakkaniyete uygun gözükmemektedir.

Tasarı tek düzeyde ve yalnızca kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının toplu sözleşme yapmasına olanak tanımaktadır. Hizmet kolları, toplu görüşme sürecinde olduğu gibi konfederasyonlarla birlikte toplu sözleşme görüşmelerine katılabileceğinden, Tasarı hizmet kolları esas alınarak kurulan kamu görevlileri sendikalarını yok saymaktadır. Bu durumda grev hakkı tanınmayan sendikalar özgür toplu sözleşme de yapamayacaktır.

Tasarı, tek bir konfederasyonun, diğer konfederasyon üyeleri ile hiçbir sendikaya üye olmayan kamu görevlileri adına toplu sözleşme yapmasına ve Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmasına olanak tanımaktadır. Toplu sözleşme görüşmelerine katılma yetkisi olan iki konfederasyonun toplam üye sayılarının 600 binin, diğer konfederasyonun üye sayısının da 500 binin üzerinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bunun temsilde adaleti sağlamadığı da açıktır.

Anayasanın 53. maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, toplu sözleşme hükümleri emeklilere de yansıtılacaktır. Ancak Tasarıda, emeklilerin sendika kurabilmeleri, sendikalara üye olabilmeleri veya toplu sözleşme görüşmelerine katılabilmeleri yönünde herhangi bir düzenleme yer almamakta; Anayasaya aykırı biçimde emekliler de yok sayılmaktadır.

Tasarıda yer alan toplu sözleşme tanımı (Madde 3) ve toplu sözleşmenin kapsamı (Madde 18), kamu görevlilerinin sınırlı sayıda konuyu görüşmesine olanak tanımaktadır. Tasarı bu haliyle yasalaştığı takdirde kamu görevlileri, çalışma koşulları, terfi, kıdem, kademe, kariyer, fazla çalışma sorunları gibi özlük hakları başta olmak üzere, mali haklar dışındaki ekonomik hakları, demokratik ve siyasal haklarını toplu sözleşme görüşmelerinde dile bile getiremeyecektir. Böyle bir düzenlemeye toplu sözleşme denemeyeceği açıktır.

Kamu görevlileri sendikaları konfederasyonları, bakanlıkla yapılan ve bir yılı aşkın sürede yürütülen görüşmeler sırasında önemli oranda mutabık kaldıkları konuların tasarıya yansıtılmadığını dile getirmiştir. Konfederasyonlar, sendikalara üye olamayacaklara ilişkin sınırlamanın daraltılması, toplu sözleşmenin düzeyi, hakem kurulunun oluşumu, hakem kuruluna itiraz konularında ciddi bir uzlaşma sağlandığını, ancak bu uzlaşının tasarıya yansıtılmadığını belirtmiştir.

Tasarı, Sendikal Hak ve Özgürlüklerin Güvence Altına Alınmasından Çok, Yasakçı ve Sınırlayıcı Amaçlarla Hazırlanmıştır.

Kamu görevlisi tanımı (Madde 3) işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri olarak tanımlansa da, ‘... kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerin’ ifadesi, 657 sayılı Yasanın 4/A ve 4/B maddeleri kapsamı dışında kalan diğer kamu görevlilerinin sendikalara üye olmalarının önünü kapatacak niteliktedir. Kadrolu olarak istihdam edilenler 657 sayılı Yasanın 4/A, pozisyona bağlı olarak istihdam edilenler de 657 sayılı Yasanın 4/B maddesi kapsamında görev yapmaktadır. Dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarında başta 4/C’liler olmak üzere geçici süreyle veya ücretli olarak istihdam edilenler sendika üyesi olamayacaktır.

4688 sayılı Yasanın 7 nci maddesi, sendikaların tüzüklerinde bulunması gereken zorunlu hususları ayrıntılı olarak saymaktadır. Bu durum, 87 sayılı ILO sözleşmesinin 3. maddesi ile güvence altına alınan “tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenleme hakkı”na açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Tasarıda bu konuda düzenleme yer almaması da, aynı yöntemin benimsendiğini göstermektedir.

4688 sayılı Yasanın 15 inci maddesinde sendika üyesi olamayacaklar sayılmıştır. Buna göre, “Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği ile Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri, Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hakimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların müsteşarları, başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilatlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilatlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları, belediye başkanları ve yardımcıları, Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları, Mülki idare amirleri, Silahlı Kuvvetler mensupları, Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) çalışan sivil memurlar ve kamu görevlileri, Millî İstihbarat Teşkilatı mensupları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları, Emniyet hizmetleri sınıfı ve emniyet teşkilatında çalışan diğer hizmet sınıflarına dahil personel ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli, Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,” sendikalara üye olamamakta ve sendika kuramamaktadır. Tasarı bunlardan yalnızca 100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleriyle yardımcıları ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personelinin, sendika üyesi olması önündeki engeli kaldırmıştır. Sendika üyesi olamayacak kamu görevlilerinin kapsamının bu derece geniş tutulması (üstelik grev hakkının olmadığı bir sendika düzeninde) sendikal hakların esasına ve ruhuna aykırı olduğu gibi 87 sayılı ILO Sözleşmesinin 2, 9/1 maddelerine, 151 sayılı Sözleşmenin 1 ve 3. maddelerine, ayrıca örgütlenme özgürlüğüne ilişkin diğer uluslararası sözleşmelere açıkça aykırıdır.

Tasarıda yer alan maddelerle ilgili değerlendirmemiz:

1. Tasarının 3. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 3. Maddesi değiştirilmektedir. Kamu görevlisi tanımı işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri olarak tanımlansa da, ‘... kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerin’ ifadesi, 657 sayılı Yasanın 4/A ve 4/B maddeleri kapsamı dışında kalan diğer kamu görevlilerinin sendikalara üye olmalarının önünü kapatacak niteliktedir. **Kadrolu** olarak istihdam edilenler 657 sayılı Yasanın 4/A, **pozisyona** bağlı olarak istihdam edilenler de 657 sayılı Yasanın 4/B maddesi kapsamında görev yapmaktadır. Dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarında başta 4/C’liler olmak üzere geçici süreyle veya ücretli olarak istihdam edilenler sendika üyesi olamayacaktır.

Yine aynı düzenlemede tek düzey toplu sözleşme tanımı yapılmakta, hizmet kolları ve kurumsal düzeyde toplu sözleşmelere yer verilmemektedir.

İşyeri sendika temsilcisi ve sendika işyeri temsilcisi tanımları, en fazla üyesi olan sendikanın dışındaki sendikaların işyeri temsilcilerini yasal güvenceye kavuşturmakta ancak sendika işyeri temsilcileri Tasarının 16. Maddesinde yer alan haklardan yararlandırılmamaktadır.

2. 4688 sayılı Yasanın 7. Maddesi, sendikaların tüzüklerinde bulunması gereken zorunlu hususları ayrıntılı olarak saymaktadır. Bu durum, 87 sayılı ILO sözleşmesinin 3. Maddesi ile güvence altına alınan **“tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenleme hakkı”** na açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Tasarının 5. Maddesinde yapılan değişiklikler de, bu konuda aynı yöntemin benimsendiğini göstermektedir.

3. Tasarının 8. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 10. Maddesi değiştirilmekte, olağan genel kurul toplantılarının süresi, bir biçimde, üç yıldan dört yıla çıkarılmaktadır. Bu durum, 87 sayılı ILO sözleşmesinin 3. Maddesi ile güvence altına alınan **“tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenleme hakkı”** na açıkça aykırılık oluşturmaktadır. Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçim dönemlerinin kısaltıldığı bir dönemde, sendika genel kurul sürelerinin uzatılmak istenmesinin gerekçesi de anlaşılır olmayacaktır.

4. Tasarının 9. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 12. Maddesi değiştirilmekte, bir biçimde, yönetim kurullarına şube kapatma yetkisi verilmektedir. Tasarıda yer alan bu öneri sendikaların iç işleyişlerine ve tüzüklerine müdahale anlamına geldiği gibi, olağan olarak genel kurullar tarafından kullanılabilen bir yetkinin, yönetim kurullarına devrinin önünü açmaktadır.

5. Tasarının 12. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 17. Maddesi değiştirilmekte, sendika ve konfederasyonların yalnızca uluslararası kuruluşlara üye olması değil, aynı zamanda uluslararası kuruluş kurmaları da güvence altına alınmaktadır. Dolayısıyla tasarı bu hakkın kullanılmasının kapsamını genişletmektedir. Ancak tasarı bir dizi sorun yaşanmasının da kapısını aralamaktadır. Sendika ve konfederasyonlar, **genel sendikal amaçlara uygun** uluslararası kuruluş kurabilmelidir.

6. Tasarının 13. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 18. Maddesinin 6. Fıkrası yürürlükten kaldırılmakta, mahalli ve genel seçimlerde aday olanların sendika ve konfederasyonların organlarındaki görevlerinin sona erdirilmesi amaçlanmakta, bir biçimde, sendika ve konfederasyon yöneticilerinin siyaset yapması engellenmektedir.

Yine aynı maddede yapılan bir başka değişiklikle, ‘haklı bir sebep olmadıkça ve’ ibaresi kaldırılarak, işverenin sendika ve konfederasyon yöneticileri ile temsilcilerin keyfi biçimde görev yerlerinin değiştirilmesinin önü açılmaktadır.

7. Tasarının 14. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 19. Maddesi değiştirilmektedir. Yapılan değişikliklerle; sendika ve konfederasyonlar doğal afet durumunda kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla aynı ve nakdi yardım yapabilecek, afete uğrayan bölgede konut ve sağlık tesisi yapabilecektir.

Yalnız ülkemizde değil, dünyanın dört bir yanında en güçlü demokratik kitle örgütü olan sendikaların doğal afetlerden sonra yapabilecekleri çok şey olduğu inancından hareketle, aynı ve nakdi yardım toplamalarının önü açılmalı, bu yardımları kamu kurum ve kuruluşları veya kamu yararına kurulmuş dernekler ile vakıflar aracılığıyla değil, doğrudan kendileri yapabilmeli, bu faaliyetleri de 2860 sayılı Yardım Toplama Yasası kapsamından çıkarılmalıdır.

8. Tasarının 16. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 23. Maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Yapılan değişiklikle olumlu biçimde işyeri sendika temsilcilerinin sendikal izin süreleri haftada dört saate çıkarılmakta, sendika işyeri temsilcisi yasal güvenceye kavuşturulmaktadır. Ancak aynı düzenlemeyle, sendika işyeri temsilcilerine sendikal izin hakkı tanınmamakta, daha önemlisi sendikaların temsilci sayıları düşürülmektedir.

9. Tasarının 18. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 28. Maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Tasarının bu haliyle yasalaşması durumunda, toplu sözleşmenin kapsamı çok sınırlı olacaktır. Bu nedenle toplu sözleşme görüşmelerinde sınırlı biçimde sayılmış mali ve sosyal haklar dışında, kamu görevlilerinin ekonomik, demokratik, siyasi, özlük ve mesleki hak ve çıkarları da görüşülebilmesi, toplu sözleşmenin kapsamı buna göre yeniden düzenlenmelidir.

10. Tasarının 19. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 29. Maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na arzı, Bakanlar Kurulu'nca kararlaştırılan 'Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nda yer alan teklif, toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisini içermekle birlikte, Çalışma Bakanlığı'nın başkanlığında konfederasyonlarla yapılan ve bir yılı aşkın süre devam eden çalışmalarda ulaşılan uzlaşma noktalarından çok uzak bir teklif içermektedir. Tasarıda yer alan öneri, tek düzey toplu sözleşme önermekte, sendikaların bağımsız biçimde toplu sözleşme yapması engellenerek bir biçimde sendikaları devre dışı bırakmakta, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi kararlarıyla tescil edilen ve yerel hizmet işkolunda bugüne kadar imzalanan toplu sözleşmeleri yok saymaktadır. Dolayısıyla Anayasada yapılan değişiklik doğrultusunda, toplu sözleşmeye yasal güvence kavuşturulması amacıyla hazırlanan tasarı, kamu görevlileri ve sendikaların ellerinden bu hakkı almaktadır. Bu nedenle tasarı; genel, hizmet kolu ve kurumsal toplu sözleşme yapılabilmesine uygun hale getirilmelidir.

Tasarı, bünyesinde en fazla üye barındıran üç konfederasyonun toplu sözleşme görüşmelerine katılmasına olanak tanımakta ancak toplu sözleşmeyi imzalama yetkisini en fazla üyeye sahip konfederasyona tanımaktadır. Tasarı bu biçimde yasalaştığı takdirde, toplam üye sayısı daha fazla olan iki konfederasyon yalnızca şeklen toplu sözleşme görüşmelerine katılmış olacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, çalışma yaşamının düzenlenmesinden sorumlu olduğundan, kamu işveren heyetinin başkanı olmamalıdır.

11. Tasarının 22. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 32. Maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Alt komisyonunda kabul edilen bu düzenleme ile mahalli idarelerde çalışan memurlara sosyal denge tazminatı ödenebilmesine ilişkin sözleşme imzalanması yasal dayanak kazanmaktadır. Ancak düzenlemenin içeriği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarıyla tescil edilen ve yerel hizmet işkolunda bugüne kadar imzalanan toplu sözleşmeleri yok saymaktadır. Zira Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, belediye ile memur sendikası arasında imzalanan sosyal denge ödemesine ilişkin sözleşmenin Anayasamızın 90. maddesi kapsamında geçerli olduğuna hükmetmiştir. Bu çerçevede, belediye ile sözleşme yapılabilmesi uluslararası hukuk platformunda memurların hakkı olarak tescil edilmişken bu düzenleme söz konusu hakkın işlevsiz kılınmasından ibarettir. Herhangi bir güvenceden uzak, bazı koşullar altında sözleşme yapılmasını yasaklayan ve yapılmış sözleşmeleri hükümsüz kılan bu düzenlemenin yasalaşması durumunda, neredeyse hiçbir mahalli idarede toplu sözleşme yapılamayacaktır. Zira sosyal denge tazminatı ödenmek üzere sözleşme yapabilecek belediyenin belirli mali kriterleri tutturması gerekmektedir. Hazine borcu, sosyal güvenlik ve ücret gibi borçları bulunan bir belediye bu kapsamda sözleşme yapamayacaktır. Ülkemizde pek çok belediyenin düzenlemede yer verilen mali kriterleri haiz olmadığı göz önüne alındığında böylesi bir sözleşme sisteminin baştan ölü doğacak bir düzenleme olacağı aşikardır. Üstelik maddenin son cümlesinde toplu sözleşme yapıldıktan sonra belediyenin mali kriterleri kaybetmesi durumunda sözleşmenin kendiliğinden hükümsüz kalacağı belirtilmektedir. Sözleşme karşılıklı imza olup hukuki bir güvence içermekte iken, bu düzenleme ile hukuki güvence yerini belediye performansına bırakmaktadır. Mali disiplin adı altında belediyenin yönetiminin faturası çalışanlara çıkarılmaktadır. Şüphesiz ki bu durum, hukuki ve ahlaki yönden kabul edilemeyecek bir husustur.

12. Tasarının 23. Maddesiyle, 4688 sayılı Yasanın 32. Maddesinden sonra gelmek üzere yeni bir bölüm eklenmiş, 33. Madde başlığıyla birlikte değiştirilmiştir. ‘Uyuşmazlık Hali’ başlıklı bu madde ile yalnızca bir konfederasyona toplu sözleşmeyi imzalama yetkisi verildiğinden, düzenlemeyi temsilde adalet ilkesiyle bağdaştırmaya olanak yoktur.

13. Tasarının 24. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 34. Maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Uyuşmazlık durumunda başvurulacak Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’nun oluşumunun düzenlendiği bu maddede, bağımsız bir kurul oluşturulduğu söylenemez. On bir üyenin dördü bünyesinde en fazla üye bulunduran üç konfederasyon tarafından, biri konfederasyonların önereceği akademisyenler arasından olmak üzere iki akademisyen üye Bakanlar Kurulunca seçilecek, dört üye Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilecektir. Başkan, Bakanlar Kurulunca ve Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından seçilecektir. Kurul başkanının kim olacağı da kesin biçimde belirlenmemiştir. Bu konuda da Bakanlar Kuruluna geniş bir takdir yetkisi tanınmıştır. Kurul kararlarının kesin olmasıyla birlikte değerlendirildiğinde, özgür bir toplu sözleşme ve itiraz düzeneği kurulmadığını söylemek yanlış olmayacaktır.

14. Tasarının 31. Maddesiyle 4688 sayılı Yasanın 15. Maddesi değiştirilmekte ancak sendika üyesi olamayacakların kapsamı oldukça geniş tutulmaktadır. Sendikaya üyelik yasaklarının çok geniş tutulması sendikal hakların esasına ve ruhuna aykırı olduğu gibi 87 sayılı ILO Sözleşmesinin 2 ve 9/1 maddelerine, 151 sayılı sözleşmenin 1 ve 3. maddelerine açıkça aykırıdır.

Yukarıdaki açıklamalar, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı’nın genel olarak, kamu görevlilerinin sendikal hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması amacı taşımadığını, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler arasında olduğu kuşkusuz olan çalışma yaşamına ilişkin uluslararası sözleşmelere aykırı olduğunu, 23 yıllık geçmişi olan kamu görevlileri sendikalarının beklentilerini karşılamaktan uzak olduğunu, göstermelik bir yasa değişikliğiyle kamu görevlilerine toplu sözleşme hakkı tanıdığı biçiminde bir yanılısama yarattığını, belediyelerde yapılmış olan ve varlığı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararıyla uluslararası sözleşmelere uygun bulunan yüzlerce toplu sözleşmenin yok sayıldığını, bu haliyle kamu görevlilerinin var olan haklarının da ellerinden alındığını göstermektedir.

Kamu görevlileri ile ülkemizin gereksinimi, çalışma yaşamına ilişkin evrensel ilkeler ışığında yeni bir yasal düzenleme yapmaktır. Tasarı bu amacı gerçekleştirmekten uzaktır. Aşağıda imzası olan komisyon üyeleri olarak, tasarının bu haliyle yasallaşmasına karşı çıkıyoruz.

Tüm bu gerekçelerle, Cumhuriyet Halk Partisi Plan ve Bütçe Komisyonu Üyeleri olarak Üst Komisyon Raporuna karşı oy kullanmaktayız.

Ferit Mevlüt Aslanoğlu

İstanbul

Haluk Ahmet Gümüş

Balıkesir

Musa Çam

İzmir

Rahmi Aşkın Türeli

İzmir

Kazım Kurt

Eskişehir

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Aydın Ağan Ayaydın

İstanbul

Müslim Sarı

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Bilindiği gibi; kamu çalışanlarının toplu sözleşme hakkı, 12 Eylül 2010 tarihinde gerçekleştirilen referandum sonucunda anayasa garantisi altına alınmıştır. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'na göre 15 Ağustos 2011 günü başlaması gereken toplu görüşmeler de memurların toplu sözleşme hakkını kullanmalarına dair yasal mevzuat hazırlanamadığı için ertelenmiştir. Dolayısıyla, kamu görevlileri ilk defa yeni yıla maaş zammı alamadan girmişlerdir.

Referandumun üzerinden 11 ay geçtikten sonra ancak bir yasa taslağı hazırlanabilmiş ve konfederasyonların görüşüne sunulmuştur. Konfederasyon başkanları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk Çelik'in katılımlarıyla, Üçlü Danışma Kurulu toplantıları çerçevesinde taslak üzerinde görüşmeler yürütüldüğünü, taslağın büyük bölümü üzerinde taraflar anlaşmadığını, anlaşılabilen konularla ilgili olarak ise Sayın Bakanın konfederasyonların görüşlerini Bakanlar Kurulu'na bildireceğini ve buradan herkesin görüşünü yansıtan bir karar çıkacağını söylediğini belirtmişlerdir.

Konfederasyonlarla yapılan toplantıların üzerinden 3 ay geçtikten sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 20/1/2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 23/1/2012 tarihinde esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 1/556 esas numaralı "Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 26/1/2012 tarihinde yaptığı birleşimde görüşülmeye başlanmış; ancak daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen öncelikle bir alt komisyonda ele alınmasına karar verilmiştir.

Ancak, toplantıda sayın Bakan hemen görüşülmesi için ısrar etmiş olmasına rağmen, acilen tasarımı görüşmesi beklenen Alt Komisyon bir aydan fazla bir süre geçmesine rağmen toplantıya çağırılmamış ve 40 gün sonra toplantı yapılmıştır. Bu gecikmenin nedeni de anlaşılabilir değildir.

Alt Komisyonun 7/3/2012 tarihinde yaptığı birinci toplantıda konfederasyon temsilcilerinin Tasarı hakkındaki görüşleri dinlenmiştir. Alt Komisyonun 8/3/2012 tarihinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle yapmış olduğu ikinci toplantıda ise Tasarının maddeleri ilgili tarafların görüşleri dikkate alınarak değerlendirilmiş ve Tasarının bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır. Değişik haliyle alt komisyonda kabul edilen tasarı metni komisyonumuzun 20 ve 21 Mart 2012 tarihli toplantılarında tekrar görüşülmüş ve bazı ilave değişiklikler yapılmıştır.

Ancak bu değişiklikler uluslararası sözleşme hükümleri ve ILO standartları doğrultusunda sendika temsilcilerinin taleplerini karşılamaktan uzaktır. Bu çerçevede, Tasarıya ilişkin görüşlerimiz aşağıda özetlenmektedir.

Tasarının görüşmeleri sırasında Alt Komisyona ve Komisyonumuza bilgi veren Konfederasyon başkanları, TBMM'ye sevk edilen kanun tasarısının Üçlü Danışma Kurulu toplantılarında üzerinde çalışılan taslaktan farklı olduğunu ifade etmişlerdir.

TBMM'ye sevk edilen tasarı tek taraflı olarak hazırlanmış ve üzerinde konfederasyonların mutabakatla anlaşmadığı;

- Sendikaların üyeleri adına, konfederasyonların ise kamu çalışanlarının tamamını ilgilendiren genel düzenleyici işlemlere yargı yoluna başvurulması,
- Toplu sözleşme görüşmelerinde en çok üyeye sahip üç konfederasyonun imza yetkisinin bulunması,
- Toplu sözleşme metninin sendika temsilcilerinin salt çoğunluğunun onayıyla geçerlik kazanması,
- Hizmet kollarına ait sendikaların da toplu sözleşme yapabilmesi,

- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı'nın tespit edilmesi

gibi birçok hayati konu anlaşılabilir bir şekilde tasarı metnine dâhil edilmemiştir. Bu konulara ilişkin MHP olarak vermiş olduğumuz tüm önergeler reddedilmiştir.

Tasarının bazı maddelerine ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda ayrıntılı olarak belirtilmektedir.

Tasarının 3. maddesinde yer alan kamu görevlisi tanımına ilişkin ihtilaflara son verecek bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu konuya ilişkin, kamu görevlisi olarak tanımlanan daha geniş bir kesiminin örgütlenme hakkında hiçbir ihtilafa yer vermeksizin net bir biçimde yararlanması hukuken gereklilik arz etmektedir. Bu husus açıkça belirtmeli ve işçi statüsü dışında kalan bütün çalışanları kapsmalıdır.

Öte yandan, tasarının 14. maddesinde Sendika ve konfederasyonların düzenleyici işlemlere karşı dava açmaları ile ilgili olarak, Yüksek mahkemeler içtihat değişikliğine giderek, menfaat yokluğu, taraf ehliyetinin olmaması şeklinde gerekçeler ileri sürerek açılan davaları usulden reddetmektedir. Konfederasyonların ortak talebine rağmen konu tamamen tek yanlı ve önyargılı olarak ele alınmış, sendika ve konfederasyonların hukuksal mücadele anlamında temsil yetkileri hiçe sayılmıştır. Ayrıca 14. Maddenin (h) bendinin sonunda yer alan ve komisyonda verilen bir önergeyle eklenen “afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak.” ibaresi de anlamsızdır. Sendikaların yardım etmesi başka bir şeydir, konut ve sağlık tesisleri yapması ise başka bir şeydir. Sendikaların görevi bunların inşaatını yapmak olmamalıdır.

Tasarının 16. maddesinde işyeri sendika temsilcilerine tanınan haftada dört saatlik izin hakkının sendika işyeri temsilcilerine tanınmaması da bir adaletsizliktir. Sendika işyeri temsilcilerinin de faaliyetlerini gerçekleştirebilmeleri için aynı izin hakkının tanınması gerekir.

Yine Tasarının 18. maddesinde yer alan ve toplu sözleşmenin kapsamını daraltan “mevcut mevzuat hükümleri” ibaresi, belirsizlik içermektedir. Yeni çıkarılacak her mevzuat mevcut niteliğine haiz olacaktır, kamu görevlilerinin mali haklarını kısıtlayan bir mevzuat yürürlüğe girdiğinde, toplu sözleşmenin kapsamının belirtilen mevzuatla kısıtlanması her zaman mümkündür. Bu durum yasa hükümlerine anayasa üstü bir nitelik kazandırmaktadır. Anayasanın 128. maddesinin ikinci fıkrası “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” hükmünü amirdir. 4688 sayılı Kanununun 28 inci maddesini düzenleyen Tasarının 18. maddesiyle toplu sözleşme hakkının kapsamı sınırlandırılmaktadır. Bu yönüyle düzenleme Anayasa’ya aykırıdır ve toplu sözleşme görüşmelerinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını sınırlayan bir yapı öngörmektedir.

Tasarının, 4688 sayılı Kanunun “Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi” başlıklı 29. maddesini düzenleyen 19. maddesinde; toplu sözleşme görüşmelerine katılacak konfederasyon temsilcileri belirlenirken Memur-Sen her 57 bin üyesi için 1 temsilci, Türkiye Kamu-Sen her 100 bin üyesi için 1 temsilci ve KESK ise, her 116 bin üyesi için 1 temsilci atayabilecektir. Buna göre her ne şartta olursa olsun, en çok üyeye sahip konfederasyon; hem kendi üyeleri, hem başka konfederasyonlara bağlı sendikaların üyeleri, hem sendika üyesi olmayanlar ve hem de emekliler adına yegâne söz sahibi olacak, bütün kararları tek başına verebilecektir. Hatta Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet Başkanı bu konuda tek yetkili hale gelmektedir, kendi konfederasyonundaki heyetten herhangi bir itiraz gelse dahi tek başına imza atabilecektir. Bu konuda hiçbir kayıt ve kısıtlama olmamasının demokratik ve hukuki bir açıklaması yoktur.

Tasarının 22. maddesinde “Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması” hususu düzenlenmektedir. Anayasa da toplu sözleşme hakkının kullanımına ilişkin genel esaslar bellidir. Buna rağmen belediyelerde toplu sözleşme yapılmasını imkansız kılacak kısıtlamaların tasarıda yer alması Anayasa ve uluslararası sözleşmelere aykırıdır.

Tasarının 23. maddesiyle 4688 sayılı Kanunun 33. maddesi, yani “uymazlık hali” düzenlenmektedir. 4688 sayılı Kanuna göre gerek Genel, gerekse Hizmet kolu toplu sözleşmeleri, sendikali sendikasız bütün kamu görevlilerini etkileyen bir hukuki metin olma konumundadır. Bu nedenle kamu görevlilerinin çoğunluğunu temsil etmemekle birlikte, üye sayısı itibariyle diğer konfederasyonlardan daha fazla üyeye sahip olan bir konfederasyona, toplamı kamu görevlilerinin çoğunluğunu oluşturan diğer konfederasyonlara rağmen, bütün kamu görevlileri adına bağlayıcı karar alma yetkisinin verilmesi, toplu pazarlık görüşmelerinin mantığına ve demokratik ilkelere aykırıdır. Burada üzerinde önemle durulması gereken husus, hangi düzeyde olursa olsun yapılacak toplu sözleşmenin tüm kamu çalışanlarını bağlayacak olmasıdır. Taslağa göre, bir sendikaya üye olan kamu görevlileri hakkında toplu sözleşme yapma yetkisi, bir başka sendikaya devredilmektedir ki, böyle bir durum ne örgütlenme özgürlüğü ne de kişilerin tercih haklarına saygı sınırları içinde değerlendirilemez. Kaldı ki, tasarı toplu sözleşmeyi bağlatma hakkı elinden alınan sendika ve konfederasyonlara Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’na başvuru hakkı da tanımamaktadır. Böyle bir uygulamanın uluslararası sözleşmelere aykırı olduğu açıktır.

Tasarının 24. maddesi, 4688 sayılı Kanunun 34. maddesini değiştirmekte ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı olarak seçimlik bir sistem öngörmektedir. Kamu kuruluşlarında çalışan işçi sendikalarının toplu iş sözleşmesi uymazlıklarında Yüksek Hakem Kurulu devreye girebilmektedir. Bu kurulun başkanı Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı’dır. Kamu görevlilerinin toplu pazarlık uymazlıklarında, yine kamuda çalışan, ancak iş sözleşmesi ile hizmet görenlere verilen haklar bakımından tecrübe, bilgi ve hukuki temeli bulunan Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanının bulunması yerinde olacaktır. Veya Danıştay’ın ilgili dairesinin başkanının kanunla belirlenmesi gerekir. Bu yetkinin Bakanlar Kuruluna bırakılması ve çok geniş bir alanda ve çok kişi arasından seçim yapılması keyfî ve siyasi uygulamalara yol açabilecektir.

Taslağın 30. maddesi, 4688 sayılı Kanunun 15. maddesinde yer alan “100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları” ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli” ne getirilen sendikaya üye olma yasağını kaldırmakta, ancak birçok kamu görevlisi ile TSK, Milli Savunma Bakanlığı ve Emniyet teşkilatında çalışan sivil memurların ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcılarının örgütlenmelerini engellemektedir.

Sendika hakkının dar tutulması, ILO’nun 87 sayılı örgütlenme özgürlüğüne ilişkin sözleşmesine aykırı bir durum oluşturmaktadır. ILO standartlarına göre, kamu gücünü kullanan kamu görevlilerinin dışında sendika üyeliğine yasak getirilmesi, sendika özgürlüğünün sınırlandırılması olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla asker kişiler, istihbarat ve yargı görevlileri ile kamu gücünü kullanan kamu görevlileri dışında sendika üyeliğine yasak getirilmesi, sendika özgürlüğünün, 87 sayılı sözleşmenin ihlali olacaktır. Kaldı ki, birçok ülkede artık asker ve polis gibi kamu gücünü kullanan kamu görevlileri de sendika üyesi olabilmektedir.

Sendikalaşma açısından çalışanlar arasında hiçbir biçimde ayrım gözetmeme ilkesine yer veren uluslararası belgelerde bu hakkın öznelere olarak herkes ya da çalışanlar ifadesi kullanılmaktadır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 23. maddesinin son fıkrasında “Herkesin çıkarlarını savunmak için başkaları ile sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkı vardır.” diyerek en geniş anlamı ile hakkın öznesini

“herkes” olarak belirtmiştir. Yine İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 11. maddede bu hak sahiplerini herkes olarak ifade etmiştir. 87 sayılı ILO Sözleşmesinde ise; sendika kurma ve sendikalara üye olma hakkı hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm çalışanlara tanınmıştır. Böylece örgütlenme özgürlüğünün kişi yönünden kapsamına işçi, memur, hizmetli ya da sözleşmeli personel gibi ulusal hukukta değişik niteliklerde çalışan belli kesimler olarak sınırlandırılma yapılmamıştır. Sendika kurma ve üye olma hakkı yönünden hiçbir ayırım gözetmeme ilkesi, çalışanların hukuksal nitelikleri, herhangi bir özel ya da kamusal işverene tabi çalışıp çalışmamaları çalıştıkları etnik kesimi ya da siyasal görüş, soy uyruklu ve cinsiyet gibi akla gelebilecek başka türden sınırlamalara yer vermeyecek ölçüde genel ve mutlak bir anlam içermektedir. 98 sayılı sözleşme ise bu bakımdan 87 numaralı sözleşmeyi tamamlayıcı bir niteliktedir.

Kısacası, Tasarının bazı maddelerinde Komisyonunda değişiklikler yapılmış olmakla birlikte, bunlar esas konulara ve konfederasyonların itiraz ettiği temel hususlara ilişkin değişiklikler olmayıp bazı tali hususları içermektedir.

Tasarı bu haliyle, Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin konu ile ilgili olarak verdiği kararlara aykırı, uluslararası sözleşme metinleriyle uyuşmayan, ILO standartları ve evrensel sendikacılık anlayışına zıt düşen düzenlemeler içermektedir.

Yaklaşık 5 milyon kamu görevlisi ve emeklisi için adil bir temsil imkânı sağlamadığı, alınan kararlara diğer konfederasyonların itiraz hakkının bulunmadığı, uluslar arası standartlarda ve ILO sözleşmelerine uygun bir sendikal yapı ve toplu sözleşme sisteminin oluşturulmasına imkan tanımadığı ve kamu çalışanlarının kendilerinin ve ailelerinin insanca yaşamasına yetecek düzeyde bir ücret alabilmesini temin edecek hükümler içermediği için, tasarıya bu haliyle muhalif olduğumuzu saygılarımızla arz ederiz.

Mehmet Günal
Antalya

Mustafa Kalaycı
Konya

Sümer Oral
Manisa

Erkan Akçay
Manisa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun adı “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 4688 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir” ibaresi “toplular sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 4688 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (h), (ı), (j) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kamu görevlisi: Bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerini,”

“h) Toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda taraflarca imzalanan sözleşmeyi,

ı) Toplantı tutanağı: Toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, tarafların uzlaştığı ve uzlaşmadığı konuların yer aldığı tutanağı,

j) İşyeri sendika temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikaca o iş yerinden seçilen kamu görevlisini,

k) Sendika işyeri temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendika dışındaki her bir sendika tarafından o işyerinden seçilen kamu görevlisini,”

MADDE 4- 4688 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “en az iki yıldan beri” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler.”

“Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, onbeş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.”

MADDE 5- 4688 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g), (k) ve (n) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usulü.”

“k) Üyelik ödentsinin oranı.”

“n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü, yapılacak ilk genel kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilebilmesi.”

MADDE 6- 4688 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “, Devlet Personel Başkanlığına” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sendika ve konfederasyonlar, birinci fıkrada belirtilen organların dışında da organlar kurabilir. Tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki organlar, görev, yetki ve sorumluluklarını kurulacak bu organlara devredebilir.”

MADDE 7- 4688 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.”

MADDE 8- 4688 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına “tüzük hükümleri gereğince” ibaresinden sonra gelmek üzere “altmış günü geçmemek kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

“Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılır.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisi, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce elektronik ortamda gönderilir veya internet sitesinde ilan edilir.”

MADDE 9- 4688 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konularında yönetim kuruluna yetki verme.”

MADDE 10- 4688 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “denetçiden oluşur” ibaresinden önce gelmek üzere “, en çok beş” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 4688 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer.”

MADDE 12- 4688 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika veya konfederasyonlar, tüzüklerinde gösterilen amaçlarını gerçekleştirmek üzere uluslararası kuruluş kurabilir, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olabilir ve üyelikten çekilebilirler.

Sendika ve konfederasyonlar ikinci fıkra kapsamına giren faaliyetlerini gerçekleştirme tarihinden itibaren onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Bildirime ilgili kuruluş tüzüğünün bir örneği de eklenir.”

MADDE 13- 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasına “işyeri sendika temsilcisi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sendika işyeri temsilcisi, sendika il ve ilçe temsilcisi” ibaresi eklenmiş, aynı fıkrada yer alan “haklı bir sebep olmadıkça ve” ibaresi ile dördüncü fıkrasında yer alan “seçildikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde” ibaresi yürürlükten kaldırılmış, dördüncü ve beşinci fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiş ve altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sendika yönetim kurulu üyelerinin, bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için bağlı oldukları sendikanın şube kurulması için öngörülen üye sayısına ulaşması, konfederasyon yönetim kurulu üyelerinin bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için ise konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısının genel kurullarını delegelerle yapabilecek sendika üye sayısına ulaşması gerekir.

Sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurulabilir.”

MADDE 14- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım başlığında yer alan “İdarî Kurullar” ibaresi “Yönetime Katılma” şeklinde değiştirilmiş, 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) bendine “dinlenme yerleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “misafirhane,” ibaresi eklenmiş ve (h) bendinde yer alan “yapmak ve bu amaçla” ibaresi “yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ile” şeklinde değiştirilmiştir.

“Konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir.”

“a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler göndermek.”

MADDE 15- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım İkinci Bölüm başlığı “Yönetime Katılma” şeklinde ve 21 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Personeli Danışma Kurulu

MADDE 21- Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ve Devlet Personel Başkanından oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri ile yetkili sendikaların temsilcileri de davet edilebilir.

28 inci maddede belirtilen toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konular, Kamu Personeli Danışma Kurulunda değerlendirilir.

Kamu Personeli Danışma Kurulu, her yıl Mart ve Kasım aylarında toplanır. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.”

MADDE 16- 4688 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşyeri sendika temsilcileri ve sendika işyeri temsilcileri

MADDE 23- İşyerlerinde 30 uncu madde uyarınca yapılan tespite göre kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, işyeri sendika temsilcisi seçmeye yetkilidir. İşyerindeki kamu görevlisi sayısı 200’e kadar ise bir, 201-600 arasında ise en çok iki, 601-1000 arasında ise en çok üç, 1001-2000 arasında ise en çok dört, 2000’den fazla ise en çok beş işyeri sendika temsilcisi seçilebilir. Bu temsilcilerden biri ilgili sendika tarafından baştemsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri, işyerlerinde kamu görevlilerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve kamu görevlileri ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla işyerinden seçilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerinde, haftada iki saat olmak üzere yerine getirirler ve bu sürede izinli sayılırlar.

Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikanın dışında faaliyette bulunan sendikalar da, bu Kanun kapsamına giren sendikal faaliyetlerin yürütülmesi açısından koordinasyon görevini yürütmek üzere o işyerinden sendika işyeri temsilcisi belirleyebilirler.

Kamu işvereni yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.”

MADDE 17- 4688 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasına “işyerinde herkesin görebileceği yerde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kurumsal düzeyde duyurulabilecek diğer araçlarla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 4688 sayılı Kanununun Altıncı Kısım başlığı “Toplu Sözleşme” şeklinde ve 28 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin kapsamı

MADDE 28- Toplu sözleşme; kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar.

Aylık ve ücretler ile diğer mali ve sosyal haklara ilişkin sistemde değişiklik öngören talepler toplu sözleşmenin kapsamı dışındadır.

Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz.

Toplu sözleşme hükümleri, sözleşmenin yapıldığı tarihi takip eden iki mali yıl için geçerlidir.

8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre aylık ödenmekte olanların aylıklarının hesabında da toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayıları esas alınır. 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılık hali esas alınarak bağlanan yaşlılık veya malullük aylıklarında yapılacak artışlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz ve bu aylıklar toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayılarındaki artış dikkate alınarak artırılır.”

MADDE 19- 4688 sayılı Kanununun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi

MADDE 29- Toplu sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyon tarafından belirlenecek üç, ikinci sırada bulunan konfederasyon tarafından belirlenecek iki ve üçüncü sırada bulunan konfederasyon tarafından belirlenecek bir temsilci olmak üzere yedi üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler,

toplular sözleşme görüşmelerinin başlamasından onbeş gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Heyet Başkanlığı sıfatını haiz konfederasyon temsilcisinin toplular sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde Heyet Başkanlığı yetkisi, en çok üyeye sahip olma sırası esas alınarak görüşmelere katılmaya yetkili diğer konfederasyon temsilcileri tarafından kullanılır.

Toplu sözleşmeyi kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı imzalar.

Bu madde hükümlerine göre toplular sözleşmenin imzalanması halinde Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 20- 4688 sayılı Kanunun Altıncı Kısım İkinci Bölüm Başlığı “Üye Sayılarının Tespiti ve Toplu Sözleşme Görüşmeleri”, 30 uncu maddesinin başlığı “Üye sayılarının tespiti” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasında yer alan “Yetkili sendika ve konfederasyonların” ibaresi “Sendika ve konfederasyonların üye sayılarının” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son paragrafında yer alan “her hizmet kolundaki yetkili” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.”

MADDE 21- 4688 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşme görüşmeleri

MADDE 31 - Toplu sözleşme görüşmeleri son rakamı tek olan yıllarda yapılır.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti tarafından hazırlanan toplular sözleşme teklifi, toplular sözleşme görüşmelerinin başlama tarihinden en az bir hafta önce Kamu İşveren Heyetine sunulmak üzere Devlet Personel Başkanlığına verilir. Ortak bir teklif üzerinde anlaşma sağlanamaması halinde ise Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil olan her bir konfederasyon tarafından hazırlanan toplular sözleşme teklifleri aynı süre içerisinde Devlet Personel Başkanlığına verilir.

Kamu İşveren Heyeti Başkanının belirleyeceği kurum temsilcileri ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin toplam sayısı onbeşi geçmemek üzere belirleyeceği temsilciler, toplular sözleşme görüşmelerine teknik heyet olarak iştirak edebilirler.

Toplu sözleşme görüşmelerine, Ağustos ayının ilk işgünü Kamu İşveren Heyeti Başkanınca belirlenen ve Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil konfederasyonlara görüşmelerin başlamasından en az bir hafta önceden bildirilen yerde başlanır. Toplu sözleşme süreci, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının alınması da dahil olmak üzere en geç Ağustos ayının son işgünü tamamlanır. Hafta sonu tatil günleri hariç olmak üzere resmi tatil günlerine rastlayan günlerde toplular sözleşme görüşmelerine ara verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin yürütülmesinde uygulanacak yöntem ve görüşme takvimi yönetmelikle düzenlenir.

Her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının temsilcisi, toplular sözleşme teklifinde yer alan hizmet kollarına özgü mali ve sosyal haklara ilişkin taleplerini açıklamak üzere Kamu İşveren Heyeti Başkanı ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanının belirleyeceği yöntem ve takvime uygun olarak toplular sözleşme görüşmelerine katılabilir.

Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda toplular sözleşme veya toplantı tutanağı imzalanır.

İmzalanan toplu sözleşme metinleri Resmi Gazetede yayımlanır.

Toplu sözleşme görüşmelerine katılmaya yetkili hiçbir konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanmasına rağmen tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmaması halinde, kamu görevlilerine sonraki iki mali yıl boyunca uygulanacak mali ve sosyal haklar genel hükümlere göre belirlenir.”

MADDE 22- 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bölüm ve başlığı eklenmiş, 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Altıncı Kısım Üçüncü Bölüm başlığı yürürlükten kaldırılmıştır.

“ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlık hali

MADDE 33- Toplu sözleşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı, Kamu İşveren Heyeti Başkanı ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı tarafından imzalanır.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve toplantı tutanağı imzalanamaması halinde Devlet Personel Başkanlığı tarafından görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığına dair tespit tutanağı tutulur.

Toplantı tutanağı imzalanmasından veya görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığının tespit tutanağı ile belirlenmesinden itibaren üç işgünü içerisinde Heyet Başkanları tarafından Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulabilir.

Toplu sözleşme kapsamına girmeyen konulara ilişkin olarak Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 23- 4688 sayılı Kanununun 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Görevlileri Hakem Kurulu

MADDE 34- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Bakanlar Kurulunca Başkan olarak seçilecek bir üye,

b) Kamu İşveren Heyeti Başkanınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığından görevlendirilecek birer üye,

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakan tarafından önerilecek yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (c) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

olmak üzere onbir üyeden oluşur.

Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine Başkan dahil en az sekiz üyenin katılımı ile toplanır. Mazereti nedeniyle toplantıya katılamayacak üyelerin yerine yedekleri çağırılır. Çalışma programı, toplantı gündemi, toplantı veya tespit tutanağının inceleme usul ve esasları ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Başkan tarafından belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, tarafların başvuru tarihinden itibaren beş gün içinde kararını verir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Karara katılmayan üyeler, ayrı ayrı veya birlikte, karşı oy şerhini ve gerekçesini tutanağa yazdırır.

Kurul kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Kurul kararları taraflara üç gün içerisinde yazılı olarak bildirilir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Her toplantı günü için toplantıya katılan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanına (5000), üyelere (4500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür. Toplu sözleşme görüşmeleri ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu çalışmalarına katılacak olanların ağırlama, konaklama, yolluk ve gündelikleri ile diğer her türlü giderleri Devlet Personel Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”

MADDE 24- 4688 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (f) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“c) Kamu Personeli Danışma Kurulunun oluşum biçimi ve çalışma usul ve esasları, toplu sözleşme görüşmelerinin yapılma usul ve esasları, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili ve çalışma usul ve esasları ile bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere ihtiyaç duyulacak diğer hususlar,

d) Sendika üye sayıları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,”

MADDE 25- 4688 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yüksek İdari Kurula” ibaresi “Kamu Personeli Danışma Kuruluna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başlanır. Bu toplu sözleşme görüşmelerine katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde 7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ hükümleri esas alınır.

GEÇİCİ MADDE 12- 41 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetmelik bir ay içinde yürürlüğe konulur.”

MADDE 27- 4688 sayılı Kanunun;

a) 5 inci maddesinin ikinci fıkrası,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları,” ile (j) bendinde yer alan “ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli” ibareleri,

c) 32 nci maddesi,

ç) 35 inci maddesi,

yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “toplu sözleşme primi” ibaresi “toplu sözleşme ikramiyesi” şeklinde değiştirilmiş ve ek 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “28 inci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, ek 1 inci, ek 4 üncü” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 29- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 30- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

İ. N. Şahin

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

Ö. Dinçer

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun adı “Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 4688 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “her hizmet kolunda yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bunların bağlı buldukları konfederasyonlar ile Kamu İşveren Kurulu arasında yürütülecek toplu görüşmelere ilişkin esasları düzenlemektir” ibaresi “toplular sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 4688 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (h), (ı), (j) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Kamu görevlisi: Bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerini,”

“h) Toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda taraflarca imzalanan sözleşmeyi,

ı) Toplantı tutanağı: Toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, tarafların uzlaştığı ve uzlaşmadığı konuların yer aldığı tutanağı,

j) İşyeri sendika temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikaca o iş yerinden seçilen kamu görevlisini,

k) Sendika işyeri temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendika dışındaki her bir sendika tarafından o işyerinden seçilen kamu görevlisini,”

MADDE 4- 4688 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “en az iki yıldan beri” ibaresi madde metninden çıkarılmış, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve yedinci fıkrasına “durdurulması için” ibaresinden sonra gelmek üzere “ilgili valilik bir ay içinde” ibaresi eklenmiştir.

“Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler.”

“Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, onbeş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.”

MADDE 5- 4688 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g), (k) ve (n) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“g) Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usulü.”

“k) Üyelik ödentsinin oranı.”

“n) Tüzüğün değiştirilmesi usulü, yapılacak ilk genel kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilebilmesi.”

MADDE 6- 4688 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “, Devlet Personel Başkanlığına” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Sendika ve konfederasyonlar, birinci fıkrada belirtilen organların dışında da organlar kurabilir. Tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki organlar, görev, yetki ve sorumluluklarını kurulacak bu organlara devredebilir.”

MADDE 7- 4688 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
“Sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.”

MADDE 8- 4688 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrasına “tüzük hükümleri gereğince” ibaresinden sonra gelmek üzere “altmış günü geçmemek kaydıyla” ibaresi eklenmiştir.

“Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılır.

İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisi, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve internet sitesinde ilan edilir.”

MADDE 9- 4688 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını kaybeden şubeleri kapatma konularında yönetim kuruluna yetki verme.”

MADDE 10- 4688 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesine “denetçiden oluşur” ibaresinden önce gelmek üzere “, en çok beş” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 4688 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atananelardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer, ancak varsa konfederasyon organlarındaki görevleri devam eder.”

MADDE 12- 4688 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sendika veya konfederasyonlar, tüzüklerinde gösterilen amaçlarını gerçekleştirmek üzere uluslararası kuruluş kurabilir, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olabilir ve üyelikten çekilebilirler.

Sendika ve konfederasyonlar ikinci fıkra kapsamına giren üyelik işlemlerini ve faaliyetlerini gerçekleştirme tarihinden itibaren onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Bildirime ilgili kuruluş tüzüğünün bir örneği de eklenir.”

MADDE 13- 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasına “işyeri sendika temsilcisi” ibaresinden sonra gelmek üzere “, sendika işyeri temsilcisi, sendika il ve ilçe temsilcisi” ibaresi eklenmiş, aynı fıkrada yer alan “haklı bir sebep olmadıkça ve” ibaresi ile dördüncü fıkrasında yer alan “seçildikleri tarihten itibaren otuz gün içerisinde” ibaresi madde metninden çıkarılmış, dördüncü ve beşinci fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiş ve altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Sendika yönetim kurulu üyelerinin, bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için bağlı buldukları sendikanın şube kurulması için öngörülen üye sayısına ulaşması, konfederasyon yönetim kurulu üyelerinin bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için ise konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısının genel kurullarını delegelerle yapabilecek sendika üye sayısına ulaşması gerekir.”

“Sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurulabilir. İldeki üye sayısı 100 ve daha fazla olan sendikanın il temsilcisi ile ilçedeki üye sayısı 50 ve daha fazla olan sendikanın ilçe temsilcisi haftada dört saat izinli sayılır.”

MADDE 14- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım başlığında yer alan “İdarî Kurullar” ibaresi “Yönetime Katılma” şeklinde değiştirilmiş, 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (a) ve (h) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) bendine “dinlenme yerleri,” ibaresinden sonra gelmek üzere “misafirhane,” ibaresi eklenmiştir.

“Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir.”

“a) Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler göndermek.”

“h) Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynı ve nakdi yardımda bulunmak, afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak.”

MADDE 15- 4688 sayılı Kanunun Dördüncü Kısım İkinci Bölüm başlığı “Yönetime Katılma” şeklinde ve 21 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Personeli Danışma Kurulu

MADDE 21- Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ile her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının başkanı ve Devlet Personel Başkanından oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de davet edilebilir.

28 inci maddede belirtilen toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konular, Kurulda değerlendirilir.

Kurul, her yıl Mart ve Kasım aylarında toplanır. Kurulun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.”

MADDE 16- 4688 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşyeri sendika temsilcileri ve sendika işyeri temsilcileri

MADDE 23- İşyerlerinde 30 uncu madde uyarınca yapılan tespite göre kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, işyeri sendika temsilcisi seçmeye yetkilidir. İşyerindeki kamu görevlisi sayısı 200’e kadar ise bir, 201-600 arasında ise en çok iki, 601-1000 arasında ise en çok üç, 1001-2000 arasında ise en çok dört, 2000’den fazla ise en çok beş işyeri sendika temsilcisi seçilebilir. Bu temsilcilerden biri ilgili sendika tarafından baştemsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri, işyerlerinde kamu görevlilerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve kamu görevlileri ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla işyerinden seçilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerinde, haftada dört saat olmak üzere yerine getirirler ve bu sürede izinli sayılırlar.

Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikanın dışında faaliyette bulunan sendikalar da, bu Kanun kapsamına giren sendikal faaliyetlerin yürütülmesi açısından koordinasyon görevini yürütmek üzere o işyerinden sendika işyeri temsilcisi belirleyebilirler.

Kamu işvereni yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.”

MADDE 17- 4688 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasına “işyerinde herkesin görebileceği yerde” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve kurumsal düzeyde duyurulabilecek diğer araçlarla” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 18- 4688 sayılı Kanunun Altıncı Kısım başlığı “Toplu Sözleşme” şeklinde ve 28 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin kapsamı

MADDE 28- Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar.

Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz.

Toplu sözleşme hükümleri, sözleşmenin yapıldığı tarihi takip eden iki mali yıl için geçerlidir.

8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre aylık ödenmekte olanların aylıklarının hesabında da toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayıları esas alınır. 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılık hali esas alınarak bağlanan yaşlılık, malullük veya ölüm aylıklarında yapılacak artışlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz ve bu aylıklar toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayılarındaki artış dikkate alınarak artırılır.”

MADDE 19- 4688 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi

MADDE 29- Toplu sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

Kamu İşveren Heyeti, Devlet Personel Başkanlığının bağlı olduğu Bakanın başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve heyet başkanınca uygun görülen bakanlık temsilcileri ile Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşur.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci, bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla toplam üye sayıları itibarıyla birinci, ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere onbeş üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından onbeş gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Heyet Başkanlığı sıfatını haiz konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde Heyet Başkanlığı yetkisi, en çok üyeye sahip ikinci sırada bulunan konfederasyon temsilcisi tarafından kullanılır. Her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek temsilcinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde aynı hizmet kolunda en fazla üyeye sahip ikinci sırada bulunan kamu görevlileri sendikası temsilcisi Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dâhil edilir.

Toplu sözleşmeyi imzalamaya kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri için ilgili sendika temsilcisi yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre toplu sözleşmenin imzalanan bölümlerine ilişkin Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 20- 4688 sayılı Kanunun Altıncı Kısım İkinci Bölüm Başlığı “Üye Sayılarının Tespiti ve Toplu Sözleşme Görüşmeleri”, 30 uncu maddesinin başlığı “Üye sayılarının tespiti” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasında yer alan “Yetkili sendika ve konfederasyonların” ibaresi “Sendika ve konfederasyonların üye sayılarının” şeklinde değiştirilmiş, aynı fıkranın son paragrafında yer alan “her hizmet kolundaki yetkili” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.”

MADDE 21- 4688 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Toplu sözleşme görüşmeleri

MADDE 31- Toplu sözleşme görüşmeleri son rakamı tek olan yıllarda yapılır.

Kamu görevlilerinin geneline yönelik toplu sözleşme teklifleri Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin konfederasyon temsilcisi üyeleri, her bir hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme teklifleri ise Heyetin ilgili sendika temsilcisi üyesi tarafından hazırlanır ve toplu sözleşme görüşmelerinin başlama tarihinden en az bir hafta önce Kamu İşveren Heyetine sunulmak üzere Devlet Personel Başkanlığına verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıcında Kamu İşveren Heyeti ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, Devlet Personel Başkanlığına verilen talepler esas alınmak suretiyle genel ve hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme görüşme gündemini belirler. Toplu sözleşme görüşmeleri, genel ve hizmet kollarını ilgilendiren taleplerin topluca görüşülmesi suretiyle yürütülür. Birden fazla hizmet kolunu ilgilendiren hususlar, kamu görevlilerinin geneline yönelik konular arasında görüşülür.

Kamu İşveren Heyeti Başkanının belirleyeceği kurum temsilcileri ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin toplam sayısı onbeşi geçmemek üzere belirleyeceği temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerine teknik heyet olarak iştirak edebilirler.

Toplu sözleşme görüşmelerine, Ağustos ayının ilk işgünü Kamu İşveren Heyeti Başkanınca belirlenen ve Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil konfederasyonlara görüşmelerin başlamasından en az bir hafta önceden bildirilen yerde başlanır. Toplu sözleşme süreci, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının alınması da dahil olmak üzere en geç Ağustos ayının son işgünü tamamlanır. Hafta sonu tatil günleri hariç olmak üzere resmi tatil günlerine rastlayan günlerde toplu sözleşme görüşmelerine ara verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin yürütülmesinde uygulanacak yöntem ve görüşme takvimi yönetmelikle düzenlenir.

Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda, kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin bölüm ile her bir hizmet koluna özgü mali ve sosyal haklara ilişkin bölümlerden ve tek metinden oluşan toplu sözleşme veya toplantı tutanağı imzalanır. Toplu sözleşmeye kurumsal hiyerarşiyi bozacak ve aynı veya benzer unvanlı kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasında kurumlar arası dengesizliğe yol açacak hükümler konulamaz.

İmzalanan toplu sözleşme metinleri Resmi Gazetede yayımlanır.

Toplu sözleşme görüşmelerine katılmaya yetkili hiçbir konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanmasına rağmen tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmaması halinde, kamu görevlilerine sonraki iki mali yıl boyunca uygulanacak mali ve sosyal haklar genel hükümlere göre belirlenir.”

MADDE 22- 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması

MADDE 32- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

İlgili mahalli idarenin; vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması, ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunması veya gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin belediyelerde yüzde otuzunu, il özel idaresinde yüzde onbeşini aşması hallerinde bu madde kapsamında sözleşme yapılamaz. Sözleşmenin yapılmasından sonra bu koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşme kendiliğinden hükümsüz kalır.”

MADDE 23- 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bölüm ve başlığı eklenmiş, 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Altıncı Kısım Üçüncü Bölüm başlığı yürürlükten kaldırılmıştır.

“ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlık hali

MADDE 33- Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı, tutanağın kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri ilgili sendika temsilcisi ile Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından imzalanır.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve toplantı tutanağı imzalanamaması halinde Devlet Personel Başkanlığı tarafından görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığına dair tespit tutanağı tutulur.

Toplantı tutanağı imzalanmasından veya görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığının tespit tutanağı ile belirlenmesinden itibaren üç işgünü içerisinde sözleşmenin ilgili bölümlerini imzalamaya yetkili olanlar tarafından imzalamaya yetkili oldukları bölümler için Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulabilir.

Toplu sözleşme kapsamına girmeyen konulara ilişkin olarak Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.”

MADDE 24- 4688 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kamu Görevlileri Hakem Kurulu

MADDE 34- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Bakanlar Kurulunca Başkan olarak seçilecek bir üye,

b) Kamu İşveren Heyeti Başkanınca Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığından görevlendirilecek birer üye,

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşıyanlar arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek bir üye,

olmak üzere onbir üyeden oluşur.

Kamu İşveren Heyeti Başkanınca görevlendirilen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine Başkan dahil en az sekiz üyenin katılımı ile toplanır. Mazereti nedeniyle toplantıya katılamayacak üyelerin yerine yedekleri çağırılır. Çalışma programı, toplantı gündemi, toplantı veya tespit tutanağının inceleme usul ve esasları ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Başkan tarafından belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, tarafların başvuru tarihinden itibaren beş gün içinde kararını verir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Karara katılmayan üyeler, ayrı ayrı veya birlikte, karşı oy şerhini ve gerekçesini tutanağa yazdırır. Kurul kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Kurul kararları taraflara üç gün içerisinde yazılı olarak bildirilir ve Resmi Gazetede yayımlanır.

Her toplantı günü için toplantıya katılan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanına (5000), üyelere (4500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun sekretarya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığıınca yürütülür. Toplu sözleşme görüşmeleri ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu çalışmalarına katılacak olanların ağırlama, konaklama, yolluk ve gündelikleri ile diğer her türlü giderleri Devlet Personel Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”

MADDE 25- 4688 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (f) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“c) Kamu Personeli Danışma Kurulu ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun çalışma usul ve esasları, toplu sözleşme görüşmelerinin yapılma usul ve esasları ile bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere ihtiyaç duyulacak diğer hususlar,

d) Sendika üye sayıları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,”

MADDE 26- 4688 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Yüksek İdari Kurula” ibaresi “Kamu Personeli Danışma Kuruluna” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 27- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- 2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başlanır. Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyelerinin bildirim, toplu sözleşme tekliflerinin verilmesi ve görüşmelerin başlama tarihinin bildirim ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin 29, 31 ve 34 üncü maddelerde öngörülen süreler dikkate alınmaz. Bu toplu sözleşme görüşmelerine katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde 7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ hükümleri esas alınır.”

MADDE 28- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen tespit 2012 yılı için 15 Haziran 2012 tarihi esas alınarak gerçekleştirilir ve en geç 29 Haziran 2012 tarihine kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir. Aynı fıkranın (b) bendi uyarınca yapılacak tespit ise 15 Haziran 2012 tarihi esas alınarak yapılır ve 10 Ağustos 2012 tarihine kadar Resmî Gazetede yayımlanır.”

MADDE 29- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- 41 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetmelik bir ay içinde yürürlüğe konulur.”

MADDE 30- 4688 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- 15/3/2012 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi kapsamındaki idareler ile ilgili sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşme, sosyal denge sözleşmesi ve benzeri adlar altında imzalanan sözleşmelerin uygulanmasına, söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar devam edilebilir. Anılan sözleşmelerin uygulanmasına devam edildiği dönem için 32 nci madde hükümleri çerçevesinde ayrıca sözleşme yapılamaz. Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dâhil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkraya hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir. Ancak 32 nci madde uyarınca toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarın, unvanlar itibarıyla ilgili personele söz konusu sözleşmeler uyarınca yapılmakta olan ortalama aylık ödemenin altında kalması halinde; üçüncü fıkraya hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri esas alınarak 31/12/2015 tarihine kadar uygulanabilecek sözleşmelerde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte uygulanan sözleşme uyarınca unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutar olarak esas alınabilir. Bu şekilde yapılacak ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak kaydıyla, 15/3/2012 tarihine kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdederek veya başka bir tasarrufla bulunarak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi kapsamındaki idarelerde çalışan kamu personeline her ne ad altında olursa olsun ek ödemede bulunmaları nedeniyle kamu görevlileri hakkında idari veya mali takibat ve yargılama yapılamaz, başlatılanlar işlemden kaldırılır.”

MADDE 31- 4688 sayılı Kanunun;

a) 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 35 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “100 ve daha fazla kamu görevlisinin çalıştığı işyerlerinin en üst amirleri ile yardımcıları,” ile (j) bendinde yer alan “ile kamu kurum ve kuruluşlarının özel güvenlik personeli” ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 32- 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “toplular sözleşme primi” ibaresi “toplular sözleşme ikramiyesi” şeklinde değiştirilmiş ve ek 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına “28 inci” ibaresinden sonra gelmek üzere “, ek 1 inci, ek 4 üncü” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 15- Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir.”

MADDE 34- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 35- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

